



Rezolv Energy

Planul de refacere a mijloacelor de subzistență

Proiectul parcului eolian Dunarea Est

81615

MAI 2026

RSK



Note generale

Nr. proiect:	81615
Titlu:	Planul de refacere a mijloacelor de subzistență pentru proiectul parcului eolian Dunarea Est
Autoritatea contractantă:	Rezolv Energy
Data emiterii:	15 mai 2026
Biroul emitent:	Helsby

Autorizat de: Ilya Gulakov **Manager de proiect** **Data:** 15 mai 2026

Autorizat de: Johan Van Der Walt **Revizor tehnic** **Data:** 15 mai 2026

Autorizat de: Corinne Kennedy **Director de proiect** **Data:** 15 mai 2026

Cuprins

ACRONIME ȘI ABREVIERI.....	4
1 INTRODUCERE	6
2 DESCRIEREA PROIECTULUI.....	8
3 CERINȚE ȘI CADRE INSTITUȚIONALE.....	10
3.1 Cerințe naționale	10
3.1.1 Cerințe	10
3.1.2 Sistemul de titluri funciare și de proprietate în România	11
3.1.3 Procesul de achiziție a terenurilor în România	11
3.1.4 Agenții și instituții guvernamentale implicate	13
3.2 Standarde internaționale	14
3.2.1 Standardele de performanță ale IFC	14
3.2.2 Cerințele de performanță ale BERD	15
3.3 Analiza decalajelor – standarde internaționale comparativ cu cerințele naționale	16
4 CERINȚE PRIVIND TERENURILE PENTRU PROIECTE ȘI IDENTIFICAREA IMPACTURILOR	23
4.1 Cerințe privind terenul	23
4.1.1 Turbine eoliene și platforme	23
4.1.2 Zona de organizare a construcției	24
4.1.3 Substație	24
4.1.4 Extinderea drumurilor	24
4.1.5 Drumuri și cabluri 25	25
4.1.6 Rezumatul cerințelor de teren ale proiectului	25
4.2 Prezentare generală a achizițiilor de teren realizate până în prezent	26
4.2.1 Turbine eoliene și platforme	27
4.2.2 Zona de organizare a construcției	27
4.2.3 Substație	27
4.2.4 Extinderea rețelei de drumuri	27
4.2.5 Drumuri și cabluri 28	28
4.3 Impactul asupra deplasării economice.....	28
4.4 Impactul asupra infrastructurii publice	33
5 METODOLOGIA DE COLECTARE A DATELOR.....	34
5.1 Date secundare	34
5.2 Colectarea datelor primare	34
5.2.1 Ancheta socio-economică.....	35
5.2.2 Inventarul activelor	37
5.3 Domeniul de aplicare al colectării datelor primare	38
5.4 Echipa de sondaj.....	39
5.5 Limitări ale datelor.....	39
6 PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL PERSOANELOR AFECTATE	40
6.1 Comunitățile din zona proiectului	40

6.1.1	Prezentare generală	40
6.1.2	Date demografice	40
6.1.3	Infrastructură, utilități și condiții de locuire	41
6.2	Gospodăriile și organizațiile afectate	42
6.2.1	Gospodării afectate	43
6.2.2	Organizații afectate	48
7	IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE	50
7.1	Obiective și principii	50
7.2	Implicarea părților interesate finalizată	50
7.2.1	Implicarea părților interesate ca parte a aprobărilor de reglementare	50
7.2.2	Implicarea părților interesate în legătură cu ESIA	51
7.2.3	Implicarea părților interesate în legătură cu achiziția de terenuri	53
7.3	Implicarea părților interesate în legătură cu LRP	54
7.3.1	Activități cheie	54
7.3.2	Aspectul de gen al implicării părților interesate	56
7.3.3	Implicarea părților interesate din rândul grupurilor vulnerabile	57
8	MECANISMUL DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR	58
8.1	Obiective	58
8.2	Violența și hărțuirea bazate pe gen	58
8.3	Gestionarea reclamațiilor	58
8.3.1	Etapa 1: Depunerea	59
8.3.2	Etapa 2: Primirea reclamației	59
8.3.3	Etapa 3: Analiza și clasificarea reclamațiilor	60
8.3.4	Etapa 4: Investigarea reclamației și răspunsul	60
8.3.5	Etapa 5: Monitorizarea soluționării reclamației și închiderea dosarului	61
9	CADRUL DE COMPENSARE	62
9.1	Abordarea compensării și evaluării în România	62
9.1.1	Abordarea veniturilor	62
9.1.2	Abordarea costurilor	62
9.1.3	Abordarea comparativă (de piață)	63
9.1.4	Opinie privind valoarea	63
9.1.5	Abordarea aplicată pentru compensarea și evaluarea terenurilor agricole	63
9.2	Compensare și evaluare în conformitate cu standardele internaționale	64
9.3	Abordarea proiectului privind evaluarea activelor și despăgubirile	64
9.3.1	Teren	64
9.3.2	Structuri	64
9.3.3	Arbori și culturi perene	65
9.3.4	Culturi anuale	65
10	ELIGIBILITATE ȘI DREPTURI	67
10.1	Eligibilitate	67
10.2	Data limită	67
10.2.1	Data limită utilizate anterior	67
10.2.2	Data limită aplicată în timpul pregătirii LRP	67
10.3	Matricea drepturilor	67



11	REFACEREA MIJLOACELOR DE SUBZISTENȚĂ	79
11.1	Abordarea restabilirii mijloacelor de subzistență	79
11.2	Măsuri de refacere a mijloacelor de subzistență	79
11.3	Parteneri de implementare	81
12	PERSOANE VULNERABILE	82
12.1	Identificarea persoanelor vulnerabile.....	82
12.2	Asistență pentru vulnerabili	84
13	MONITORIZARE ȘI EVALUARE	85
13.1	Monitorizare internă	85
13.2	Monitorizare externă	87
14	CALENDARUL DE IMPLEMENTARE	89
15	ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI	91
ANEXA 1 – CHESTIONAR PRINCIPAL		93
ANEXA 2 – GHIDURI PENTRU INTERVIURILE CU INFORMATORII-CHEIE ȘI DISCUȚIILE ÎN CADRUL GRUPURILOR DE DISCUȚIE		94
ANEXA 3 – BROȘURA PROIECTULUI/LRP: VERSIUNILE ÎN ENGLEZĂ ȘI ROMÂNĂ		95

Acronime și abrevieri

Termen	Definiție
ANCP	Agencia Națională pentru Cadastru și Registrul Funciar
ANEVAR	Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România
ANIF	Agencia Națională pentru Recuperarea Terenurilor
CLO	Ofițer de legătură cu comunitatea
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
EIA	Evaluarea impactului asupra mediului
ESIA	Evaluarea impactului social și de mediu
ESR	Cerințe de mediu și sociale
UE	Uniunea Europeană
FGD	Discuție în grup focalizat
GBVH	Violența și hărțuirea bazate pe gen
GIS	Sisteme de informații geografice
GN	Notă orientativă
GRM	Mecanism de soluționare a reclamațiilor
HCL	Decizia Consiliului Local
I.I.	Întreprindere individuală
IFC	Corporația Financiară Internațională
IVS	Standardele Internaționale de Evaluare
KII	Interviu cu informatori-cheie
LRF	Cadrul de refacere a mijloacelor de subzistență
LRP	Plan de refacere a mijloacelor de subzistență
MC	Midmar Callatis
ONG	Organizație neguvernamentală
PAC	Comunitate afectată de proiect
PAP	Persoană afectată de proiect
PAH	Gospodărie afectată de proiect
PR	Cerință de performanță
PS	Standard de performanță
PUZ	Plan urbanistic zonal
RON	Leu românesc
SEP	Planul de implicare a părților interesate
SEV	Standardele de evaluare din România
SRL	Societate cu răspundere limitată

Termen	Definiție
TLS	Sprijin pentru asigurarea mijloacelor de trai în perioada de tranziție
WF	Parc eolian

1 Introducere

Rezolv Energy este un producător independent de energie regenerabilă care furnizează energie curată la un preț stabil pe termen lung pentru utilizatorii industriali și comerciali din Europa Centrală și de Sud-Est. Prin intermediul companiei sale de proiect, Midmar Callatis SRL (MC, Compania), aceasta intenționează să dezvolte Parcul Eolian Dunarea Est (WF) în România (proiectul).

Proiectul cuprinde construirea a 45 de turbine eoliene cu o capacitate totală de 288 MW, infrastructura electrică subterană și aeriană asociată, o stație de transformare de 33/400 kV, precum și drumuri de acces noi și modernizate.

Parcul eolian Dunarea Est va fi amplasat în imediata apropiere a parcului eolian Dunarea Vest. Aceste două parcuri eoliene vor împărți același punct de racordare la rețea și vor avea o capacitate combinată de până la 600 MW, ceea ce va constitui unul dintre cele mai mari proiecte eoliene terestre din Europa.

Prezentul document se concentrează exclusiv asupra proiectului parcului eolian Dunarea Est.

Rezolv Energy are în vedere posibila finanțare a proiectului de către instituții financiare internaționale și alți creditori și se angajează să dezvolte și să implementeze proiectul în conformitate cu cerințele naționale și standardele internaționale. În special, Rezolv Energy se angajează să se asigure că achiziția de terenuri și activitățile de strămutare economică pentru proiect sunt desfășurate în conformitate cu:

- Standardului de performanță (PS) 5 al Corporației Financiare Internaționale (IFC)
- Cerinței de mediu și sociale (ESR) 5 a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)
- Cerințelor legale din România.

Prezentul document reprezintă Planul de refacere a mijloacelor de subzistență (LRP), elaborat de RSK Environment (RSK) și partenerul său român, AUDITECO GES (AUDITECO), în conformitate cu cadrul normativ menționat mai sus. LRP este documentul care stabilește principiile și procesele de achiziție a terenurilor, compensare și refacere a mijloacelor de trai. Acesta se bazează pe Cadrul inițial de refacere a mijloacelor de trai și pe rezultatele colectării datelor primare, realizată de RSK în februarie 2026. LRP va fi prezentat și discutat cu gospodăriile afectate de proiect (PAH) și cu organizațiile. Acesta va servi drept bază pentru implementarea activităților de achiziție a terenurilor, compensare și refacere a mijloacelor de trai.

Obiectivele LRP sunt:

- stabilirea abordării MC privind achiziția de terenuri, despăgubirile și refacerea mijloacelor de subzistență
- asigurarea faptului că activitățile de achiziție de terenuri, compensare și refacere a mijloacelor de subzistență respectă cerințele naționale și standardele internaționale
- analiza și evalua impactul economic al strămutării
- analiza activitățile de achiziție a terenurilor deja finalizate, identificarea eventualelor neconformități și stabilirea măsurilor corective sau suplimentare, după caz
- asigurarea faptului că despăgubirile sunt acordate la valoarea integrală de înlocuire și că alte forme de asistență sunt furnizate în conformitate cu legislația națională și standardele internaționale
- implicarea gospodăriilor și a întreprinderilor afectate în elaborarea și punerea în aplicare a LRP
- să implice persoanele vulnerabile și să le ofere asistență adecvată
- să se asigure că mijloacele de subzistență afectate sunt restabilite la nivelurile de dinaintea proiectului și, dacă este posibil, îmbunătățite
- să permită monitorizarea și evaluarea eficientă a proceselor de achiziție a terenurilor, de despăgubire și de restabilire a mijloacelor de subzistență
- să asigure coerența și transparența proceselor de achiziție a terenurilor, de compensare și de restabilire a mijloacelor de subzistență.

LRP are următoarea structură:

- Secțiunea 1 prezintă proiectul și LRP
- Secțiunea 2 include descrierea proiectului
- Secțiunea 3 tratează cerințele naționale și standardele internaționale și analizează discrepanțele dintre acestea
- Secțiunea 4 descrie cerințele privind terenul proiectului și impacturile relevante
- Secțiunea 5 prezintă metodologia de colectare a datelor
- Secțiunea 6 prezintă caracteristicile socio-economice ale populației afectate
- Secțiunea 7 stabilește implicarea părților interesate în ceea ce privește achiziția de terenuri și refacerea mijloacelor de subsistență
- Secțiunea 8 descrie mecanismul de soluționare a reclamațiilor
- Secțiunea 9 stabilește cadrul de compensare
- Secțiunea 10 stabilește eligibilitatea și drepturile
- Secțiunea 11 prezintă măsurile de refacere a mijloacelor de subsistență
- Secțiunea 12 prevede dispoziții pentru grupurile vulnerabile
- Secțiunea 13 descrie monitorizarea și evaluarea
- Secțiunea 14 include calendarul de implementare
- Secțiunea 15 definește rolurile și responsabilitățile.

2 Descrierea proiectului

Parcul eolian Dunarea Est va fi amplasat pe teritoriul administrativ al comunei Deleni din județul Constanța, în sud-estul României, la aproximativ 11,5 km de granița cu Bulgaria. Zona substației parcului eolian este situată la aproximativ 51,5 km vest de orașul Constanța.

Proiectul constă în:

- 45 de turbine eoliene (unități de generare a energiei electrice), fiecare cu o capacitate de 6,4 MW, ceea ce duce capacitatea totală la 288 MW. În prezent, se preconizează ca turbinele să aibă o înălțime a butucului de 125 m și un diametru al rotorului de 162 m
- conectarea electrică între unitățile de generare a energiei electrice prin construirea unei rețele subterane de distribuție de medie tensiune (33 kV)
- conexiuni electrice la Sistemul Național de Energie prin linii aeriene de 400 kV cu o lungime de aproximativ 3,6 km
- o nouă stație de transformare de 33/400 kV care leagă parcul eolian de rețeaua națională
- infrastructură rutieră, inclusiv:
 - ✓ modernizarea și consolidarea drumurilor de exploatare existente pentru a facilita transportul echipamentelor și utilajelor de mari dimensiuni
 - ✓ construirea de noi drumuri de acces de la drumurile de exploatare existente către turbinele eoliene.

Amplasarea receptorilor sociali, a turbinelor eoliene și a altor instalații cheie ale proiectului este prezentată la adresa Figura -21 .

La momentul redactării prezentului document, starea autorizațiilor proiectului este următoarea:

- autorizația de aviație a fost primită
- autorizația de mediu a fost primită
- au fost eliberate autorizații de construire pentru toate cele 45 de turbine eoliene, substația de 400 kV și linia aeriană.
- La momentul redactării prezentului document, autorizația pentru infrastructura comună (de exemplu, drumuri) este încă în așteptare, eliberarea acesteia fiind preconizată până în iulie 2026.

Rezolv Energy a mandatat, de asemenea, un consultant independent să efectueze o evaluare a impactului social și de mediu (ESIA) în conformitate cu standardele internaționale.

Se preconizează că activitățile de construcție ale proiectului vor începe în vara anului 2026.

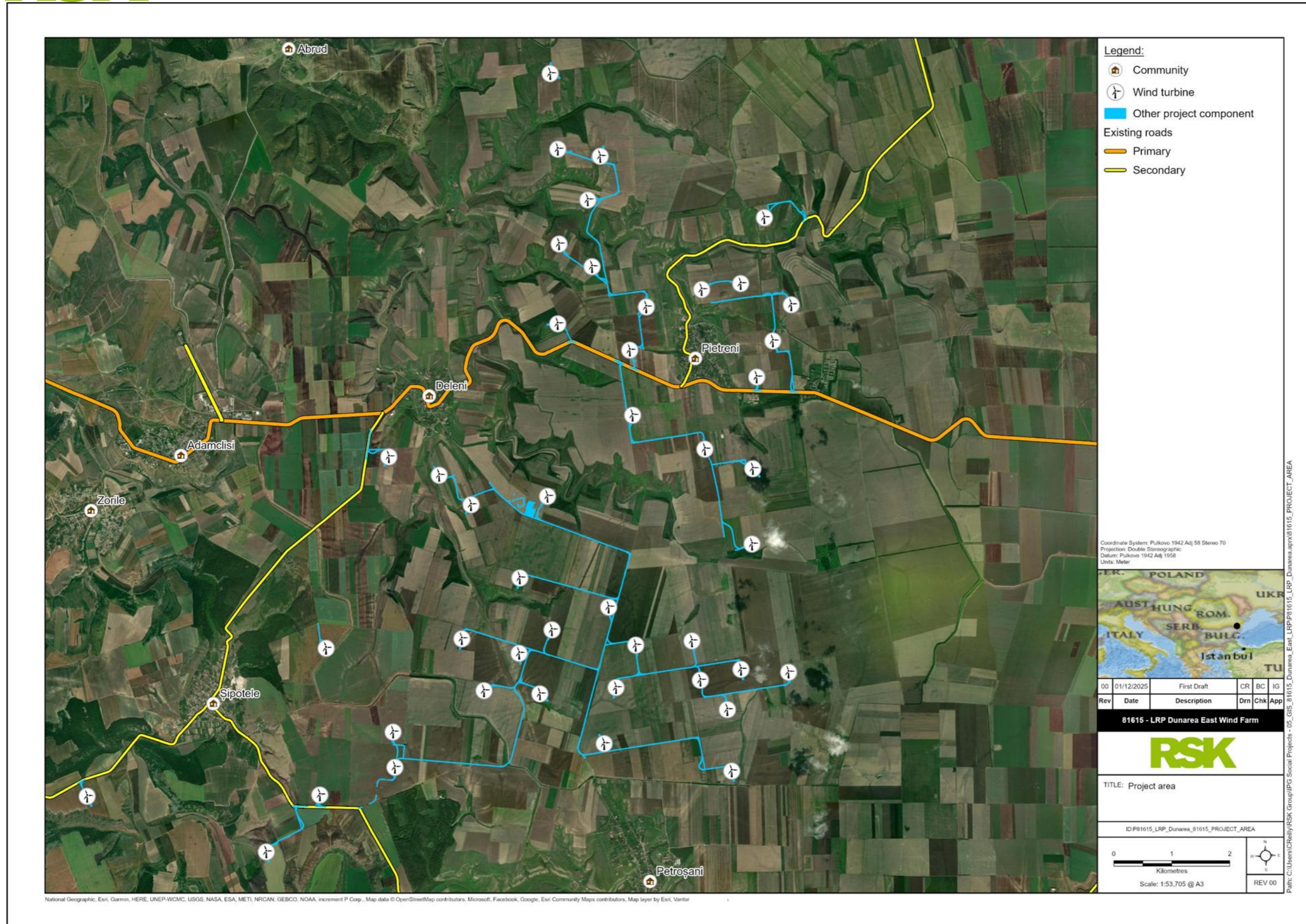


Figura -21 : Prezentare generală a proiectului și comunitățile locale

3 Cerințe și cadre instituționale

3.1 Cerințe naționale

România este stat membru al Uniunii Europene (UE) din 2007 și, prin urmare, proiectul trebuie să respecte prevederile legislației naționale și europene. Legislația română este pe deplin armonizată cu legislația UE în ceea ce privește protecția proprietății private, prevenirea și combaterea discriminării, precum și garantarea drepturilor cetățenilor și persoanelor juridice.

3.1.1 Cerințe

La implementarea unui proiect de energie regenerabilă, și anume energie eoliană, este necesar să se respecte următoarele acte legislative, în principal din punctul de vedere al ocupării terenurilor (lista nu este exhaustivă):

- Legea nr. 105/2019 privind modificarea și completarea Legii nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară, precum și privind modificarea și completarea altor acte normative
- Legea nr. 185/2018 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 31/2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară
- Legea nr. 33/1994 privind exproprierea în interes public (republicată)
- Legea nr. 255/2010 privind exproprierea în interes public, necesară pentru realizarea obiectivelor de interes național, județean și local
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul
- Legea nr. 287/2009 privind Codul civil
- Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar (republicată)
- Ordinul 239/2019 pentru aprobarea Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și siguranță legate de capacitățile energetice.

Pe lângă cerințele legislative în materie de utilizare a terenurilor, în cadrul unui proiect de energie regenerabilă trebuie respectate următoarele aspecte legislative (lista nu este exhaustivă):

- Ordinul nr. 11/2023 privind modificarea și completarea metodologiei de eliberare a autorizațiilor de amplasare de către operatorii de rețea, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2016
- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea lucrărilor de construcție – republicată
- Legea nr. 123/2012 privind energia electrică și gazele naturale
- Legea nr. 265/2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului
- Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului
- Ordonanța nr. 7/2016 de completare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- Legea nr. 107/1996 privind apele
- Legea nr. 422/2001 privind protecția monumentelor istorice
- Legea nr. 138/2004 privind amenajarea terenurilor – republicată.

În funcție de cerințele certificatului de urbanism, poate fi necesară și obținerea de aprobări/acorduri/puncte de vedere, după caz¹.

¹ Acestea pot include, de exemplu, autorizația privind gestionarea apei eliberată de autoritatea competentă în domeniul apei, autorizația de racordare la rețea și avizul tehnic din partea operatorului rețelei electrice, autorizația din partea autorității aviatice civile cu privire la înălțimea turbinei și siguranța aviației, autorizația din partea autorității responsabile cu patrimoniul cultural în cazul în care pot fi afectate situri arheologice sau istorice, autorizația silvică în cazul în care sunt afectate terenuri forestiere, autorizația de acces rutier eliberată de autoritatea rutieră competentă pentru drumurile de acces și rutele de transport, autorizațiile din partea operatorilor de utilități (de exemplu, electricitate, gaz, telecomunicații, apă și canalizare) în cazul în care infrastructura

3.1.2 Sistemul de înregistrare a drepturilor de proprietate asupra terenurilor și de deținere a acestora în România

În România, proprietatea și stăpânirea asupra terenurilor sunt reglementate de o combinație de principii de drept civil și de legislație națională specifică. Sistemul se bazează pe proprietatea privată, proprietatea statului și domeniul public, toate reglementate de Constituția României și de Codul civil.

Fondul funciar din România este reglementat de Legea nr. 18/1991². Conform articolului 1, toate terenurile, indiferent de destinația sau titlul de proprietate al acestora și indiferent dacă fac parte din domeniul public sau privat³, constituie Fondul funciar al României.

Conform art. 3, în sensul prezentei legi, prin deținători de terenuri se înțeleg titularii dreptului de proprietate, ai altor drepturi reale asupra acestora sau cei care, conform dreptului civil, au calitatea de posesori sau deținători precari.

În urma tranziției de la proprietatea colectivă la cea privată după 1990, legile privind restituirea și privatizarea – în special Legea nr. 18/1991, Legea nr. 1/2000 și Legea nr. 165/2013 – au permis restituirea terenurilor agricole și forestiere către foștii proprietari sau moștenitorii acestora. Deși majoritatea cazurilor de restituire au fost finalizate, persistă unele neconcordanțe cadastrale și de proprietate, în special în zonele rurale și împădurite.

Înregistrarea terenurilor și drepturile de proprietate sunt gestionate de Agenția Națională pentru Cadastru și Înregistrarea Terenurilor (ANCPI), prin intermediul birourilor locale de cadastru și registru funciar. Drepturile de proprietate sunt înregistrate în Cartea Funciară, care oferă certitudine juridică cu privire la proprietate, limite și sarcini.

După trecerea de la proprietatea colectivă la cea privată la începutul anilor 1990, legile privind restituirea terenurilor și privatizarea (în special Legea nr. 18/1991 privind Fondul Funciar și modificările ulterioare ale acesteia) au facilitat returnarea terenurilor agricole și forestiere către foștii proprietari sau moștenitorii acestora. Acest proces a fost în mare parte finalizat, deși există încă unele litigii și neconcordanțe cadastrale în anumite zone rurale.

Pentru implementarea proiectelor energetice, inițiatorul proiectului poate dobândi următoarele drepturi funciare:

- drepturi de proprietate asupra terenurilor private prin contracte de vânzare-cumpărare sau drepturi de folosință prin contracte de închiriere
- drepturi de folosință asupra terenurilor publice sau deținute de stat prin contracte de concesiune sau contracte de închiriere.

Terenurile agricole sau forestiere (publice sau private) pot fi, de asemenea, dobândite, fiind necesară conversia sau schimbarea categoriei de utilizare a terenului în conformitate cu legile relevante (de exemplu, Legea nr. 50/1991, Legea nr. 46/2008, Legea nr. 350/2001).

3.1.3 Procesul de achiziționare a terenurilor în România

Sistemul românesc de proprietate asigură protecția drepturilor de proprietate privată, transparența juridică prin înregistrarea în Cartea funciară și respectarea principiilor UE privind nediscriminarea și accesul egal la terenuri în scopuri de investiții.

Etapele cheie ale procesului de achiziție a terenurilor pentru proiecte private (care nu sunt de interes național) sunt rezumate în Figura 3-1 de mai jos.

existentă poate fi traversată sau relocată, aprobarea privind siguranța împotriva incendiilor din partea inspectoratului de urgență competent etc.

² Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată și modificată ulterior în 1998.

³ În România, proprietatea statului include toate bunurile deținute de stat, în timp ce domeniul public se referă doar la acele bunuri de interes public care nu pot fi vândute sau transferate, cum ar fi drumurile, apele și infrastructura publică.

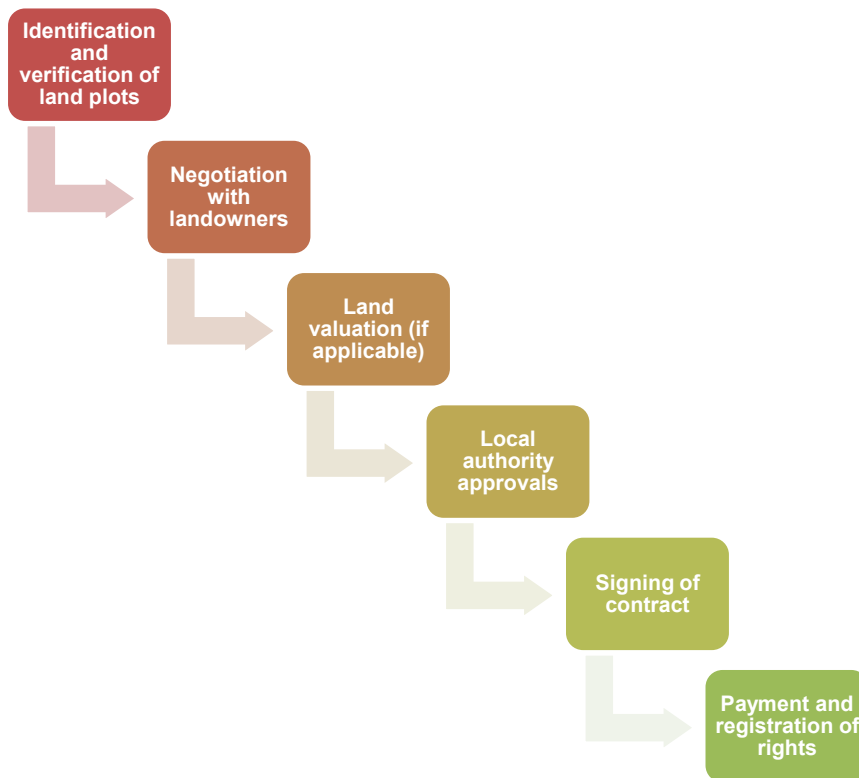


Figura -31 Procesul de achiziție a terenurilor în România

Etaplele cheie ale procesului de achiziție a terenurilor pot fi descrise după cum urmează:

- **Etapa 1 Identificarea și verificarea parcelelor de teren**

Dezvoltatorul identifică terenurile necesare pentru implementarea proiectului. Se obțin titlurile de proprietate și planurile cadastrale (extrase din Cartea funciară) pentru fiecare parcelă, pentru a verifica:

- ✓ cine este proprietarul legal (persoană fizică, persoană juridică sau municipalitate)
- ✓ dacă terenul are sarcini, servituți sau litigii
- ✓ statutul juridic (agricultură, neagricultură, domeniu public sau privat al unei municipalități).

- **Pasul 2 Negocierea cu proprietarii de terenuri**

În cazul terenurilor aflate în proprietate privată, dezvoltatorul negociază una sau mai multe dintre următoarele: o vânzare (transfer de proprietate), un contract de închiriere sau de arendă (drepturi de utilizare temporară), un drept de suprafață (drepturi de construcție pe terenul altei părți) sau o servitute (pentru drumuri de acces, cabluri sau altă infrastructură). Condițiile – inclusiv durata, plata și obligațiile – sunt stabilite de comun acord între părți.

■ **Pasul 3 Evaluarea terenului (dacă este cazul)**

Atunci când terenul aparține unei unități administrative locale (de exemplu, unei comune, unui municipiu sau unui județ), este obligatorie o evaluare independentă pentru a determina valoarea de piață sau taxa de concesiune. În cazul terenurilor private, evaluarea este opțională, prețul poate fi negociat sau se poate utiliza un raport de evaluare ca valoare de referință.

■ **Pasul 4 Aprobările autorităților locale (dacă terenul este public sau dacă trebuie modificată destinația terenului)**

Dacă terenul aparține autorității publice locale sau dacă trebuie modificată destinația unui teren, este necesară o hotărâre a consiliului local (HCL) pentru:

- ✓ concesiune, închiriere sau acordare de drepturi de utilizare
- ✓ schimbarea categoriei de utilizare a terenului (de exemplu, de la agricol la infrastructură energetică)
- ✓ aprobarea Planului Urbanistic Zonal (PUZ)

■ **Pasul 5 Semnarea contractelor**

Odată ce toate evaluările și aprobările sunt obținute, se semnează următoarele acorduri:

- ✓ contracte de vânzare-cumpărare (pentru transferul dreptului de proprietate)
- ✓ contracte de închiriere sau de concesiune (pentru utilizare temporară)
- ✓ contracte de superficiei⁴ (pentru drepturi de construcție și exploatare)
- ✓ acorduri de servitute (pentru coridoare de acces sau de utilități).

Toate contractele trebuie autentificate notarial și înregistrate în Registrul funciar pentru a deveni opozabile terților, iar în proiectele de energie regenerabilă acestea sunt încheiate, de obicei, pe o perioadă de 25–49 de ani.

■ **Pasul 6 Plata și înregistrarea drepturilor**

După semnarea contractelor, dezvoltatorul plătește sumele convenite (preț, chirie sau taxă de concesiune), acoperă taxele notariale și costurile de înregistrare aferente (dacă acest lucru a fost decis conform contractului) și înregistrează drepturile de proprietate sau de utilizare în Registrul funciar.

3.1.4 Agenții și instituții guvernamentale implicate

În România, implementarea proiectelor din domeniul energiei regenerabile, precum parcurile eoliene, necesită coordonarea cu mai multe autorități guvernamentale naționale și locale. Printre principalele agenții și instituții implicate se numără:

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor – responsabil cu politica de mediu, eliberarea autorizațiilor și aprobărilor de mediu și supravegherea respectării legislației de mediu
- Agenția Națională pentru Mediu și Aree Protejate și Direcțiile Județene de Mediu – evaluează documentația privind evaluarea impactului asupra mediului (EIA), eliberează acorduri de mediu și monitorizează performanța de mediu
- Ministerul Energiei – responsabil cu politica energetică națională, promovarea dezvoltării energiei regenerabile și coordonarea cu Comisia Europeană în materie de energie
- Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei – reglementează producția, transportul și distribuția de energie electrică; eliberează licențe și stabilește regulile de piață pentru producătorii de energie
- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPPI) – gestionează înregistrarea proprietăților, documentația cadastrală și verificarea dreptului de proprietate asupra terenurilor

⁴ Un contract de suprafață este un acord prin care proprietarul unui teren (proprietarul de drept) acordă unei alte persoane (superficiarul) dreptul de a construi, deține sau utiliza o clădire, o plantație sau alte lucrări durabile pe acel teren, fie în schimbul unei plăți, fie gratuit.

- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației – supraveghează procesele de amenajare a teritoriului, urbanism și autorizare a construcțiilor
- Consiliile Județene și Locale – responsabile de planificarea locală a utilizării terenurilor (PUZ etc.), eliberarea autorizațiilor de construire și coordonarea proceselor de consultare publică
- Garda Națională de Mediu – responsabilă de inspecțiile de mediu și de asigurarea respectării legislației de mediu
- Ministerul Culturii – implicat în cazul în care zona proiectului include sau se află în apropierea siturilor de patrimoniu cultural sau a zonelor arheologice
- Administrația Națională „Apele Române” – eliberează autorizații de gestionare a apelor și aprobări pentru lucrări care afectează apele de suprafață sau subterane
- Autoritățile forestiere și agricole – precum Romsilva și Direcțiile Județene Agricole, implicate atunci când proiectul necesită schimbarea destinației terenului sau defrișarea vegetației.

În funcție de caracteristicile și amplasarea proiectului, pot fi consultate și alte instituții, inclusiv Ministerul Apărării Naționale, Autoritatea Aeronautică Civilă sau autoritățile de comunicații și transport, în special în cazul turbinelor eoliene înalte sau al instalațiilor situate în apropierea zonelor strategice.

În cazul proiectelor private, achiziția de terenuri în România se realizează în întregime prin contracte de drept civil cu proprietarii de terenuri. Principalele instituții implicate sunt cele responsabile de verificarea, aprobarea și înregistrarea legalității utilizării terenurilor.

Autoritățile cheie sunt:

- Primăria și Consiliul Local – coordonare și autorizare la nivel local
- Agenția Națională de Cadastru și Registru Funciar – verificarea și înregistrarea drepturilor funciare
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale / Agenția Națională pentru Meliorare – supravegherea terenurilor agricole și a infrastructurii de irigații
- Ministerul Energiei / Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei – reglementarea infrastructurii energetice și a drepturilor de acces.

3.2 Standarde internaționale

3.2.1 Standardele de performanță ale IFC

Standardul de performanță (PS) 5 al IFC prevede cerințe cu privire la achiziția de terenuri, despăgubiri și refacerea mijloacelor de subsistență. IFC oferă, de asemenea, îndrumări și bune practici în următoarele documente:

- Nota de orientare (GN) 5 Achiziționarea de terenuri și strămutarea involuntară
- Manual de bune practici. Achiziționarea de terenuri și strămutarea involuntară (2023).

Standardul IFC PS 5 recunoaște că achiziția de terenuri în legătură cu proiectul și restricțiile privind utilizarea terenurilor pot avea un impact negativ asupra comunităților și persoanelor care utilizează aceste terenuri, fie în mod formal, fie informal. Strămutarea involuntară se referă atât la strămutarea fizică (relocarea sau pierderea adăpostului), cât și la strămutarea economică (pierderea bunurilor sau a accesului la bunuri, care duce la pierderea surselor de venit sau a altor mijloace de subsistență) rezultată din achiziția de terenuri în legătură cu proiectul și/sau din restricțiile privind utilizarea terenurilor. Conform standardului, strămutarea este involuntară atunci când persoanele afectate de proiect (PAP) sau comunitățile afectate de proiect (PAC) nu au dreptul de a refuza achiziția de terenuri sau restricțiile privind utilizarea terenurilor care duc la strămutarea fizică sau economică.

Strămutarea involuntară poate avea loc în cazurile de (i) expropriere legală sau restricții temporare sau permanente privind utilizarea terenurilor și/sau (ii) acorduri negociate în care cumpărătorul poate recurge la expropriere sau poate impune restricții legale privind utilizarea terenurilor în cazul în care negocierile cu vânzătorul eșuează. PS 5 se aplică atât strămutării fizice, cât și celei economice rezultate din mai multe tipuri de tranzacții funciare:

- drepturi funciare sau drepturi de utilizare a terenurilor dobândite prin expropriere sau alte proceduri obligatorii în conformitate cu sistemul juridic al țării gazdă

- drepturi funciare sau drepturi de utilizare a terenurilor dobândite prin acorduri negociate cu proprietarii sau cu cei care dețin drepturi legale asupra terenurilor, în cazul în care eșecul ajungerii la un acord ar fi dus la expropriere sau la alte proceduri obligatorii
- situații de proiect în care restricțiile involuntare privind utilizarea terenurilor și accesul la resursele naturale determină o comunitate sau grupuri din cadrul unei comunități să piardă accesul la utilizarea resurselor în cazul în care acestea au drepturi de utilizare tradiționale sau recunoscute
- anumite situații de proiect care necesită evacuarea persoanelor care ocupă terenuri fără drepturi de utilizare formale, tradiționale sau recunoscute
- restricții privind accesul la terenuri sau utilizarea altor resurse, inclusiv proprietatea comunală și resursele naturale, cum ar fi resursele marine și acvatice, lemnul și produsele forestiere ne e, apa dulce, plantele medicinale, terenurile de vânătoare și de culegere, precum și zonele de pășunat și de cultivare.

Strămutarea economică

În cazul în care persoanele afectate sunt strămutate din motive economice (de exemplu, își pierd sursele de venit și accesul la mijloacele de subzistență), dezvoltatorul trebuie să elaboreze un LRP pentru a compensa PAP și/sau PAC și pentru a oferi alte forme de asistență, inclusiv asistență menită să restabilească, cel puțin, mijloacele de subzistență afectate. LRP va stabili drepturile PAP și/sau PAC și va asigura că acestea sunt acordate într-o manieră transparentă, consecventă și echitabilă.

Conform IFC GN 5, un LRP ar trebui să furnizeze, cel puțin, următoarele informații: (i) o introducere în proiect; (ii) un rezumat al impacturilor proiectului; (iii) un rezumat al situației sociale de referință; (iv) cadrul de reglementare; (v) rezultatele implicării părților interesate; (vi) criteriile de eligibilitate; (vii) matricea drepturilor; (viii) calendarul de implementare; (ix) capacitatea organizațională; (x) monitorizarea, evaluarea și raportarea; și (xi) bugetul și resursele.

Impacturile negative ale strămutării din motive economice vor fi considerate atenuate în mod adecvat atunci când persoanele afectate de proiect (PAP) și/sau comunitățile afectate de proiect (PAC) au primit despăgubiri și alte forme de asistență și se consideră că li s-au oferit oportunități adecvate de a-și restabili mijloacele de subzistență la un nivel de trai identic sau superior.

În cazul în care achiziția de terenuri (asociată cu strămutarea fizică și/sau economică) este responsabilitatea guvernului, dezvoltatorul va colabora cu agenția guvernamentală responsabilă, în măsura permisă de aceasta, pentru a obține rezultate care să fie în conformitate cu IFC PS 5.

3.2.2 Cerințele de performanță ale BERD

Cerința de performanță (PR) 5 a BERD prezintă cerințele privind achiziția de terenuri și strămutarea economică/fizică pentru proiectele finanțate de bancă. Se preconizează că această politică va fi actualizată la 1 ianuarie 2026, odată cu intrarea în vigoare a Cerinței de mediu și sociale (ESR) 5 a BERD.

PR 5 / ESR 5 abordează impactul achiziției de terenuri legate de proiect, inclusiv restricțiile privind utilizarea terenurilor și accesul la active și resurse naturale, care pot provoca strămutări fizice (relocare, pierderea terenurilor sau a adăpostului) și/sau strămutări economice (pierderea terenurilor, a activelor sau restricții privind utilizarea terenurilor, a activelor și a resurselor naturale care duc la pierderea surselor de venit). Termenul „strămutare involuntară” se referă atât la strămutarea fizică, cât și la cea economică, precum și la procesele de atenuare/compensare a acestor impacturi. Strămutarea este considerată involuntară atunci când persoanele sau comunitățile afectate nu au dreptul de a refuza achiziția de terenuri sau restricțiile privind utilizarea terenurilor, a altor active și a resurselor naturale, chiar dacă achiziția obligatorie este utilizată doar ca ultimă soluție, după un proces de negociere.

Aplicarea PR 5 / ESR 5 este în concordanță cu respectarea universală și respectarea drepturilor și libertăților omului, cu accent special pe respectarea dreptului la proprietate privată, a dreptului la locuință adecvată și la îmbunătățirea continuă a condițiilor de viață.

Dacă nu este gestionată corespunzător, strămutarea involuntară poate duce la dificultăți pe termen lung și sărăcire pentru persoanele și/sau comunitățile afectate de proiect (PAP și/sau PAC), precum și la

daune de mediu și impact socio-economic negativ în zonele în care au fost strămutate. Prin urmare, dezvoltatorul trebuie să ia în considerare proiecte și amplasamente alternative fezabile pentru a evita sau, dacă acest lucru nu este posibil, pentru a reduce la minimum achiziția de terenuri sau restricțiile privind utilizarea terenurilor, a altor active și a resurselor naturale, echilibrând în același timp costurile și beneficiile de mediu, sociale și financiare și acordând o atenție deosebită impactului disproporționat asupra genului și grupurilor vulnerabile. În cazul în care nu poate fi evitată prin proiectare, strămutarea va fi redusă la minimum, iar măsurile adecvate de atenuare a impactului negativ asupra persoanelor afectate și a comunităților gazdă vor fi planificate și implementate cu atenție.

3.3 Analiza decalajelor – standarde internaționale versus cerințe naționale

O analiză a discrepanțelor dintre cerințele legale românești și cerințele IFC și BERD referitoare la achiziția de terenuri, atât pentru strămutarea economică, cât și pentru cea fizică, este prezentată în Tabelul -31 de mai jos.

Tabelul -31 Analiza diferențelor dintre cerințele IFC/BERD și cele din România

Subiect	Standardele IFC	Cerințele BERD	Cerințele românești	Discrepanțe și măsuri propuse
Evitarea și minimizarea	Să se ia în considerare variante alternative viabile ale proiectului pentru a evita sau a reduce la minimum strămutările fizice și/sau economice, echilibrând în același timp costurile și beneficiile de mediu, sociale și financiare, acordând o atenție deosebită impactului asupra persoanelor sărace și vulnerabile.	Obiectivele PR 5 ale BERD sunt: (i) evitarea relocării involuntare sau, atunci când aceasta este inevitabilă, (ii) minimizarea relocării involuntare prin explorarea unor variante alternative fezabile de proiect și amplasamente, (iii) evitarea evacuării forțate.	În planificarea urbană, dar și în procedurile de evaluare a impactului asupra mediului, conform legislației în vigoare, este necesară analizarea alternativelor, iar unul dintre criterii este selectarea opțiunii cu cel mai redus impact asupra mediului și social. Cu toate acestea, nu există o obligație clară de a evita relocarea/strămutarea, în special în proiectele de interes național. Având în vedere că criteriile de mediu și sociale sunt luate în considerare în analiza alternativelor, se poate spune că va fi aleasă opțiunea care necesită mai puține sau deloc relocări/strămutări. Măsurile de reducere a impactului strămutării/relocării (dacă este cazul) sunt propuse în cadrul evaluărilor de impact asupra mediului.	Nu există lacune
Elaborarea unui plan de acțiune pentru relocare (RAP) / LRP	În cazul strămutării economice și/sau fizice, clientul ⁵ trebuie să elaboreze un RAP sau un LRP.	În cazul strămutării economice și/sau fizice, clientul trebuie să elaboreze un RAP sau un LRP.	Nu există nicio cerință legală privind elaborarea unui RAP / LRP. Măsurile de reducere a impactului strămutării economice/fizice sunt propuse în evaluările de impact asupra mediului, dar fără un cadru de reglementare specific pentru refacerea mijloacelor de subsistență.	Lacune În plus față de documentele întocmite în conformitate cu legislația națională, inițiatorul proiectului trebuie să elaboreze un RAP/LRP.
Evitarea exproprierii	Pentru a ajuta la evitarea exproprierii și a elimina necesitatea de a recurge la autoritatea guvernamentală pentru a impune relocarea, clienții sunt încurajați să utilizeze acorduri negociate care îndeplinesc cerințele PS 5, chiar dacă dispun de mijloacele legale de a achiziționa terenuri fără consimțământul vânzătorului.	Clienții sunt încurajați să dobândească drepturile asupra terenurilor prin acorduri negociate, chiar dacă dispun de mijloacele legale de a obține acces la teren fără consimțământul vânzătorului. Acordurile negociate ajută la evitarea exproprierii și elimină necesitatea de a recurge la autoritatea guvernamentală pentru a îndepărta forțat oamenii.	Conform legislației române, exproprierea este permisă numai pentru proiecte de utilitate publică, ceea ce implică notificarea și despăgubirea aferentă. Pentru proiectele care nu sunt declarate de interes public, exproprierea nu este posibilă, iar terenul poate fi achiziționat numai pe baza principiului vânzătorului dispus / cumpărătorului dispus, prin cumpărarea/inchirierea terenului.	Fără lacune Nu s-a recurs la expropriere pentru nicio achiziție de terenuri în cadrul proiectului parcului eolian Dunarea Est. Toate terenurile necesare pentru implementarea proiectului vor fi închiriate.
Eligibilitate	Persoanele strămutate pot fi clasificate ca persoane (i) care au drepturi legale formale asupra terenului sau bunurilor pe care le ocupă sau le utilizează; (ii) care nu au drepturi legale formale asupra terenului sau bunurilor, dar au un drept asupra	Persoanele strămutate pot fi clasificate ca persoane: (i) care dețin drepturi legale formale asupra terenului (inclusiv drepturi consuetudinare și tradiționale recunoscute în temeiul legislației naționale); (ii) care nu dețin drepturi legale formale asupra terenului la	Cadrul național acoperă în principal deținătorii cu drepturi de proprietate înregistrate sau demonstrabile. Utilizatorii/ocupanții informali fără drepturi nu sunt eligibili pentru despăgubiri.	Lacune Persoanele strămutate clasificate ca (ii) sau (iii) conform standardelor IFC și BERD ar trebui identificate și considerate

⁵ În acest tabel, „client” se referă la clientul IFC/BERD sau la o companie care aplică standardele IFC sau cerințele BERD.

Subiect	Standardele IFC	Cerințele BERD	Cerințele românești	Discrepanțe și măsuri propuse
	terenului care este recunoscut sau recunoscut în temeiul legislației naționale; sau (iii) care nu au niciun drept legal sau pretenție recunoscută asupra terenului sau bunurilor pe care le ocupă sau le utilizează. Recensământul va stabili statutul persoanelor strămutate.	momentul recensământului, dar care au un drept asupra terenului recunoscut sau recunoscut în temeiul legislației naționale ; sau (iii) care nu dețin niciun drept legal sau pretenție recunoscută asupra terenului pe care îl ocupă.		eligibile pentru despăgubiri relevante și sprijin e pentru refacerea mijloacelor de subzistență, care urmează să fie stabilite ca parte a RAP / LRP.
Evaluare socioeconomică și recensământ	Se va efectua un recensământ pentru a colecta date socio-economice de referință adecvate, în vederea identificării persoanelor care vor fi strămutate de proiect, a determinării celor eligibili pentru despăgubiri și asistență și a descurajării persoanelor neeligibile, cum ar fi coloniștii oportunisti, de la solicitarea de beneficii.	Clientul va realiza o evaluare socio-economică de referință a persoanelor afectate de proiect, incluzând impacturile legate de achiziția de terenuri și restricțiile privind utilizarea terenurilor. Evaluarea va identifica impacturile în contextul social al proiectului, precum și nevoile și drepturile persoanelor afectate, și va elabora măsuri adecvate pentru a minimiza și atenua impacturile strămutării. Clientul va efectua un recensământ detaliat pentru: (i) a identifica persoanele care vor fi strămutate de proiect; (ii) a determina cine va fi eligibil pentru despăgubiri și asistență; și (iii) a inventaria terenurile și proprietățile afectate. Recensământul ar trebui să țină seama de nevoile utilizatorilor sezonieri de resurse care ar putea să nu fie prezenți în zona proiectului în timpul recensământului.	Raportul privind impactul asupra mediului analizează impactul asupra mediului social și economic. Cu toate acestea, conform legislației în vigoare, nu sunt necesare un recensământ și un studiu socio-economic. Identificarea persoanelor afectate se bazează pe registrele cadastrale și documentele legale. Atunci când terenul achiziționat aparține unei unități administrative locale, este obligatorie o evaluare independentă pentru a determina valoarea de piață sau taxa de concesiune. Pentru terenurile și bunurile private, evaluarea este opțională; prețul poate fi negociat sau se poate utiliza un raport de evaluare ca valoare de referință, dacă părțile sunt de acord.	Lacune Recensământul și studiul socio-economic ar trebui efectuate în timpul pregătirii RAP / LRP. Dispozițiile suplimentare privind inventarul activelor ar trebui compilate ca parte a RAP / LRP.
Data limită	Clientul va stabili o dată limită pentru eligibilitate. Informațiile privind data limită vor fi bine documentate și diseminate în întreaga zonă a proiectului.	Clientul va stabili data limită pentru eligibilitate, conform prevederilor legislației aplicabile și calendarului proiectului, după caz. Adesea, data limită cea mai practică este în timpul evaluării de referință sau a recensământului. Informațiile privind data limită vor fi bine documentate și comunicate în întreaga zonă a proiectului. Stabilirea unei date limită va oferi claritate cu privire la eligibilitatea pentru despăgubiri și asistență. Persoanele care se mută în zona proiectului după data limită nu au dreptul la despăgubiri sau la altă asistență.	Nu există un termen limită explicit pentru eligibilitate. Dezvoltările ulterioare în zona proiectului trebuie să țină seama de utilizarea actuală a terenurilor. Se utilizează etape procedurale (data afișării publice a listelor de expropriere, data evaluării).	Lacune Un proiect trebuie să stabilească o dată limită și să o comunice tuturor persoanelor afectate. Dispozițiile privind data limită trebuie incluse în RAP / LRP.
Compensații	Clientul va oferi comunităților și persoanelor strămutate despăgubiri pentru pierderea bunurilor la costul integral de înlocuire ⁶ și alte forme de asistență pentru a le ajuta să-și îmbunătățească sau să-și	Clientul va oferi tuturor persoanelor și comunităților strămutate compensații pentru pierderea bunurilor la costul integral de	Conform cerințelor legislative în cazul exproprierilor de terenuri, despăgubirea este obligatorie, iar valoarea acesteia se stabilește în conformitate cu cerințele pieței	Diferență Compensația trebuie acordată la costul integral de înlocuire, fără a se aplica o depreciere d ă

⁶ Costul de înlocuire este definit ca valoarea de piață a activelor plus costurile de tranzacție. La aplicarea acestei metode de evaluare, nu trebuie luată în considerare deprecierea structurilor și a activelor. Valoarea de piață este definită ca valoarea necesară pentru a permite comunităților și persoanelor afectate să înlocuiască activele pierdute cu active de valoare similară.

Subiect	Standardele IFC	Cerințele BERD	Cerințele românești	Discrepanțe și măsuri propuse
	<p>restabilească nivelul de trai sau mijloacele de subzistență, conform prevederilor din PS 5.</p> <p>Standardele de despăgubire vor fi transparente și aplicate în mod consecvent tuturor comunităților și persoanelor afectate de strămutare. În cazul în care mijloacele de subzistență ale persoanelor strămutate se bazează pe terenuri⁷ sau în cazul în care terenurile sunt deținute în comun, clientul va oferi, acolo unde este posibil, despăgubiri bazate pe terenuri persoanelor strămutate. Clientul va intra în posesia terenurilor achiziționate și a bunurilor aferente numai după ce despăgubirile au fost puse la dispoziție și, acolo unde este cazul, după ce locurile de relocare și indemnizațiile de mutare au fost furnizate persoanelor strămutate, în plus față de despăgubiri. De asemenea, clientul va oferi comunităților și persoanelor strămutate oportunități de a beneficia de avantajele adecvate de dezvoltare generate de proiect.</p>	<p>înlocuire⁸ și alte forme de asistență. Scopul este de a restabili și, eventual, de a îmbunătăți nivelul de trai și/sau mijloacele de subzistență ale persoanelor strămutate⁹ la nivelurile de dinaintea strămutării. Măsurile pot viza terenurile, resursele, salariile și/sau activitățile comerciale. Standardele de compensare vor fi transparente și consecvente în cadrul proiectului. Compensițiile vor fi acordate înainte de strămutare sau de impunerea restricțiilor de acces. În cazul în care mijloacele de subzistență ale persoanelor strămutate se bazează pe terenuri sau în cazul în care terenurile sunt deținute în comun, clientul va oferi, acolo unde este posibil, compensații bazate pe terenuri, ținând cont de cerințele legate de sezonabilitate și de calendarul agricol. Clientul va oferi persoanelor și comunităților strămutate oportunități de a beneficia de avantajele de dezvoltare corespunzătoare generate de proiect.</p>	<p>la momentul exproprierii. Acest lucru se aplică numai proiectelor de interes național. Pentru terenurile închiriate, așa cum este cazul proiectului, conform legislației, este obligatoriu să se ofere despăgubiri, altfel contractul este nul. Detaliile prețului oferit, inclusiv actualizarea prețului, sunt stabilite printr-un acord cu proprietarii de terenuri. Nu există cerințe legislative care să impună o anumită sumă minimă sau maximă. Conform legislației române, despăgubirea pentru terenurile agricole închiriate se bazează pe valoarea de piață sau pe acordul contractual dintre părți. Nu există rate minime sau maxime prevăzute de lege. Costurile de tranzacție nu trebuie compensate conform legii, iar deducerile pentru amortizare sunt rareori aplicabile. Nu există cerințe legale privind plata costului integral de înlocuire. Acesta este stabilit de obicei la valoarea de piață, determinată de un evaluator independent sau prin negociere.</p> <p>Având în vedere că este vorba de un contract bilateral, toate condițiile sunt stabilite de comun acord între cele două părți contractante.</p> <p>Pentru terenurile achiziționate, compensația constă în prețul de achiziție negociat, convenit direct între vânzător și cumpărător. Nu există praguri minime sau maxime prevăzute de lege și nici obligația de a plăti costul de înlocuire, cu excepția cazului în care părțile aleg să bazeze prețul pe o evaluare independentă.</p>	<p>pentru uzură sau vechime. Costurile de tranzacție trebuie, de asemenea, compensate/acoperite. Dispozițiile privind compensația trebuie incluse în RAP / LRP.</p>

⁷ Termenul „bazat pe teren” include activități de subzistență, cum ar fi cultivarea pentru subzistență și pășunatul animalelor, precum și exploatarea resurselor naturale.

⁸ Rata de compensare pentru activele pierdute trebuie calculată la costul total de înlocuire, inclusiv costurile de tranzacție. Pentru pierderile care nu pot fi evaluate sau compensate cu ușurință în termeni monetari, poate fi adecvată o compensare în natură. Cu toate acestea, această compensare trebuie făcută în bunuri sau resurse care au o valoare echivalentă sau mai mare și care sunt adecvate din punct de vedere cultural.

⁹ Mijloacele de subzistență pot consta în venituri salariale și/sau venituri obținute de indivizi, familii și/sau comunități din utilizarea resurselor.

Subiect	Standardele IFC	Cerințele BERD	Cerințele românești	Discrepanțe și măsuri propuse
Restabilirea mijloacelor de subzistență	<p>PS 5 impune îmbunătățirea sau restabilirea mijloacelor de subzistență și a nivelului de trai al persoanelor strămutate. Pe baza consultărilor cu persoanele strămutate fizic, clientul va oferi asistență pentru relocare suficientă pentru ca acestea să-și poată restabili nivelul de trai într-un loc alternativ adecvat. Pe lângă despăgubirea pentru bunurile pierdute (dacă este cazul), persoanelor strămutate din motive economice ale căror mijloace de subzistență sau niveluri de venit sunt afectate negativ li se vor oferi, de asemenea, oportunități de a-și îmbunătăți sau, cel puțin, de a-și restabili capacitatea de a obține venituri, nivelurile de producție și a nivelului de trai. Sprijinul tranzitoriu ar trebui acordat, după cum este necesar, tuturor persoanelor strămutate din motive economice, pe baza unei estimări rezonabile a timpului necesar pentru restabilirea capacității lor de a obține venituri, a nivelurilor de producție și a standardelor de viață.</p>	<p>PR 5 impune restabilirea sau, acolo unde este posibil, îmbunătățirea mijloacelor de subzistență și a standardelor de viață ale persoanelor strămutate la nivelurile de dinaintea strămutării. De asemenea, impune îmbunătățirea condițiilor de viață ale persoanelor strămutate fizic prin furnizarea de locuințe adecvate d , inclusiv securitatea dreptului de proprietate în locurile de relocare. Pe baza consultărilor cu persoanele strămutate fizic, clientul va oferi asistență pentru relocare suficientă pentru ca acestea să-și restabilească și, acolo unde este posibil, să-și îmbunătățească nivelul de trai într-un loc alternativ adecvat. Clientul va oferi asistență suplimentară specifică (de exemplu, facilități de credit, formare sau oportunități de angajare) și oportunități de a-și restabili și, acolo unde este posibil, de a-și îmbunătăți capacitatea de a obține venituri, nivelurile de producție și standardele de viață. În cazul întreprinderilor care suferă pierderi temporare sau care sunt nevoite să se închidă ca urmare a strămutării legate de proiect, atât proprietarul întreprinderii, cât și angajații care își pierd salariul sau locul de muncă sunt eligibili pentru o astfel de asistență. Clientul va oferi sprijin tranzitoriu persoanelor strămutate din motive economice, după cum este necesar, pe baza unei estimări rezonabile a timpului necesar pentru restabilirea capacității lor de a obține venituri, a nivelurilor de producție și a nivelului de trai.</p>	Nu există obligații legale specifice privind restabilirea mijloacelor de subzistență.	<p>Lacuna</p> <p>Ar trebui să se acorde asistență pentru restabilirea/îmbunătățirea nivelului de trai și/sau a mijloacelor de subzistență. Ar trebui prevăzute dispoziții relevante ca parte a RAP / LRP.</p>
Implicare	<p>Clientul va colabora cu PAP și PAC, inclusiv cu comunitățile gazdă, prin procesul de implicare a părților interesate descris în PS 1. Procesele decizionale legate de relocare și refacerea mijloacelor de subzistență ar trebui să includă opțiuni și alternative, acolo unde este cazul. Divulgarea informațiilor relevante și participarea PAC-urilor și PAP-urilor vor continua pe parcursul planificării, implementării, monitorizării și evaluării plăților de despăgubire, a activităților de restabilire a mijloacelor de subzistență și a relocării, pentru a obține rezultate care să fie în concordanță cu obiectivele PS 5.</p>	<p>Încă din primele etape și pe parcursul tuturor activităților de relocare, clientul va implica bărbății și femeile afectate, inclusiv comunitățile gazdă. Acest lucru va facilita participarea lor timpurie și în cunoștință de cauză la procesele de luare a deciziilor legate de relocare. PAP-urilor li se va oferi posibilitatea de a participa la stabilirea cerințelor de eligibilitate, negocierea pachetelor de despăgubiri, asistența pentru relocare, adecvarea locurilor de relocare propuse și calendarul propus. Consultarea va continua pe parcursul implementării, monitorizării și evaluării plății compensațiilor și a relocării, astfel încât să se</p>	<p>Conform legislației române, cerințele privind implicarea părților interesate în legătură cu achiziția de terenuri și potențiala relocare sunt limitate și au în principal un caracter procedural. Implicarea se realizează în principal prin mecanisme de informare și consultare prevăzute de lege, mai degrabă decât prin cadre de planificare participativă sau de negociere. Participarea publică este asigurată în principal prin procedura de EIA, care impune divulgarea informațiilor privind proiectul, anunțuri publice și organizarea de debateri publice. În plus, pentru proiectele care implică achiziționarea sau exproprierea de terenuri, autoritățile competente sunt</p>	<p>Lacune</p> <p>Activitățile de implicare a persoanelor afectate de proiect (PAP) trebuie stabilite în Planul de acțiune privind relocarea (RAP) / Planul de relocare locală (LRP) și desfășurate în consecință. Acestea trebuie să continue pe toată durata de viață a proiectului și nu doar înainte de execuție (la încheierea terenului).</p>

Subiect	Standardele IFC	Cerințele BERD	Cerințele românești	Discrepanțe și măsuri propuse
		obțină rezultate care să fie în concordanță cu obiectivele PR 5.	obligate să publice deciziile aferente în Monitorul Oficial și în ziarele locale sau naționale și să notifice în scris proprietarii sau utilizatorii de terenuri afectați. În cazul în care terenurile sunt achiziționate prin tranzacții voluntare, discuțiile și negocierile se desfășoară direct cu proprietarii sau utilizatorii afectați în etapa de semnare a contractului. Implicarea utilizatorilor informali de terenuri sau a ocupanților de ne este obligatorie și nu este recunoscută în cadrul juridic național.	
Mecanism de soluționare a reclamațiilor	Clientul va stabili un mecanism de soluționare a reclamațiilor în conformitate cu PS 1 cât mai devreme posibil în faza de dezvoltare a proiectului. Acest lucru va permite clientului să primească și să abordeze în timp util preocupările specifice privind despăgubirile și relocarea ridicate de persoanele strămutate sau de membrii comunităților gazdă, inclusiv un mecanism de recurs conceput pentru a rezolva disputele într-o manieră imparțială.	Clientul va institui un mecanism eficient de soluționare a reclamațiilor cât mai devreme posibil în cadrul procesului, pentru a primi și a aborda în timp util preocupările specifice privind despăgubirile și relocarea ridicate de persoanele strămutate și/sau de membrii comunităților gazdă. Acesta va include un mecanism de recurs conceput pentru a rezolva disputele într-o manieră imparțială.	Cadrul juridic prevede căi de atac administrative/judiciare (recursuri și acțiuni în instanță). Nu există nicio obligație privind existența unui mecanism dedicat de soluționare a reclamațiilor legate de proiect pentru strămutarea economică/fizică.	Lacune Trebuie creat un mecanism de soluționare a reclamațiilor, care să fie accesibil oricărei categorii de persoane afectate de proiect (PAP). Mecanismul ar trebui să fie prevăzut în etapele de planificare și implementare a procesului de strămutare fizică/economică. Ar trebui prevăzute dispoziții relevante ca parte a RAP/LRP.
Persoane vulnerabile	Clientul va identifica persoanele și grupurile care pot fi afectate direct, în mod diferențiat sau disproporționat de proiect din cauza statutului lor defavorizat sau vulnerabil. În cazul în care persoanele sau grupurile sunt identificate ca fiind defavorizate sau vulnerabile, clientul va propune și va pune în aplicare măsuri diferențiate, astfel încât impacturile negative să nu le afecteze în mod disproporționat și ca acestea să nu fie defavorizate în ceea ce privește împărțirea beneficiilor și oportunităților de dezvoltare.	Clientul va lua în considerare orice persoane sau grupuri care ar putea fi defavorizate sau vulnerabile. În special, clientul va lua măsurile necesare pentru a se asigura că grupurile vulnerabile nu sunt defavorizate în procesul de relocare, sunt pe deplin informate și conștiente de drepturile lor și pot beneficia în mod egal de oportunitățile și beneficiile relocării. Aceste grupuri ar trebui identificate prin procesul de evaluare de mediu și socială.	Cadrul de combatere a discriminării și de asistență socială este în vigoare, dar nu există cerințe specifice în procedurile de achiziție a terenurilor/EIA pentru identificarea și sprijinirea persoanelor vulnerabile în contextul strămutării fizice/economice.	Lacune Grupurile vulnerabile ar trebui identificate. Ar trebui prevăzute dispoziții relevante pentru grupurile vulnerabile ca parte a RAP / LRP.
Gen	Procesul de consultare și participare în cunoștință de cauză ar trebui (i) să surprindă atât punctele de vedere ale bărbaților, cât și ale femeilor, dacă este necesar prin forumuri sau angajamente separate, și (ii) să reflecte preocupările și prioritățile diferite ale bărbaților și femeilor cu privire la impacturi, mecanisme de atenuare și beneficii, acolo unde este cazul.	BERD consideră egalitatea de gen un aspect fundamental al unei economii de piață moderne și funcționale și al unei societăți democratice. BERD se așteaptă ca clienții săi să identifice orice potențiale impacturi negative specifice de gen și disproporționate și să se angajeze să elaboreze măsuri de atenuare pentru a le reduce. Încă din primele etape și pe parcursul tuturor activităților de relocare, clientul va implica	Egalitatea de gen este un principiu fundamental stabilit de legislația română. Discriminarea pe criteriul de gen este interzisă în toate domeniile vieții publice și private. În timpul consultărilor publice sau al activităților de implicare a părților interesate – inclusiv cele desfășurate în cadrul procedurii de EIA sau în timpul negocierilor de achiziție a terenurilor – se așteaptă ca	Lacune În cadrul RAP/LRP ar trebui prevăzute dispoziții specifice de gen.

Subiect	Standardele IFC	Cerințele BERD	Cerințele românești	Discrepanțe și măsuri propuse
	<p>Procesul de consultare ar trebui să asigure obținerea perspectivelor femeilor și luarea în considerare a intereselor acestora în toate aspectele planificării și implementării relocării.</p> <p>Ar trebui explorate preferințele femeilor și bărbaților în ceea ce privește mecanismele de compensare, cum ar fi compensarea în natură, mai degrabă decât în numerar.</p>	<p>bărbații și femeile afectate, inclusiv comunitățile gazdă. Acest lucru va facilita participarea lor timpurie și în cunoștință de cauză la procesele decizionale legate de relocare.</p>	<p>atât bărbații, cât și femeile să fie implicați în mod egal. Opiniile, preferințele și comentariile lor ar trebui luate în considerare fără distincție.</p> <p>Cu toate acestea, legislația națională nu include dispoziții specifice de gen referitoare la strămutarea fizică sau economică și nici nu impune implementarea de măsuri sensibile la gen în cadrul proceselor de strămutare fizică/economică sau de refacere a mijloacelor de subsistență.</p>	
Monitorizare și evaluare	<p>Clientul va stabili proceduri pentru monitorizarea și evaluarea implementării unui RAP sau LRP și va lua măsuri corective, după cum este necesar. Amploarea activităților de monitorizare va fi proporțională cu riscurile și impactul proiectului.</p> <p>PAP-urile vor fi consultate în timpul procesului de monitorizare.</p> <p>Poate fi necesar ca clientul să comande un audit extern de finalizare a RAP sau LRP pentru a evalua dacă prevederile au fost respectate, în funcție de amploarea și/sau complexitatea strămutării fizice și economice asociate cu un proiect.</p>	<p>Monitorizarea procesului de relocare și de refacere a mijloacelor de subsistență se va desfășura în conformitate cu PR 1 și ar trebui să implice participarea a părților interesate cheie, cum ar fi comunitățile afectate.</p> <p>În funcție de amploarea , poate fi oportun ca clientul să comande un raport extern de finalizare a RAP/LRP pentru a stabili dacă prevederile au fost respectate.</p>	<p>Nu există cerințe specifice pentru monitorizarea strămutării fizice/economice sau a restabilirii mijloacelor de subsistență; monitorizarea de mediu a poate fi necesară prin intermediul EIA, dar nu acoperă obiectivele RAP/LRP.</p>	<p>Lacună</p> <p>Dezvoltatorul proiectului trebuie să efectueze monitorizarea pentru a se asigura că mijloacele de subsistență ale proprietarilor/utilizatorilor de terenuri afectați (inclusiv utilizatorii informali de terenuri) sunt restabilite sau îmbunătățite. Dispozițiile privind monitorizarea și evaluarea vor fi incluse ca parte a RAP/LRP sau ca parte a unui plan de monitorizare și evaluare independent.</p>

4 Cerințele de teren ale proiectului și identificarea impacturilor

4.1 Cerințe privind terenurile

Proiectul va achiziționa 53,47 ha, inclusiv:

- 20,53 ha pe o bază temporară (adică achiziție pentru construcția proiectului)
- 32,94 ha pe bază permanentă (adică achiziție pentru exploatarea proiectului).

Acești 53,47 ha se află în cadrul a 158 de parcele cadastrale, care au o suprafață totală de 744,69 ha (7.446.900 m²).

Numărul de parcele de teren afectate de fiecare dintre componentele principale ale proiectului d¹⁰, este:

- turbine eoliene și platforme – 80 de parcele
- zona de organizare a construcției – 1 parcelă
- stație – 1 teren
- extindere drum – 40 de parcele
- drumuri și cabluri – 35 de parcele de teren.

În plus față de cele de mai sus, conform informațiilor furnizate de Companie, va fi achiziționat un teren pentru proiect (110249), pentru care nu sunt disponibile în prezent informații specifice privind instalațiile.

Toate terenurile afectate sunt situate pe teritoriul administrativ al comunei Deleni. Informațiile detaliate privind terenurile afectate, tipul de proprietate și utilizarea sunt rezumate mai jos.

4.1.1 Turbine eoliene și platforme

În total, 80 de parcele de teren cu o suprafață totală de 372,39 ha vor fi afectate de turbine eoliene, dintre care 73 sunt parcele private și 7 parcele publice (municipale) (Tabelul -41).

Suprafața afectată de achiziția permanentă și temporară de terenuri pentru turbine eoliene este de 32,98 ha, adică aproximativ 9 % din suprafața totală a terenurilor afectate. Din această suprafață de 32,98 ha, 14,41 ha vor fi achiziționate temporar, iar 18,58 ha permanent. Preluarea temporară a terenurilor are loc în principal în zonele de instalare a turbinelor și pe platformele de asamblare.

Tabelul -41 Cerințe de teren pentru turbinele eoliene

Numărul total de parcele de teren afectate	Suprafața totală a terenurilor afectate, ha	Suprafața totală afectată de achiziția de terenuri, ha	Ocuparea temporară a terenurilor, ha	Exproprierea permanentă a terenurilor, ha	Terenuri private		Terenuri publice	
					Număr	Suprafață, ha	Număr	Suprafață, ha
80	372,39	32,98	14,41	18,58	73	2,1	7	30,88

Toate terenurile destinate turbinelor eoliene și platformelor sunt achiziționate de proiect prin contracte de închiriere (în majoritatea cazurilor, vor fi achiziționate părți din parcelele de teren afectate). Amplasamentele turbinelor ocupă atât terenuri private, cât și publice, ambele fiind utilizate în scopuri

¹⁰ Categoriile „Extinderea drumurilor” și „Drumuri și cabluri” au fost utilizate de MC pentru furnizarea datelor privind parcelele de teren. În acest LRP, RSK a utilizat clasificarea instalațiilor proiectului furnizată de MC pentru a asigura coerența datelor privind achiziția de terenuri. Datele sunt considerate adecvate pentru scopurile LRP.

agricole. Aproximativ 94% din suprafața totală achiziționată corespunde parcelelor private. Parcelele de teren public reprezintă restul de 5% din totalul achiziționat.

4.1.2 Zona de organizare a construcției

O zonă dedicată organizării construcției va fi utilizată temporar¹¹ pentru depozitarea echipamentelor, a materialelor și pentru operațiunile de asamblare. Zona afectează o parcelă de teren privat cu o suprafață totală de 2,8 ha. O parte din această parcelă, și anume 1,58 ha, a fost închiriată pentru proiect pe o bază permanentă (Tabelul -42).

Tabelul -42 Cerințe de teren pentru zona de organizare a construcției

Numărul total de parcele de teren afectate	Suprafața totală a parcelelor de teren afectate (ha)	Suprafața totală afectată de expropriere (ha)	Ocuparea temporară a terenurilor (ha)	Exproprierea permanentă a terenurilor (ha)	Terenuri private		Terenuri publice	
					Număr	Suprafață (ha)	Număr	Suprafață (ha)
1	2,8	1,58	0	1,58	1	1,58	0	0

4.1.3 Substație

Substația este o instalație permanentă. După cum se arată în Tabelul -43, aceasta afectează un teren privat cu o suprafață totală de 4,3 ha. Întregul teren a fost achiziționat pentru proiect printr-un schimb de terenuri¹². În afară de un alt teren care, potrivit informațiilor, a fost achiziționat de MC¹³; toate celelalte terenuri achiziționate pentru proiect au fost obținute prin contract de închiriere (pentru mai multe detalii privind procesul de achiziție a terenurilor, consultați secțiunea 4.2).

Tabelul -43 Cerințe de teren pentru amplasamentul stației de transformare

Numărul total de parcele de teren afectate	Suprafața totală a terenurilor afectate (ha)	Suprafața totală afectată de achiziția de terenuri (ha)	Ocuparea temporară a terenurilor (ha)	Exproprierea permanentă a terenurilor (ha)	Terenuri private		Terenuri publice	
					Număr	Suprafață (ha)	Număr	Suprafață (ha)
1	4,3	4,3	0	4,3	1	4,3	0	0

4.1.4 Extinderea drumurilor

Construirea de noi drumuri de acces și modernizarea celor existente necesită atât achiziționarea temporară, cât și cea permanentă a terenurilor. Achiziția permanentă are loc în cadrul amprentei drumurilor, în timp ce zonele temporare sunt utilizate pentru lucrările de construcție și manevrarea instalațiilor și echipamentelor proiectului.

În total, 40 de parcele de teren cu o suprafață de 277,78 ha vor fi afectate de achiziția de terenuri; cu toate acestea, doar 5,99 ha sau 2,63% din suprafața totală vor fi achiziționate pentru proiect pe o bază temporară (5,47 ha) și permanentă (0,52 ha) (Tabelul -44).

¹¹ Contractele de achiziție temporară a terenurilor sunt încheiate pe o perioadă de doi ani, cu opțiunea de prelungire a termenului.

¹² Acest schimb de terenuri a fost efectuat ca o condiție directă impusă de PAP. Parcela oferită PAP în schimb măsoară 2,3 ha și este situată în comuna Deleni, în imediata apropiere a altor parcele de teren pe care PAP le deține deja. Aceasta prezintă caracteristici similare cu parcela achiziționată, fiind teren agricol comparabil. Această parcelă de 2,3 ha era inițial deținută în coproprietate în proporții egale de MC (50 %) și PAP (50 %). Ca parte a acordului, MC și-a transferat cota către PAP, acordând astfel PAP drepturi depline de proprietate asupra parcelei. În plus, pentru a echilibra tranzacția, MC a plătit PAP o compensație suplimentară în numerar. Acest PAP este unul dintre principalii proprietari de terenuri din zonă.

¹³ Terenul 104928 (110260) achiziționat pentru extinderea drumului.

Tabelul -44 Cerințe de teren pentru drumuri

Numărul total de parcele de teren afectate	Suprafața totală a terenurilor afectate (ha)	Suprafața totală afectată de expropriere (ha)	Ocuparea temporară a terenurilor (ha)	Exproprierea permanentă a terenurilor (ha)	Terenuri private		Terenuri publice	
					Număr	Suprafață (ha)	Număr	Suprafață (ha)
40	227,78	5,99	5,47	0,52	26	3,73	14	2,26

Parcele afectate includ atât terenuri agricole private, cât și terenuri publice (municipale). Terenurile publice achiziționate pentru proiect (utilizate în principal pentru drumuri publice) reprezintă aproximativ 38% din suprafața totală afectată. Toate zonele ocupate temporar vor fi reabilitate la finalizarea construcției proiectului.

4.1.5 Drumuri și cabluri

Cablurile electrice subterane vor conecta turbinele la substație. Exproprierea terenurilor pentru aceste componente este în principal temporară, cu excepția unor mici coridoare de servitute permanentă¹⁴. În total, 35 de parcele de teren cu o suprafață de 133,03 ha sunt afectate de exproprierea pentru proiect (Tabelul -45). Cu toate acestea, doar 8,52 ha sau 6,4 % din aceste 133 ha vor fi achiziționate pentru proiect pe o bază temporară (0,56 ha) sau permanentă (7,96 ha). Majoritatea terenurilor afectate aparțin proprietarilor privați, în timp ce unele sunt deținute de municipalitate sau fac parte din infrastructura sistemului de irigații.

Tabelul -45 Cerințe de teren pentru cabluri

Numărul total de parcele de teren afectate	Suprafața totală a terenurilor afectate (ha)	Suprafața totală afectată de expropriere (ha)	Exproprierea temporară a terenurilor (ha)	Exproprierea permanentă a terenurilor (ha)	Terenuri private		Terenuri publice	
					Număr	Suprafață (ha)	Număr	Suprafață (ha)
35	133,03	8,52	0,56	7,96	19	6,1	16	2,42

Terenurile publice includ terenuri municipale și terenuri deținute de ANIF¹⁵ utilizate pentru drumuri și canale de irigații. Toate parcelele de teren au fost asigurate prin contracte de închiriere, drept de suprafață sau servitute.

4.1.6 Rezumatul cerințelor de teren ale proiectului

Majoritatea terenurilor afectate sunt clasificate ca terenuri agricole și sunt utilizate în scopuri agricole. Cu toate acestea, unele dintre terenurile achiziționate sunt clasificate ca drumuri, sisteme de irigații sau terenuri neproductive.

După cum s-a menționat mai sus, achiziția temporară de terenuri afectează aproximativ 20,53 ha. Conform Acordului de mediu nr. 28/26.07.2011 (revizuit la 04.02.2025), toate zonele ocupate temporar vor fi complet refăcute după finalizarea construcției, cu refacerea fertilității solului.

¹⁴ Coridoarele de servitute permanentă pentru cablurile electrice subterane permit, de obicei, utilizarea în continuare a terenului, dar cu restricții specifice menite să protejeze infrastructura îngropată. În zonele agricole, acestea includ, de obicei: a) interzicerea aratului adânc sau a perturbării profunde a solului; b) interzicerea instalării de sisteme de drenaj, conducte de irigații sau structuri subterane fără aprobare prealabilă; c) interzicerea construirii de clădiri, fundații sau structuri permanente în banda de servitute; restricții privind plantarea de copaci sau vegetație cu rădăcini adânci în interiorul coridorului; d) cerința de a menține accesul pentru inspecție, întreținere și reparații de către operatorul proiectului; e) obligația de a evita activitățile care ar putea altera acoperirea solului sau crește riscul de eroziune deasupra cablurilor. Cu toate acestea, utilizarea agricolă normală (de exemplu, cultivarea culturilor sezoniere) este de obicei permisă, cu condiția să nu interfereze cu integritatea sau accesul la cabluri.

¹⁵ Agenția Națională pentru Recuperarea Terenurilor.

Achiziția permanentă de terenuri afectează aproximativ 32,94 ha. Categoria de teren pentru parcelele achiziționate permanent va fi schimbată în „teren pentru construcții” odată ce construcția va fi finalizată și se va efectua înregistrarea corespunzătoare în Registrul funciar.

Terenurile publice afectate (aproximativ 35,56 ha, sau 67% din suprafața totală afectată – permanentă și temporară) constau în principal din drumuri comunale și zone de pășune, utilizate de actualii utilizatori ai terenurilor în baza unor contracte de închiriere sau de asociere în participațiune.

Terenurile private afectate (aproximativ 17,81 ha, sau 33%) rămân în proprietate privată, cu drepturi de suprafață înregistrate în favoarea companiei de proiect pentru a asigura controlul operațional pe termen lung. În plus, 4,3 ha sunt deținute de MC printr-un contract de schimb de terenuri cu un proprietar privat, iar 0,49 ha sunt, conform rapoartelor, achiziționate de MC.

4.2 Prezentare generală a achizițiilor de teren finalizate până în prezent

După cum se indică în secțiunea 2, proiectul este situat în zona rurală a comunei Deleni, județul Constanța. Conform Certificatului de urbanism nr. 50/02.03.2022 prelungit până la 03.03.2025¹⁶, terenul are categoria de utilizare actuală: terenuri agricole, pășuni, drumuri de exploatare¹⁷. Conform Aprobării de mediu nr. 5/15.02.2011, din totalul suprafețelor agricole, doar terenurile ocupate de fundațiile turbinelor, drumurile de acces și platformele tehnologice vor fi transformate în șantiere de construcție (clasificate ca „terenuri pentru construcții”).

Conform Acordului de mediu nr. 28/26.07.2021 - revizuirea nr. 1 din 28.02.2025, proiectul este inclus în Planul urbanistic general al localității Deleni, aprobat prin HCL nr. 36/17.06.2005. Proiectul este inclus în PUZ „Dezvoltarea parcului eolian din comuna Deleni, drumuri de acces, conexiuni la sistemul energetic național (putere totală 510 MW), care a făcut obiectul procedurii de EIA în conformitate cu Decizia Guvernului 1076/2004¹⁸.

Pentru implementarea proiectului sunt necesare 158 de terenuri, pe bază permanentă sau temporară. Terenurile aparțin atât statului, cât și persoanelor fizice sau juridice. Conform informațiilor furnizate de Societate, pentru majoritatea terenurilor necesare implementării proiectului au fost deja încheiate contracte de închiriere, însă pentru 21 de terenuri contractele de închiriere sunt încă în curs de negociere și semnare.

Procesul de achiziție a terenurilor pentru proiect s-a desfășurat pe o perioadă îndelungată, contractele de închiriere a terenurilor, contractele de proprietate sau contractele de suprafață și anexele asociate (a se vedea mai jos) fiind semnate între 2009 și 2025. Conform informațiilor furnizate de MC, achiziția terenurilor a fost inițiată în 2009 de o altă organizație, Adamdel, care intenționa să dezvolte un proiect de energie regenerabilă în zonă. În ianuarie 2023, MC a devenit dezvoltatorul proiectului Dunarea East WF și, prin urmare, a preluat procesul de achiziție a terenurilor, inclusiv contractele de închiriere a terenurilor care fuseseră deja încheiate. MC a semnat, de asemenea, acte adiționale (anexe la contract) după cum a fost necesar. Actele adiționale (anexele la contract) au fost semnate în principal din următoarele motive:

- modificări ale proiectului
- modificări ale condițiilor de piață și
- modificări ale proprietății terenurilor.

Interacțiunea cu proprietarii de terenuri afectați a fost condusă direct de echipa Rezolv Energy în numele MC, care a gestionat toate negocierile și procedurile contractuale. Interacțiunea s-a desfășurat în întregime prin negocieri față în față. Nu s-au utilizat anunțuri publice prealabile, notificări scrise sau informații trimise prin poștă; în schimb, discuțiile au avut loc direct cu fiecare proprietar de teren în

¹⁶ RSK presupune că Certificatul de urbanism ar urma să fie extins în continuare, după caz.

¹⁷ Conform informațiilor furnizate de MC la cerere, categoria terenului înainte de achiziționarea acestuia este agricultură, sistem de irigații și drum. În LRF, categoria terenului este prevăzută conform Certificatului de urbanism.

¹⁸ Care transpune Directiva 2001/42/CE, finalizată cu aprobarea de mediu nr. 5 din 15.02.2011.

cadrul unor întâlniri la fața locului sau față în față (pentru mai multe detalii privind interacțiunea ca parte a procesului de achiziție a terenurilor, consultați secțiunea 7.2.3).

Valoarea compensației pentru teren a fost stabilită la costul integral de înlocuire, adică compensația a fost acordată la valoarea de piață, costurile de amortizare nu s-au aplicat, iar costurile de tranzacție au fost compensate (secțiunea 9). Nu s-a efectuat niciun inventar al activelor, cum ar fi culturile anuale și perene, copacii și structurile (ceea ce nu este în conformitate cu cerințele IFC; cu toate acestea, întrucât utilizatorii de terenuri afectați încă utilizează terenul și având în vedere că inventarul activelor a fost efectuat ca parte a elaborării acestui LRP înainte de impactul efectiv al proiectului, acest lucru este considerat acceptabil pentru asigurarea conformității cu cerințele IFC). Suma compensației a fost stabilită în cadrul unor negocieri față în față cu persoanele afectate de proiect (PAP), pe baza valorii terenului și/sau a tipului de infrastructură a proiectului care urmează să fie instalată, pe baza principiului vânzătorului dispus să vândă / cumpărătorului dispus să cumpere.

Nu au fost inițiate proceduri de expropriere pentru proiect; compania nu ar putea recurge la proceduri de expropriere în cazul în care negocierile cu utilizatorii de terenuri afectați ar eșua.

Plățile prevăzute în contractele de închiriere semnate sunt efectuate, conform condițiilor contractuale. Toate taxele notariale asociate procesului de achiziție a terenurilor au fost plătite de Rezolv Energy în numele MC.

Pentru terenurile care fac obiectul deciziilor consiliului local (HCL), procesul a inclus și semnarea de contracte oficiale. Schimbul de terenuri pentru substație a fost finalizat în aprilie 2023.

La momentul elaborării prezentului LRP, gospodăriile și organizațiile afectate își continuau practicile de utilizare a terenurilor (acolo unde era cazul) pe parcelele achiziționate.

4.2.1 Turbine eoliene și platforme

Pentru construirea turbinelor și a elementelor conexe (de exemplu, platforme), au fost încheiate 57 de contracte de închiriere pentru 80 de parcele de teren. Acestea au fost încheiate în principal cu persoane fizice, dar și cu persoane juridice. Procesul de încheiere a contractelor de închiriere a fost finalizat. Unele dintre contracte au fost semnate între 2009 și 2014. Pentru acestea, au fost încheiate acte suplimentare (anexe la contracte)¹⁹ între 2020 și 2024. Pentru celelalte parcele de teren, contractele au fost semnate în 2021 și 2024 (nu au fost semnate acte suplimentare pentru aceste contracte, pe baza informațiilor furnizate de companie)

4.2.2 Zona de organizare a construcției

Pentru amenajarea șantierului este necesar un teren²⁰. Pentru acest teren, în 2022 a fost încheiat un contract de închiriere cu o organizație agricolă.

4.2.3 Substația

Pentru substație este necesar un teren. În 2023 a fost încheiat un acord de schimb cu proprietarul acestui teren (o persoană fizică). Acesta este singurul teren achiziționat pentru proiect pentru care proprietarul a primit în schimb un alt teren (a se vedea secțiunea 4.1.3).

4.2.4 Extinderea drumurilor

¹⁹ Au fost încheiate acte adiționale pentru a aduce modificări contractelor inițiale. Acestea sunt modificări ale proiectului, modificări ale condițiilor de piață și schimbarea proprietarilor de terenuri.

²⁰ Amenajarea șantierului pentru construirea unui parc eolian constă în amenajarea temporară a spațiilor și a instalațiilor necesare lucrărilor, a depozitelor de materiale, a birourilor de șantier, a rețelilor temporare de apă și energie, precum și a zonelor de parcare și de siguranță. Scopul este de a asigura condițiile logistice, tehnice și de securitate pentru implementarea eficientă și sigură a proiectului.

Implementarea proiectului necesită, de asemenea, extinderea drumurilor existente, pentru a putea transporta elementele turbinelor eoliene. Acest lucru afectează 40 de terenuri.

O parte din terenuri erau terenuri publice aparținând Primăriei Deleni, pentru care au fost emise hotărâri ale Consiliului Local între 2022 și 2023. Pentru terenurile aparținând proprietarilor privați, au fost încheiate contracte de închiriere și acte adiționale între 2009 și 2025. La data de 2 decembrie 2025, contractele de închiriere pentru 5 terenuri se află încă în proces de negociere și semnare.

4.2.5 Drumuri și cabluri

Pentru construirea drumurilor de acces și instalarea cablurilor, este necesar accesul la 35 de parcele de teren. Pentru a le închiria, trebuie semnate 26 de contracte. La data de 2 decembrie 2025, au fost încheiate 24 de contracte atât cu persoane fizice, cât și cu persoane juridice. Celelalte 2 contracte erau în curs de negociere și de semnare.

Contractele au fost semnate în 2009, 2014 și în perioada 2021-2025. În ceea ce privește contractele semnate în 2009 și 2014, între 2020 și 2021 au fost semnate acte adiționale. O parte din terenurile achiziționate sunt proprietatea Primăriei Deleni, pentru care au fost emise hotărâri ale Consiliului Local între 2021 și 2025, iar contractele au fost obținute acolo unde a fost necesar²¹.

4.3 Impactul strămutării din punct de vedere economic

Nu există deplasări fizice ale gospodăriilor sau pierderi de locuințe.

Impactul economic al proiectului asupra deplasării populației constă în excluderea temporară și permanentă a terenurilor agricole și de pășune din circuitul productiv pe durata lucrărilor de excavare, de pozare a cablurilor și de construcție a fundațiilor turbinelor. În plus, are loc achiziția permanentă a terenurilor pe care se construiesc fundațiile turbinelor, drumurile de acces și substația.

Se preconizează o ineligibilitate temporară pentru subvențiile agricole în cazul parcelelor afectate temporar în timpul construcției, deoarece aceste zone vor fi retrase temporar din circuitul agricol. Nu va fi posibilă reluarea activităților agricole în zonele achiziționate definitiv pentru proiect.

Tabelul -46 reflectă impactul doar asupra proprietarilor și utilizatorilor de terenuri private, precum și asupra utilizatorilor de terenuri municipale.

²¹ Se solicită decizia consiliului local atunci când un proiect urmează să fie realizat pe terenuri aparținând domeniului public sau privat al unității administrativ-teritoriale, în vederea aprobării utilizării, concesiunii sau schimbării destinației acestora. După emiterea deciziei consiliului local, se încheie un contract care pune în aplicare decizia privind utilizarea, concesiunea sau închirierea terenului.

Tabelul -46 Rezumatul impactului economic al proiectului asupra deplasării populației

Instalație	Categoria de teren	Calendarul achiziției de terenuri	Numărul total de parcele de teren afectate	Numărul de parcele de teren private	Numărul de terenuri publice	Gospodării și organizații afectate
Turbine eoliene și platforme	Agricultură	2009-2024	80	73	7	<p>Gospodării afectate – 30</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (care dețin și utilizează terenuri): 6 ▪ numai proprietari de terenuri (dețin, dar nu utilizează terenul): 18 ▪ proprietari de terenuri (utilizatori necunoscuți): 3 ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenurile, dar nu le dețin): 3. <p>Întreprinderi afectate – 8</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (dețin și utilizează terenuri): 1 <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zoo Agro Traiani SRL – o întreprindere agricolă privată, care administrează terenuri agricole în comuna Deleni ▪ numai proprietari de terenuri (care dețin terenuri, dar nu le exploatează): 1 <ul style="list-style-type: none"> ✓ Newco Agro Land SRL ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenul, dar nu îl dețin): 6 <ul style="list-style-type: none"> ✓ Amagenic SRL ✓ Banciu Gh. Ion I.I. (întreprinzător individual) ✓ Oprea Marian I.I. (întreprinzător individual) ✓ Săpunaru Tănase I.I. (întreprinzător individual) ✓ Tilicea Mariana I.I. (persoană fizică autorizată) ✓ Velea Viorel I.I. (întreprinzător individual). <p>Utilizatori informali ai terenurilor – Niciunul.</p>
Zona de organizare a construcțiilor	Agricultură	2022	1	1	0	<p>Gospodării afectate – Niciuna</p> <p>Întreprinderi afectate – 1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (care dețin și utilizează terenuri): 1 (Zoo Agro Traiani SRL) ▪ Numai proprietari de terenuri (dețin, dar nu utilizează terenul): Niciunul ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenurile, dar nu le dețin): Niciunul.

Instalație	Categoria de teren	Calendarul achiziției de terenuri	Numărul total de parcele de teren afectate	Numărul de parcele de teren private	Numărul de terenuri publice	Gospodării și organizații afectate
						Utilizatori informali de terenuri – Niciunul.
Substație	Agricultură	2023	1	1	0	<p>Gospodării afectate – 1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (care dețin și utilizează terenuri): Niciunul ▪ numai proprietari de terenuri (dețin, dar nu utilizează terenul): 1 ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenul, dar nu îl dețin): Niciunul. <p>Un singur proprietar de teren este afectat de exproprierea definitivă a terenului pentru construirea stației electrice.</p> <p>Întreprinderi afectate – 1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (care dețin și utilizează terenuri): Niciunul ▪ numai proprietari de terenuri (dețin, dar nu utilizează terenul): Niciunul ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenul, dar nu îl dețin): 1 (Zoo Agro Traiani SRL). <p>Utilizatori informali de teren – Niciunul.</p>
Extinderea rețelei rutiere	Agricultură	2009-2025 (în curs pentru ultimele 5 parcele)	40	26	14	<p>Gospodării afectate – 15</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (care dețin și utilizează terenuri): 2 ▪ numai proprietari de terenuri (dețin, dar nu utilizează terenul): 10 ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenurile, dar nu le dețin): 3. <p>Întreprinderi afectate – 8</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (dețin și utilizează terenuri): 1 <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zoo Agro Traiani SRL ▪ numai proprietari de terenuri (dețin, dar nu utilizează terenul): 1 <ul style="list-style-type: none"> ✓ SC Agrodania SRL ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenurile, dar nu le dețin): 6 <ul style="list-style-type: none"> ✓ AMAGENIC SRL ✓ AGRODIP COM SRL ✓ AGROSAN Pietreni SRL ✓ Oprea Marian I.I. (persoană fizică autorizată) ✓ Velea Viorel I.I. (întreprinzător individual)

Instalație	Categoria de teren	Calendarul achiziției de terenuri	Numărul total de parcele de teren afectate	Numărul de parcele de teren private	Numărul de terenuri publice	Gospodării și organizații afectate
						<p>✓ Zoo Agro Traiani SRL.</p> <p>Utilizatori informali ai terenurilor – Niciunul.</p>
Drumuri și cabluri	Agricultură, drumuri, sistem de irigații	2009-2025 (în curs pentru ultimele 2 parcele)	35	19	16	<p>Gospodării afectate – 17</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (care dețin și utilizează terenuri): 1 ▪ numai proprietari de terenuri (dețin, dar nu utilizează terenul): 9 ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenul, dar nu îl dețin): 5 ▪ proprietari de terenuri (utilizatori necunoscuți): 2. <p>Întreprinderi afectate – 8</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari și utilizatori de terenuri (dețin și utilizează terenuri): 1 <ul style="list-style-type: none"> ✓ SC Nostalgic SRL ▪ numai proprietari de terenuri (dețin terenuri, dar nu le utilizează): 1 <ul style="list-style-type: none"> ✓ Newco Agro Land SRL ▪ numai utilizatori de terenuri (utilizează terenurile, dar nu le dețin): 6 <ul style="list-style-type: none"> ✓ AMAGENIC SRL ✓ Dan Vasile I.I. (persoană fizică autorizată) ✓ Tilicea Mariana I.I. (persoană fizică autorizată) ✓ Oprea Marian I.I. (persoană fizică autorizată) ✓ Velea Viorel I.I. (persoană fizică autorizată) ✓ Zoo Agro Traiani SRL. <p>Utilizatori informali ai terenurilor – Niciunul.</p>

În total, exproprierea terenurilor în cadrul proiectului a afectat 47 de gospodării și 13 întreprinderi (persoane fizice autorizate și organizații). Trebuie menționat că, la momentul elaborării prezentului raport, nu erau disponibile informații privind utilizatorii efectivi ai terenurilor pentru 15 parcele (nu a fost posibilă realizarea de interviuri cu proprietarii acestor parcele). Deoarece unele dintre parcelele de teren achiziționate pentru diferite componente ale proiectului afectează aceleași gospodării, numărul total al gospodăriilor afectate este mai mic decât suma numerelor identificate separat pentru fiecare componentă în tabelul „Tabelul -46”.

Majoritatea parcelor de teren afectate de proiectul Dunarea Est WF sunt clasificate ca terenuri agricole, câteva parcele fiind înregistrate oficial ca pășuni, drumuri, sisteme de irigații sau terenuri neproductive.

Terenurile agricole sunt cultivate activ; una dintre parcelele afectate este utilizată pentru pășunat. În multe cazuri, aceiași proprietari sau utilizatori de terenuri sunt afectați atât de ocuparea temporară a terenurilor (în timpul construcției și instalării cablurilor), cât și de ocuparea permanentă a terenurilor (pentru fundațiile turbinelor, drumurile de acces și substația). Exproprierea temporară este asociată în principal cu lucrări de excavare, platforme de asamblare și săparea de șanțuri pentru cablurile subterane. Aceste zone vor fi readuse complet la starea inițială după finalizarea construcției. Organizațiile și persoanele fizice care desfășoară activități agricole pe terenurile afectate temporar vor putea relua operațiunile după finalizarea lucrărilor de construcție.

Conform Raportului EIA (2011), restricțiile legate de construcție privind utilizarea agricolă nu vor depăși un an pentru niciun teren afectat temporar. Pe baza Raportului EIA și a Acordului de mediu, compania s-a angajat să refacă fertilitatea solului și condițiile de drenaj după lucrări, inclusiv îndepărtarea straturilor de pietriș, nivelarea și refacerea solului vegetal.

Exproprierea permanentă a terenurilor se referă numai la turbine, amplasamentul stației electrice și traseele drumurilor, unde compania deține drepturi de utilizare pe termen lung în temeiul dreptului de suprafață, al contractelor de închiriere sau al acordului de schimb de terenuri.

Majoritatea PAP-urilor intervievate în timpul pregătirii acestui LRP (a se vedea metodologia din secțiunea 5) au declarat că achiziția de terenuri legată de proiect nu le-a afectat și nu se așteaptă să le afecteze activitățile. Doar doi PAP-uri au indicat un impact potențial asupra activităților lor bazate pe teren (agricole).

În cazul primei persoane afectate de proiect (PAP), aproximativ 30% din terenul pe care îl deține va fi afectat de proiect (permanent). Această persoană afectată de proiect a raportat, de asemenea, că: a) desfășoară activități agricole pe alte terenuri (deținute de alte părți); b) dispune de terenuri alternative pe care le poate utiliza; c) nu are nevoie să utilizeze terenurile alternative pentru a-și relua activitățile afectate de proiect. În total, proiectul va afecta aproximativ 1,5% din terenul pe care PAP îl utilizează, conform raportărilor. Prin urmare, nu se anticipează un impact semnificativ asupra mijloacelor de subsistență ale acestui PAP.

În ceea ce privește un alt PAP care a indicat că mijloacele sale de subsistență bazate pe terenuri vor fi afectate, aproximativ 7,5% din terenul pe care îl deține va fi afectat de proiect (doar prin achiziția temporară de terenuri). Acest PAP a raportat, de asemenea, că: a) desfășoară activități agricole pe alte parcele de teren (deținute de terți); b) dispune de parcele de teren alternative pe care le poate utiliza. În total, exproprierea temporară de terenuri în cadrul proiectului va afecta aproximativ 4% din terenul pe care, potrivit rapoartelor, îl utilizează PAP. Nu se anticipează un impact semnificativ asupra mijloacelor de subsistență ale acestui PAP.

Pe lângă una dintre persoanele afectate menționate mai sus, alte două persoane afectate au indicat că 20% sau mai mult din terenurile lor vor fi afectate de proiect.

Primul PAP a raportat că 30% din terenul pe care îl deține va fi afectat (cu toate acestea, de fapt, aproximativ 15% din terenul PAP-ului va fi achiziționat, inclusiv 9% permanent și 6% temporar). În total, achiziția de terenuri pentru proiect va afecta aproximativ 1,5% din terenul pe care PAP-ul îl utilizează, conform raportărilor. Nu se anticipează un impact semnificativ asupra mijloacelor de subsistență bazate pe teren ale acestui PAP.

Al doilea PAP a raportat că 20% din terenul pe care îl deține va fi afectat de achiziția permanentă și temporară de terenuri (cifra exactă este de 17%). Acest PAP este proprietarul terenului care nu îl

utilizează, ci îl închiriază unei alte persoane. Prin urmare, proiectul nu afectează nicio activitate bazată pe terenuri sau mijloacele de subzistență aferente ale acestui PAP.

Toți ceilalți PAP intervievați au raportat că mai puțin de 20% din terenurile lor sunt afectate de proiect.

În cazul uneia dintre parcelele de teren achiziționate, proiectul a afectat întreaga parcelă de teren închiriată de una dintre întreprinderile afectate. Cu toate acestea, reprezentantul acestei întreprinderi a raportat că aceasta nu este singura parcelă de teren cultivată de întreprindere: proiectul afectează mai puțin de 1% din suprafața totală utilizată, conform rapoartelor, de întreprindere (întreprinderea a început deja să utilizeze terenuri alternative din cauza achiziției de terenuri în cadrul proiectului). Nu se anticipează un impact semnificativ asupra activităților bazate pe întreprindere ale acestei întreprinderi.

Schimbarea potențială a statutului terenului

Conform prevederilor legale din România, în temeiul Legii nr. 18/1991 privind resursele funciare și al Legii privind protecția și utilizarea terenurilor agricole (Legea nr. 246/2020), orice schimbare permanentă a destinației terenului de la agricol la industrial (infrastructură energetică) necesită aprobarea oficială a autorităților competente.

Pentru parcul eolian Dunarea Est, numai parcelele alocate pentru turbine eoliene, stație și drumuri permanente vor suferi o schimbare oficială a categoriei terenului în „teren pentru construcții” odată ce construcția va fi finalizată și se va efectua înregistrarea corespunzătoare în Cartea funciară, în conformitate cu Acordul de mediu nr. 28/26.07.2011 (revizuit la 04.02.2025) al Agenției Naționale pentru Protecția Mediului ().

Pentru ocuparea temporară a terenurilor, nu este necesară nicio modificare a statutului de utilizare a terenului. Aceste zone rămân clasificate ca agricole și vor reveni la categoria inițială după reabilitarea amplasamentului.

În conformitate cu legislația națională aplicabilă (Legea nr. 18/1991 și reglementările conexe), instalațiile tehnice de mici dimensiuni (cum ar fi cablurile îngropate și microfundațiile de sub 100 m²) nu necesită reclasificarea formală a terenurilor agricole, cu condiția ca terenul să fie repus în stare de utilizare productivă.

4.4 Impactul asupra infrastructurii publice

Nu se anticipează niciun impact asupra infrastructurii publice, cu excepția impactului asupra drumurilor. Utilizarea drumurilor ar putea fi temporar perturbată pe durata construcției proiectului, care va dura 36 de luni.

Conform Raportului EIA elaborat în conformitate cu cerințele naționale, unul dintre beneficiile proiectului va fi legat de îmbunătățirea infrastructurii rutiere rurale (și o potențială creștere a valorii terenurilor în zona proiectului)²². Cu toate acestea, Raportul EIA nu detaliază acest beneficiu și nu prevede nicio măsură specifică.

Din câte înțelege RSK, Rezolv Energy a mandatat un consultant independent să realizeze o evaluare a impactului asupra mediului și a comunității (ESIA) în conformitate cu standardele internaționale, inclusiv o evaluare a impactului asupra infrastructurii publice. Se preconizează că impactul potențial asupra infrastructurii rutiere va fi luat în considerare în cadrul raportului ESIA, urmând ca măsurile de atenuare relevante să fie elaborate în consecință. LRP (prezentul document) se concentrează asupra impacturilor asociate cu achiziția de terenuri și strămutarea economică. Măsurile stabilite în LRP vor fi implementate în plus față de celelalte măsuri stabilite de raportul ESIA.

²² Raportul de evaluare a impactului asupra mediului (AON – Societatea pentru Cercetarea Biodiversității și Ingineria Mediului, 2011).

5 Metodologia de colectare a datelor

Această secțiune prezintă metodologia de colectare și analiză a datelor secundare și primare pentru elaborarea LRP.

5.1 ul datelor secundare

RSK a colectat și analizat următoarele date secundare:

- documentație referitoare la procesul internațional de evaluare a impactului, pregătită pentru parcurile eoliene Dunarea Est și Vest, inclusiv:
 - ✓ proiectul de raport ESIA (ERM, decembrie 2023)
 - ✓ proiectul de raport de evaluare a impactului social (ERM, mai 2025)
 - ✓ Planul de implicare a părților interesate (SEP) (ERM, mai 2025)
- documentația referitoare la procesul național de autorizare, inclusiv:
 - ✓ Studiul de evaluare corespunzătoare (AON – Societatea pentru Cercetarea Biodiversității și Inginerie de Mediu, 2011)
 - ✓ Raportul de evaluare a impactului asupra mediului (AON – Societatea pentru Cercetarea Biodiversității și Ingineria Mediului, 2011)
 - ✓ Autorizația de mediu (Revizuirea nr. 1 / 28.02.2025 sau Acordul de mediu nr. 28 / 26.07.2011)
- documente arheologice elaborate/obținute în cadrul procesului de evaluare a impactului desfășurat în conformitate cu cerințele naționale și/sau internaționale:
 - ✓ Raport de diagnostic arheologic (Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța, 2024)
 - ✓ Raport de cercetare arheologică preventivă (Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța, 2005)
 - ✓ Notificare din partea Ministerului Culturii, Direcția Județeană pentru Cultură din Constanța, 2005
 - ✓ MEMO - Rezumatul procesului arheologic și al stării actuale – Parcul Eolian Dunarea Est
- documente funciare furnizate de companie la cerere, inclusiv:
 - ✓ harta cadastrală și date GIS din surse deschise
 - ✓ tabel rezumativ care oferă informații cheie privind parcelele de teren afectate și aspectele cheie ale procesului de achiziție a terenurilor
 - ✓ exemple de documentație privind achiziția terenurilor (contracte și acte)
 - ✓ Raport de evaluare (Dobrogea EVAL SRL, 2025).

Scopul analizei datelor secundare este:

- identificarea proprietarilor și a utilizatorilor de terenuri afectați de proiect
- să stea la baza analizei proceselor finalizate de achiziție a terenurilor și de refacere a mijloacelor de subsistență în raport cu IFC PS 5
- să stea la baza colectării și analizei datelor primare.

5.2 Culegerea datelor primare

Colectarea datelor primare de referință include ancheta socio-economică și inventarul activelor.



5.2.1 *Studiu socio-economic*

Nu s-a efectuat niciun studiu socio-economic în conformitate cu PS 5 ca parte a procesului de achiziție a terenurilor desfășurat în conformitate cu cerințele naționale, deoarece legislația națională nu impune acest lucru. Studiul socio-economic a fost realizat de RSK în perioada 2-7 februarie 2026, utilizând următoarele metode:

- ancheta la nivel de gospodării
- interviuri cu informatori-cheie (KII)

- discuții în grupuri focus (FGD)²³ .

Acestea sunt discutate mai detaliat mai jos.

5.2.1.1 Ancheta la nivel de gospodărie

RSK a realizat sondajul la nivel de gospodărie pentru a colecta informații cu privire la:

- caracteristicile gospodăriilor afectate (de exemplu, caracteristici demografice, mărimea gospodăriei, surse de venit)
- caracteristicile întreprinderilor (de exemplu, numărul de angajați, tipul de activități)
- caracteristicile mijloacelor de subsistență
- modul în care s-a desfășurat procesul de achiziție a terenurilor și dacă s-au plătit despăgubiri
- practicile de utilizare a terenurilor și impactul anticipat
- sprijinul pentru refacerea mijloacelor de subsistență care ar putea fi acordat gospodăriilor și întreprinderilor afectate
- persoanele sau grupurile vulnerabile care ar putea avea nevoie de asistență în timpul proceselor de achiziție a terenurilor și de refacere a mijloacelor de subsistență etc.

Informații privind sfera de aplicare a colectării datelor primare și limitările datelor sunt furnizate în secțiunile 5.3 și 5.5 , după caz. Chestionarul utilizat în cadrul anchetei la nivel de gospodărie este prezentat în anexa 1.

5.2.1.2 Interviu cu informatori-cheie și discuții în grupuri focus

Tabelul -51 detaliază interviurile cu informatori-cheie (KII) și discuțiile în grupuri focus (FGD) pe care RSK le-a realizat pentru a colecta și/sau verifica informații privind proprietatea funciară și practicile de utilizare a terenurilor, precum și pentru a obține informații suplimentare despre persoanele și întreprinderile afectate.

Tabelul -51 : Interviuri cu informatori-cheie și discuții în grupuri focus

Grupul de părți interesate	Descriere	Format	Subiecte discutate
Administrația locală	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Administrația comunei Deleni (nivel local)²⁴ . 	KII	<ul style="list-style-type: none"> ▪ clarificarea practicilor de utilizare informală a terenurilor în zona proiectului ▪ etapele cheie ale procesului de achiziție a terenurilor ▪ plângeri și/sau cauze judiciare legate de achiziția terenurilor pentru proiect (dacă există) ▪ impactul anticipat al achiziției de terenuri

²³ FGD-urile constau în discuții semi-structurate cu un grup de persoane care au cunoștințe despre un anumit subiect, cum ar fi practicile agricole sau regimul funciar. Obiectivul este de a obține date calitative care să reflecte percepțiile, atitudinile și cunoștințele diverselor grupuri.

²⁴ Nu a fost planificată nicio întâlnire cu administrația județului Constanța (la nivel de județ), deoarece aceasta nu a fost implicată în procesul de achiziție a terenurilor.

Grupul de părți interesate	Descriere	Format	Subiecte discutate
			<ul style="list-style-type: none"> posibilul sprijin pentru refacerea mijloacelor de subsistență informații privind grupurile vulnerabile.
Femeile	<ul style="list-style-type: none"> Femeile afectate de achiziția de terenuri și de strămutarea economică, inclusiv proprietarele/utilizatoarele de terenuri sau membrii gospodăriilor afectate. 	FGD (trei participanți)	<ul style="list-style-type: none"> etapele cheie ale procesului de achiziție a terenurilor plângeri și/sau cauze judiciare legate de achiziția de terenuri pentru proiect (dacă există) impactul anticipat al exproprierii – în general și în mod specific asupra femeilor prezența utilizatorilor informali de terenuri măsuri potențiale de refacere a mijloacelor de subsistență.

Ghidurile pentru interviurile cu informatori-cheie (KII) și pentru discuțiile de grup (FGD) utilizate în cadrul studiului socio-economic sunt incluse în Anexa 2.

RSK intenționa, de asemenea, să organizeze interviuri cu informatori-cheie (KII) și discuții de grup (FGD) cu organizații neguvernamentale (ONG-uri). Cu toate acestea, în timpul colectării datelor primare, s-a confirmat că nu există ONG-uri active în comuna Deleni. Nu s-a identificat nicio ONG cu sediul în Constanța care să activeze în comuna Deleni sau care să aibă o relevanță potențială pentru implicarea în elaborarea și implementarea LRP (confirmat de către Ofițerul de Legătură cu Comunitatea al Companiei și de către administrația comunei Deleni).

Înainte de colectarea datelor primare, nu existau informații cu privire la faptul dacă vreunul dintre PAH era membru al vreunei cooperative agricole. Prin urmare, în timpul activității de teren nu s-au organizat întâlniri cu cooperativele agricole. În timpul activității de teren, s-a constatat că șapte PAH și trei întreprinderi fac parte din cinci sau șase cooperative agricole diferite (unul dintre PAP intervievați nu și-a putut aminti numele exact al cooperativei). Niciuna dintre aceste cooperative nu a fost identificată ca având un număr semnificativ de PAH-uri printre membrii săi. În plus, potrivit administrației comunei Deleni, practica aderării la cooperative agricole nu este răspândită în rândul fermierilor locali. Se pare că fermierii preferă să nu adere la cooperative, deoarece le asociază cu practicile din fosta eră sovietică. Prin urmare, întâlnirile dedicate cu cooperativele, ca parte a elaborării LRP, nu au fost considerate a aduce o valoare adăugată LRP. Cu toate acestea, RSK va urmări să informeze cooperativele agricole cu privire la publicarea LRP și să le implice în etapa de discuție a LRP (Secțiunea 7).

RSK a elaborat o broșură a LRP-ului proiectului (în engleză și română) pentru a sprijini colectarea datelor primare și pentru a oferi o imagine de ansamblu asupra proiectului și a procesului LRP persoanelor și organizațiilor afectate. Aceste broșuri au fost distribuite persoanelor și organizațiilor afectate în timpul colectării datelor primare. Broșura este disponibilă în Anexa 3.

5.2.2 Inventarul activelor

Conform informațiilor disponibile la momentul pregătirii LRP, contractele de închiriere pentru majoritatea terenurilor afectate fuseseră deja încheiate (MC dobândise drepturi de proprietate prin schimb de terenuri doar pentru unul dintre terenurile afectate).

În cadrul procesului de achiziție a terenurilor nu s-a realizat niciun inventar al bunurilor, cum ar fi culturile anuale și perene, copacii și construcțiile, întrucât acesta s-a desfășurat în conformitate cu cerințele naționale. Cu toate acestea, în conformitate cu cerințele internaționale, RSK a efectuat un inventar/o verificare a bunurilor în timpul vizitei pe teren din perioada 2-7 februarie 2026. Foaia de inventar/verificare a bunurilor este prezentată în Anexa 1.

Data finalizării inventarierii activelor a fost stabilită ca dată limită (Secțiunea 10.2). PAP-urile au fost informate că informațiile colectate în timpul inventarierii activelor vor fi considerate definitive (nu se vor

mai face modificări) și vor sta la baza pregătirii LRP, precum și a procesului ulterior de compensare și refacere a mijloacelor de trai.

5.3 Domeniul de aplicare al colectării datelor primare

Tabelul -52 oferă informații privind eșantionarea vizată și realizată pentru colectarea datelor primare în cadrul anchetei din februarie 2026:

Tabelul -52 : Eșantionarea pentru colectarea datelor primare

Categoria persoanelor afectate	Număr de PAH-uri / întreprinderi	Strategia de eșantionare	Dimensiunea efectivă a eșantionului	Comentariu
PAH	47	Toate PAP-urile (100%)	35 (75%)	<ul style="list-style-type: none"> Au fost intervievați 35 de PAP 1 PAP a refuzat să participe 1 PAP nu a fost disponibil în timpul sondajului datele de contact ale a 2 PAH nu erau disponibile 8 PAH-uri nu au fost interviuate, deoarece erau utilizatori de teren identificați recent în timpul anchetei pe teren efectuate în februarie 2026.
Întreprinderi (inclusiv comercianți individuali)	13	Toate întreprinderile (100%)	5 (39%)	<ul style="list-style-type: none"> Înainte de ancheta pe teren din februarie 2026 erau disponibile informații doar despre 5 întreprinderi; reprezentanții tuturor acestor întreprinderi au fost intervievați În timpul anchetei au fost identificate 8 noi întreprinderi (inclusiv 2 organizații și 6 întreprinzători individuali).

Trebuie menționat că, în timpul anchetei pe teren, 11 PAP au preferat să fie reprezentați de alți PAP, de exemplu de rude, de utilizatorii efectivi ai terenurilor lor etc.

Trei PAP care dețineau terenul nu au fost disponibili pentru interviuri, ceea ce a însemnat că nu s-au putut obține informații despre utilizatorii efectivi ai terenului (acest lucru se referă la 15 parcele de teren achiziționate pentru proiect).

Niciun utilizator informal al terenurilor nu a fost afectat de achiziția de terenuri pentru proiect, fapt confirmat de CLO-ul companiei, de administrația comunei Deleni și de toți PAP-urile interviuate.

Informațiile colectate în timpul anchetei de teren din februarie 2026 sunt considerate suficiente pentru elaborarea LRP. Acestea oferă motive suficiente pentru a analiza procesele de achiziție a terenurilor și de compensare desfășurate, pentru a identifica gospodăriile și întreprinderile afectate, pentru a stabili măsurile relevante de compensare și de refacere a mijloacelor de subsistență, implicarea părților interesate și gestionarea reclamațiilor, precum și procesele de monitorizare.

MC va continua să identifice și să efectueze studii socio-economice relevante și inventare ale activelor pentru restul gospodăriilor și organizațiilor afectate (inclusiv atât proprietarii de terenuri, cât și utilizatorii de terenuri) care nu au fost acoperite de ancheta de teren din februarie 2026 pe parcursul implementării LRP. MC va implementa, de asemenea, Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM) pentru a oferi o oportunitate suplimentară de identificare și implicare a PAH-urilor și a întreprinderilor.

5.4 Echipa de anchetă

Echipa de studiu a fost formată din cinci experți, dintre care patru experți locali și unul internațional:

- Expert social senior (vorbitor fluent de limba română)
- Expert social senior (vorbitor fluent de limba română)
- Expert social (vorbește fluent limba română)
- Expert social junior (vorbește fluent limba română)
- Expert social senior, coordonator de echipă (expert internațional).

Patru dintre experții sociali vorbeau fluent limba română, ceea ce a facilitat comunicarea eficientă cu gospodăriile și întreprinderile afectate, precum și cu alte părți interesate.

Doi dintre experții sociali vorbitori de limba română erau femei, ceea ce a constituit un avantaj în comunicarea cu femeile afectate de strămutarea economică, inclusiv în cadrul grupurilor de discuții relevante.

Înainte de începerea activităților de anchetă, echipa a beneficiat de o instruire introductivă care a acoperit aspectele cheie ale activității de teren, inclusiv punctele de discuție legate de scopul LRP și de ancheta socio-economică / inventarul activelor, precum și protocoalele de comunicare care trebuie respectate în interacțiunea cu persoanele afectate și cu alte părți interesate.

5.5 Limitări ale datelor

Au fost identificate următoarele limitări ale datelor:

- În timpul pregătirii LRP, RSK a utilizat informații privind parcelele de teren afectate (inclusiv dimensiunea lor totală și suprafața achiziționată temporar/permanent) pe baza bazei de date furnizate de MC la cererea RSK. Partenerul local al RSK, AUTIDECO, a efectuat o verificare aleatorie pentru a confirma că informațiile din baza de date corespund cu cele din contractele cu PAP. Cu toate acestea, nu au fost verificate toate contractele și se presupune că informațiile furnizate de MC erau corecte.
- În timpul anchetei pe teren din februarie 2026, nu au fost acoperite toate gospodăriile și întreprinderile afectate, deoarece nu au putut fi organizate toate interviurile. În timpul activității de teren au fost identificate unele gospodării/întreprinderi afectate noi (a se vedea secțiunea 5.3). Cu toate acestea, având în vedere că a fost inclus un număr semnificativ de gospodării afectate și întreprinderi și că modelele de proprietate și de utilizare a terenurilor în zona proiectului sunt în mare parte similare, informațiile colectate în timpul colectării datelor primare sunt considerate suficiente pentru elaborarea LRP. Acestea oferă o bază adecvată pentru a analiza procesele de achiziție a terenurilor și de compensare, pentru a identifica gospodăriile afectate și întreprinderile și pentru a stabili măsurile relevante de compensare și de refacere a mijloacelor de subsistență, printre alte aspecte. MC va continua să identifice și să efectueze sondaje socio-economice relevante și inventare ale activelor pentru restul gospodăriilor și întreprinderilor afectate care nu au fost acoperite de sondajul de teren din februarie 2026 pe parcursul implementării LRP.
- În timpul anchetei de teren din februarie 2026, unii PAP au preferat să fie reprezentați de alți PAP în timpul interviurilor, cum ar fi rude sau utilizatori efectivi ai terenurilor lor. În astfel de cazuri, s-au realizat interviuri similare cu reprezentanții, utilizând aceleași instrumente; cu toate acestea, anumite întrebări referitoare la persoanele afectate reprezentate au fost omise (de exemplu, întrebări privind veniturile și cheltuielile gospodăriei) dacă informațiile erau considerate sensibile sau nu puteau fi furnizate cu acuratețe de către persoana care reprezenta gospodăria afectată.

RSK consideră că limitările descrise mai sus nu compromit integritatea LRP. Cu toate acestea, procesul de refacere a mijloacelor de subsistență este continuu și adaptabil, permițând revizuirea și ajustarea pe parcursul implementării LRP.

6 Profilul socio-economic al persoanelor afectate

6.1 Comunitățile din zona proiectului

6.1.1 Prezentare generală

Proiectul este situat în municipiul administrativ Deleni, în vecinătatea comunităților Deleni, Pietreni, Sipotele și Petrosani.

Comuna Deleni este situată în partea central-sudică a județului Constanța, în regiunea istorică Dobrogea. Se află la aproximativ 40-50 km de orașul Constanța și la aproximativ 40 km de țărmul Mării Negre. Comuna este predominant rurală și este alcătuită din mai multe sate administrate de aceeași autoritate locală. Zona se caracterizează printr-un relief plat până la ușor ondulat, tipic pentru Podișul Dobrogei, cu o utilizare extensivă a terenurilor agricole. Figura -61 prezintă peisajul din Deleni în condiții de iarnă, în timpul vizitei la fața locului din februarie.

Economia locală se bazează în principal pe agricultură, inclusiv pe culturile de cereale (grâu, orz, porumb), cultivarea floarea-soarelui și a rapiței, precum și pe creșterea animalelor la scară mică și medie. Terenurile sunt cultivate de obicei de persoane fizice, comercianți individuali și organizații agricole. În Deleni nu există instalații industriale majore.



Figura -61 : Peisajul din Deleni (februarie 2026)

6.1.2 Demografie

Deleni reflectă tendințele rurale mai largi observate în județul Constanța, inclusiv declinul treptat al populației și îmbătrânirea acesteia. Locuitorii mai tineri migrează adesea către municipiul Constanța sau alte centre urbane în căutarea unor oportunități de angajare și educație. Ca urmare, structura populației include o proporție relativ mare de locuitori vârstnici și gospodării dependente de pensii.

În comuna Deleni sunt disponibile servicii publice de bază, inclusiv servicii administrative locale, învățământ primar și asistență medicală primară (medicină de familie). Servicii administrative, educaționale și medicale mai specializate sunt furnizate în centrele urbane din apropiere, în principal în Constanța. O infrastructură rutieră bună leagă Deleni de comunele învecinate și de drumurile naționale, facilitând accesul la piețele regionale și la centrele de angajare.

Comunitățile rurale învecinate au caracteristici socio-economice similare, agricultura reprezentând principala utilizare a terenurilor și sursa de venit. Contextul regional mai larg este definit de producția

agricolă, de proximitatea față de coridoarele de transport care leagă Dobrogea interioară de porturile de la Marea Neagră și de interesul crescând pentru dezvoltarea energiei regenerabile datorită condițiilor favorabile de vânt și soare.

Institutul Național de Statistică (2021) arată că comuna Deleni avea o populație totală de 2.223 de locuitori în 2021, ceea ce reprezintă o scădere de 0,71% față de 2011. Toate satele din comună au înregistrat un declin demografic în ultimul deceniu, reflectând tendințele demografice rurale mai largi din România, inclusiv migrația rezidenților în vârstă de muncă către zonele urbane și în străinătate, precum și creșterea naturală negativă.

Tabelul -61 oferă o imagine de ansamblu asupra caracteristicilor demografice ale comunităților.

Tabelul -61 : Caracteristicile demografice ale satelor din comuna Deleni

Sat	Populație	Creștere/scădere a populației	Femei	Bărbați
Deleni	379	-0,87%	178	201
Pietreni	799	-0,55%	402	397
Sipotele	499	-1,2%	232	276
Petrosani	546	-0,3%	259	287

Sursă: Recensământul din 2021 (Institutul Național de Statistică, accesat la 26 februarie 2026).

La recensământul din 2021, compoziția etnică era predominant românească (90,55 %), cu o mică proporție de locuitori a căror etnie nu a fost declarată (8,82 %). Alte grupuri etnice înregistrate (cum ar fi turcii sau tătarii) sunt prezente în număr foarte mic sau sunt agregate în altă parte în raportarea recensământului pentru comună. Din punct de vedere religios, majoritatea locuitorilor s-au identificat ca ortodocși (88,62%), cu o pondere minoră care a declarat apartenența la religia musulmană (1,93%). În ansamblu, Deleni rămâne în mare parte omogenă din punct de vedere al structurii etnice și religioase, cu o reprezentare limitată a comunităților minoritare în statisticile oficiale ale recensământului.

Principala instituție de învățământ este Școala Gimnazială Deleni, situată în satul central Deleni. Școala oferă învățământ primar și gimnazial, de la clasa pregătitoare până la clasa a VIII-a, și dispune de săli de clasă și facilități modernizate. În plus, există școli cu clase de la I la VIII în satele Poiana, Maxut și Feredeni, care asigură accesul la educație în satele periferice ale comunei. Educația preșcolară este, de asemenea, disponibilă la nivel local, cu grădinițe sau clase preșcolare care funcționează în cadrul structurilor școlare. Drept urmare, copiii din toate satele care alcătuiesc comuna pot frecventa școala în cadrul comunității, fără a fi nevoiți să fie transportați în orașe îndepărtate.

Viața culturală și comunitară din Deleni se concentrează în jurul unei singure instituții culturale locale, Căminul Cultural Alexandru Tănase, care găzduiește evenimente comunitare, spectacole, sărbători tradiționale și activități sociale pentru locuitori. Nu există informații care să indice prezența unor centre comunitare separate în celelalte sate ale comunei.

6.1.3 Infrastructură, utilități și condiții de locuit

Pe teritoriul administrativ al comunei Deleni, distribuția energiei electrice este asigurată prin rețeaua regională operată de Rețele Electrice România, care acoperă regiunea Dobrogea. Gospodăriile achiziționează energie electrică de la furnizori autorizați de pe piața energiei din România, în funcție de acordurile contractuale individuale. Accesul la energie electrică este disponibil pe întreg teritoriul comunei. Încălzirea locuințelor se realizează de obicei prin sisteme individuale, inclusiv cu lemne de foc și aparate electrice, în timp ce gazul îmbuteliat este utilizat în mod obișnuit pentru gătit.

Serviciile de alimentare cu apă și de canalizare sunt furnizate de operatorul regional RAJA SA, care deservește localitățile urbane și rurale din județul Constanța. Apa este furnizată, în general, prin sisteme publice centralizate în satele principale, deși în anumite zone periferice gospodăriile pot folosi fântâni individuale. Acoperirea cu infrastructură de canalizare nu este uniformă în toate localitățile, iar unele

gospodării utilizează sisteme septice individuale. Serviciile de colectare a deșeurilor solide sunt organizate la nivel de comună și funcționează în mod regulat.

Conform Planului de gestionare a deșeurilor din județul Constanța 2020–2025, colectarea și eliminarea deșeurilor municipale sunt organizate în cadrul sistemului de gestionare a deșeurilor la nivel de județ. Planul de gestionare a deșeurilor din județul Constanța confirmă faptul că județul este inclus într-un sistem integrat de gestionare a deșeurilor, cu obiective axate pe prevenirea generării de deșeuri, colectarea separată, reciclarea și valorificarea, precum și eliminarea în conformitate cu legislația națională și europeană în materie de mediu. Ca parte a acestui sistem, serviciile de gestionare a deșeurilor municipale sunt furnizate în baza unor acorduri județene, asigurând colectarea, transportul și tratarea deșeurilor menajere în conformitate cu standardele de reglementare aplicabile.

Clădirile rezidențiale constau în principal din case individuale cu unul sau două etaje, construite în principal între anii 1960 și 1990, cu unele construcții mai noi dezvoltate în ultimii ani. Casele sunt construite de obicei din cărămidă, beton sau materiale mixte. Conform informațiilor furnizate de Primăria Deleni în timpul colectării datelor primare în februarie 2026, nu există locuințe neocupate. Starea structurală generală a locuințelor este, în general, adecvată, observându-se renovări treptate de-a lungul timpului.

Deținerea de autovehicule private este o practică obișnuită în rândul gospodăriilor. Acoperirea cu rețea de telefonie mobilă este extinsă, iar locuitorii au acces la servicii de internet prin intermediul furnizorilor de rețele mobile sau fixe. Drumurile naționale care fac legătura cu drumurile județene sunt în stare bună, în timp ce starea drumurilor locale variază.

În comună nu există instalații industriale sau de prelucrare la scară largă. Activitatea economică este în principal agricolă. Locuitorii accesează de obicei servicii administrative, medicale și comerciale de nivel superior în orașele mai mari din județul Constanța.

6.2 Gospodăriile și organizațiile afectate

Această secțiune oferă informații privind profilul socio-economic al gospodăriilor și organizațiilor afectate (PAH) intervievate în timpul pregătirii acestui LRP. Metodologia colectării datelor primare, inclusiv domeniul de aplicare și limitările acesteia, este prezentată în secțiunea 5.

Trebuie menționat că unii dintre PAP sunt comercianți individuali, ceea ce îi face să fie simultan gospodării afectate și proprietari de întreprinderi. În această secțiune, acești comercianți individuali sunt incluși în ambele subsecțiuni de mai jos, adică atât ca gospodării, cât și ca întreprinderi. Toate celelalte secțiuni ale acestui raport clasifică comercianții individuali ca întreprinderi.

La majoritatea interviurilor (70 %) a participat direct persoana afectată. În 20 % din cazuri, la interviu a participat o rudă a persoanei afectate, în timp ce 10 % au fost reprezentați de un alt reprezentant autorizat. Datele indică faptul că majoritatea răspunsurilor au fost furnizate direct de către persoanele afectate, asigurând o reprezentare directă a opiniilor și a situației lor socio-economice.

Majoritatea interviurilor au fost realizate direct cu capul familiei²⁵, acesta reprezentând cea mai mare proporție dintre respondenți (37). Un număr semnificativ de interviuri a fost realizat și cu soțiile (19) și fiii (11) capului familiei. Alți membri ai familiei, precum fiicele, nepoții, mamele sau rudele îndepărtate, reprezintă o proporție mai mică. Figura -62 arată că răspunsurile au fost furnizate în principal de către factorii de decizie cheie din cadrul gospodăriei sau de către membrii familiei imediate

²⁵ Persoanelor intervievate li s-a cerut să-și definească rolul în cadrul gospodăriei.

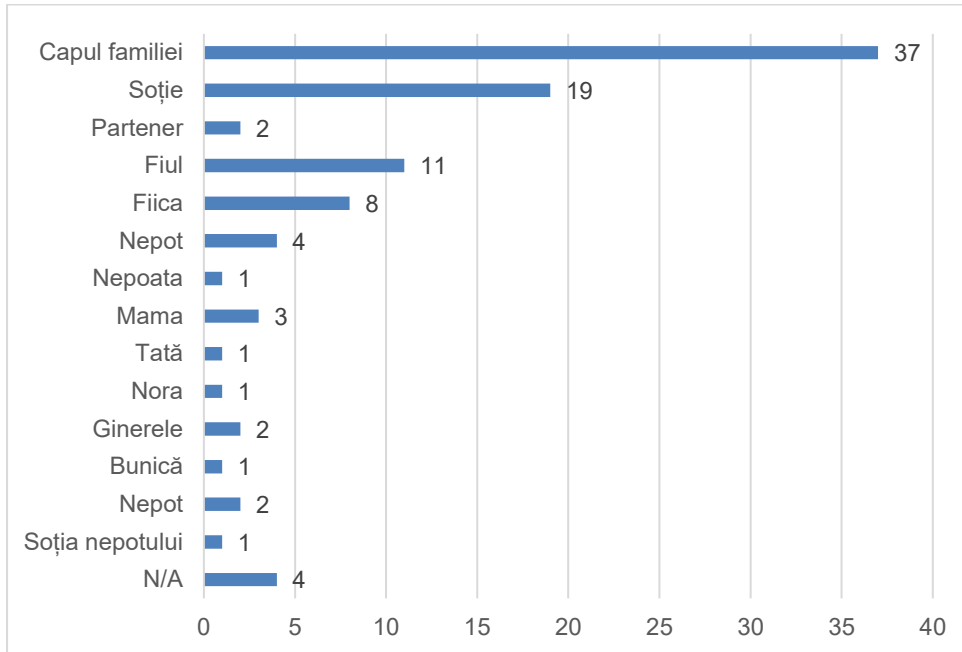


Figura -62 : Relația persoanei intervievate cu capul familiei

6.2.1 Gospodării afectate

6.2.1.1 Date demografice și nivel de educație

Gospodăriile chestionate sunt în principal de dimensiuni mici și medii (între unul și patru membri). Cea mai mare pondere a respondenților (20%) a raportat trei membri ai gospodăriei, urmată de gospodăriile cu doi membri (18%). Gospodăriile cu o singură persoană și cele cu șase membri reprezintă fiecare 10%, în timp ce gospodăriile cu patru membri reprezintă 8% și cele cu cinci membri 5%. În 26% din cazuri, nu au fost disponibile date, deoarece persoana intervievată nu a putut furniza informații în numele altor PAP, iar în 3% din cazuri, proprietarul terenului nu a furnizat nicio informație despre familie.

Dintre cele 40 de persoane afectate de proiect (PAP) intervievate, 90% (36 de respondenți) erau bărbați, în timp ce 10% (4 respondenți) erau femei. Vârsta medie a capilor de familie este de aproximativ 60 de ani, ceea ce reflectă o structură de conducere a gospodăriilor predominant mai în vârstă. Capii de familie de sex feminin prezintă o vârstă medie ușor mai mare (65 de ani) comparativ cu capii de familie de sex masculin (59 de ani). Deși gospodăriile conduse de femei sunt puține în eșantion, datele sugerează că femeile care acționează în calitate de capi de familie tind să fie puțin mai în vârstă decât omologii lor de sex masculin. În ansamblu, profilul de vârstă confirmă o demografie matură a gospodăriilor, în concordanță cu tendințele de îmbătrânire a populației rurale observate în România.

Profilul de vârstă al gospodăriilor persoanelor afectate de proiect (PAP) intervievate arată că majoritatea membrilor gospodăriilor (63%) au vârste cuprinse între 18 și 65 de ani, reprezentând populația activă din punct de vedere economic (Figura -63). Persoanele în vârstă de peste 65 de ani reprezintă 25% din membrii gospodăriilor raportați, în timp ce copiii sub 18 ani reprezintă 12%.

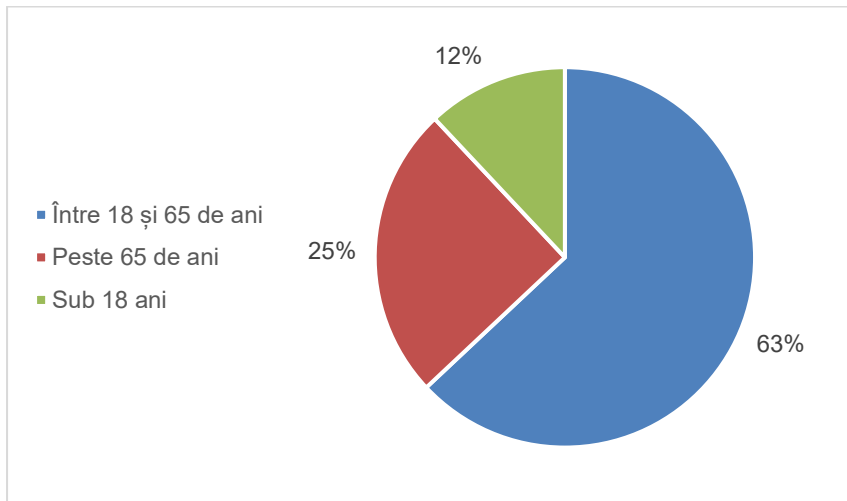


Figura -63 : Profilul de vârstă al gospodăriilor afectate

Majoritatea membrilor gospodăriilor ale căror reprezentanți au fost intervievați sunt căsătoriți (59%), în timp ce 21% sunt celibatari. O proporție mai mică sunt văduve (5%) sau văduvi (2%), iar 1% sunt divorțați. În 12% din cazuri, nu s-au furnizat informații. Datele indică faptul că majoritatea persoanelor afectate aparțin unor structuri familiale stabile, cu o reprezentare limitată a persoanelor celibatate sau separate.

Profilul educațional al gospodăriilor interviuate arată că cea mai mare parte a membrilor (33%) au absolvit studii superioare. Absolvenții de liceu reprezintă 20%, în timp ce 17% au absolvit școala primară. Absolvenții de școli tehnice reprezintă 9%, iar 8% au absolvit liceul. Studenții reprezintă 5%, la care se adaugă 2% elevi de liceu și 2% elevi de școală primară. Doar 1% au declarat că nu au studii. În ansamblu, datele indică o populație relativ bine educată, mai mult de jumătate dintre respondenți având cel puțin studii secundare sau superioare.

6.2.1.2 Mijloace de subzistență

Informațiile privind veniturile furnizate de PAP-uri reprezentând gospodăriile sunt prezentate în Figura - 64 .

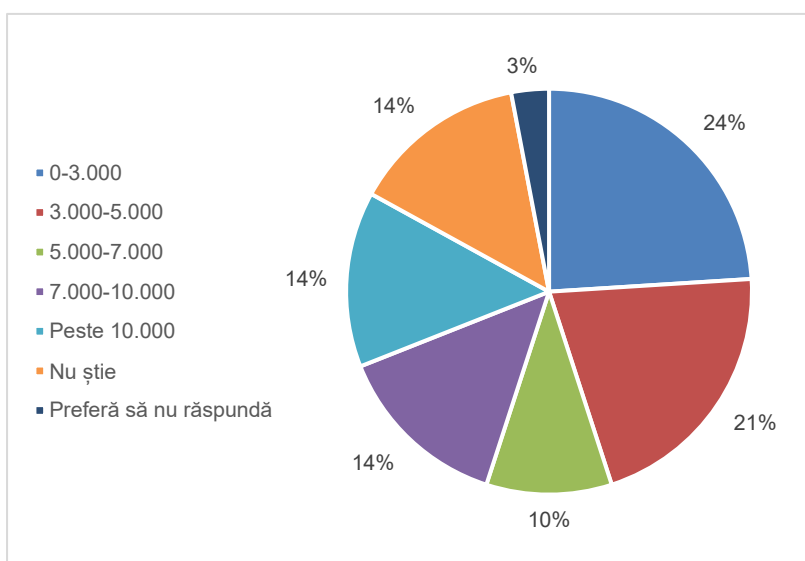


Figura -64 : Venitul lunar al gospodăriei (RON)

Aproximativ 24% dintre gospodăriile afectate ale căror reprezentanți au fost intervievați au un venit lunar mai mic de 3.000 RON²⁶ (589 EUR). Venitul a 21% dintre gospodării este cuprins între 3.000 și 5.000 RON (589-982 EUR). Categoriile de venituri mai mari includ 5.000-7.000 RON (982-1.374 EUR) pentru 10% dintre gospodării; 7.000-10.000 RON (1.374-1.964 EUR) pentru 14% dintre gospodării; și peste 10.000 RON (peste 1.964 EUR) pentru 14% dintre gospodării, în timp ce 14% nu știau și 3% au preferat să nu răspundă.

Ocupația principală a membrilor gospodăriilor afectate ai căror reprezentanți au fost intervievați este relativ diversificată, după cum se arată în Figura -65. Cea mai mare pondere o au agricultorii (23%) și angajații (23%), urmați de pensionari (20%). Gospodinele reprezintă 12%, iar studenții 9%, în timp ce antreprenorii și șomerii reprezintă fiecare 2%. În 9% din răspunsuri nu s-au furnizat informații. Datele indică un profil mixt, care combină persoanele active din punct de vedere economic și pensionarii.

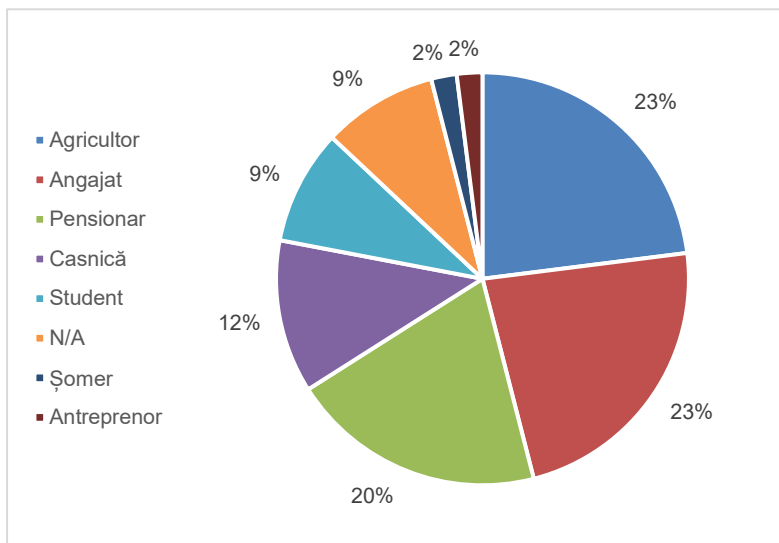


Figura -65 : Ocupația principală a persoanelor care au depus cereri de azil

Un procent ridicat de respondenți (84%) au declarat că nu au o ocupație secundară (Figura -66). Dintre cei care desfășoară activități economice suplimentare, agricultura reprezintă cea mai mare pondere (57%), urmată de veniturile din pensii (22%). Alte ocupații secundare, precum profesor asistent, administrator de întreprindere și muncitor în construcții, reprezintă fiecare 7%.

PAP-urile și întreprinderile cultivă următoarele tipuri de culturi: grâu, porumb, orz, floarea-soarelui, rapiță, mazăre, muștar, lucernă și culturi furajere, cum ar fi fânul pentru animale.

²⁶ RON – Leu românesc. Cursul de schimb este de 1 EUR = 5,0915 RON (conform cursului de schimb al Băncii Centrale Europene la data de 17.03.2026)

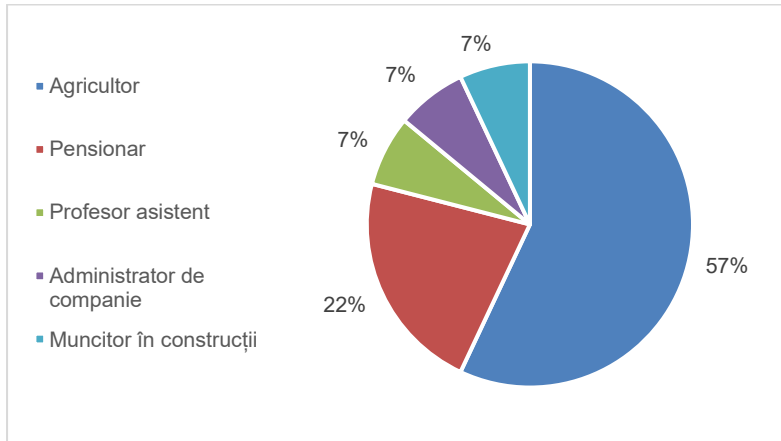


Figura -66 : Ocupația secundară a PAP

Pentru 42% dintre gospodăriile ale căror reprezentanți au fost intervievați, principala sursă de trai provine din salarii (Figura -67). O proporție mai mică de gospodării au declarat că pensia reprezintă principala sursă de trai (27%). Pentru 19% dintre gospodării, principala sursă de trai o reprezintă veniturile din activități agricole, pentru 8% – veniturile din afaceri, iar pentru 4% – veniturile din închirierea terenurilor.

Datele indică faptul că salariile și pensiile sunt principalele surse de subzistență pentru majoritatea gospodăriilor afectate, evidențiind predominanța fluxurilor de venituri care nu provin din terenuri. În timp ce 23% dintre respondenți și-au identificat ocupația principală ca fiind cea de agricultori, doar 19% au declarat agricultura ca fiind principala sursă de subzistență. Această diferență sugerează că, pentru unele gospodării, activitățile agricole reprezintă o sursă de venit suplimentară, mai degrabă decât una principală, adesea combinată cu salarii sau pensii.

În ansamblu, rezultatele indică o structură mixtă a mijloacelor de subzistență, în care aproximativ o cincime din gospodării se bazează în principal pe venituri provenite din terenuri, în timp ce majoritatea depinde de surse de venit neagricole.

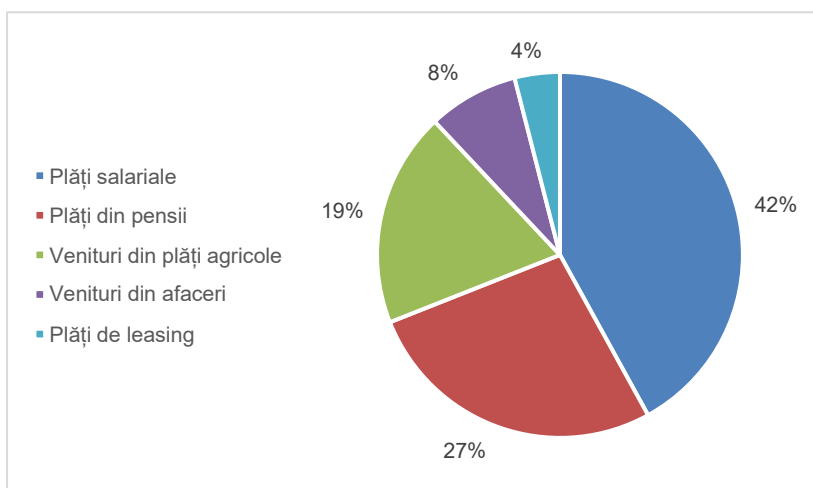


Figura -67 : Principalele surse de subzistență ale gospodăriilor

A doua cea mai importantă contribuție la mijloacele de subzistență ale gospodăriilor este diversificată, după cum se arată în Figura -68 . Plățile de pensie și veniturile din activități agricole sunt a doua cea mai importantă sursă de subzistență pentru 27% și, respectiv, 19% dintre gospodării. Aproximativ 8% dintre gospodării au raportat că a doua cea mai importantă sursă de subzistență o reprezintă veniturile

din activități de transport de cereale, în timp ce 4% au indicat plățile din arendă ca sursă secundară. Proportii mai mici includ salariile, creșterea animalelor și plățile de securitate socială, în timp ce unii respondenți au declarat că nu au nicio sursă secundară de venit. Datele din „ ” indică faptul că veniturile din agricultură și pensiile rămân surse financiare complementare importante pentru gospodăriile afectate. Acest lucru corespunde în mare măsură cu datele privind ocupațiile secundare (Figura -66), care indică faptul că agricultorii și pensionarii sunt cele mai frecvent menționate ocupații secundare. Aproximativ 84 % dintre respondenți au declarat că nu au nicio sursă secundară de venit, ceea ce sugerează o diversificare limitată a veniturilor la nivel de gospodărie. Cu toate acestea, prezența pensiilor, a subvențiilor și a plăților agricole indică, în unele cazuri, faptul că fluxurile de venituri sunt adesea stratificate, mai degrabă decât unice.

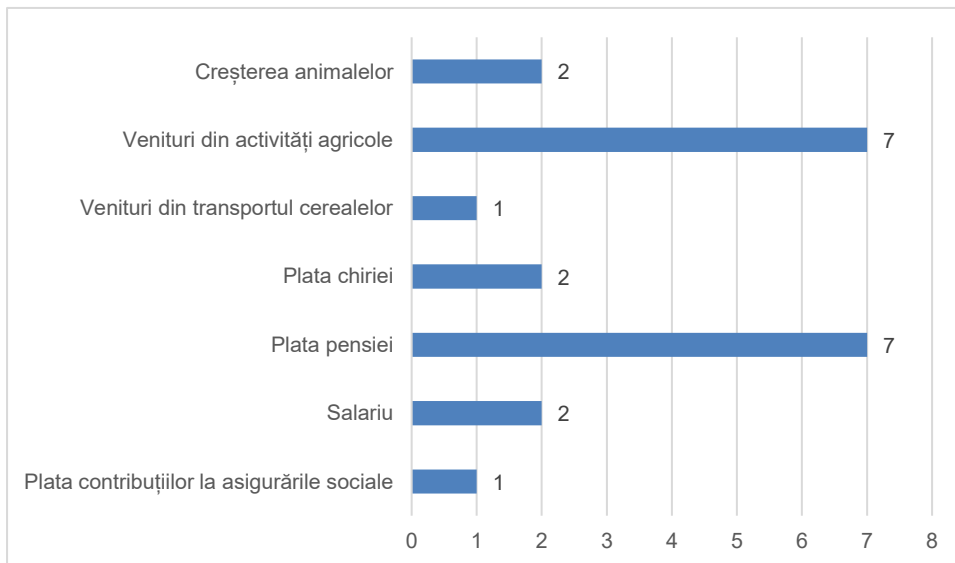


Figura -68 : Surse secundare de venit ale gospodăriilor, PAH²⁷

Terenul afectat de proiect este utilizat pe scară largă pentru cultivarea culturilor, iar doar o singură parcelă de teren este utilizată, conform rapoartelor, pentru activități de pășunat. Majoritatea culturilor sau a produselor de origine animală (animale vii, lapte, brânză) sunt vândute pentru a genera venituri, în timp ce doar 21% sunt utilizate pentru consumul gospodăriei.

Dintre respondenți, 72 % au confirmat că au acces rutier bun la parcelele lor de teren. Majoritatea respondenților, respectiv 83 %, ajung la parcelele lor cu mijloace de transport private. O parte dintre respondenți (4 %) au declarat că ajung la terenurile lor cu mijloacele de transport în comun, în timp ce aproximativ 5 % au indicat că trebuie să parcurgă cel puțin o parte din drum pe jos. Restul de 8 % utilizează mijloace de transport alternative, cum ar fi căruțele trase de cai.

Chiria terenurilor agricole este plătită de obicei de utilizatorul terenului în baza unui contract sau acord formal de închiriere. Dintre respondenții intervievați, 85 % au declarat că plătesc chirie, durata contractelor de închiriere variind de la un an la zece ani. Nivelurile chiriei variază, deși 59% dintre respondenți nu au dezvăluit suma sau au indicat că nu o cunosc. Dintre cei care au furnizat informații, 21% au declarat că plătesc aproximativ 1.000 RON (196 EUR) pe hectar/an.

Jumătate dintre respondenți (50%) au declarat că primesc subvenții legate de utilizarea terenurilor, în timp ce restul de 50% au indicat că nu primesc astfel de plăți. Dintre cei care primesc subvenții, majoritatea sunt legate de activități agricole. Din cei 50% care primesc subvenții, aproximativ 48% au

²⁷ Cifra furnizează date privind acele gospodării care au declarat că au surse secundare de venit și care au fost reprezentate direct de membrii acestor gospodării.

declarat că primesc subvenții de pentru pășuni sau pe cap de animal pe an²⁸, în timp ce 47% primesc plăți pentru culturi pe hectar pe an.

Datele confirmă faptul că subvențiile sunt legate în principal de utilizarea terenurilor agricole. Dintre respondenții care au declarat că primesc subvenții, 25% au indicat valori cuprinse între 501 și 1 000 RON (98-196 EUR), reprezentând cea mai mare categorie identificată. Proporții mai mici au raportat sume cuprinse între 1 001 și 1 500 RON (197-295 EUR) (7%), peste 1 500 RON (peste 295 EUR) (5%) și între 0 și 500 RON (0-98 EUR) (5%). Un număr semnificativ de respondenți (50%) nu au furnizat informații, în timp ce 8% au declarat că nu cunosc valoarea.

Majoritatea respondenților (75%) au declarat că nu sunt membri ai niciunei cooperative agricole sau ai altei organizații de afaceri. Doar 25% au indicat că sunt membri ai unor astfel de entități. În timpul activității de teren, s-a constatat că unii dintre PAH și întreprinderi fac parte din cinci sau șase cooperative agricole diferite (unul dintre PAP intervievați nu a putut să-și amintească numele exact al cooperativei). Niciuna dintre aceste cooperative nu a fost identificată ca având un număr semnificativ de gospodării agricole personale printre membrii săi. În plus, potrivit administrației comunei Deleni, practica aderării la cooperative agricole nu este răspândită în rândul fermierilor locali. Se pare că fermierii preferă să nu adere la cooperative, deoarece le asociază cu practicile din fosta eră sovietică.

6.2.2 Organizațiile afectate

Statutul de proprietate al terenurilor afectate arată că 70% sunt deținute de persoane fizice, 13% de comercianți individuali/întreprinderi individuale și 17% de organizații agricole (Figura -69).

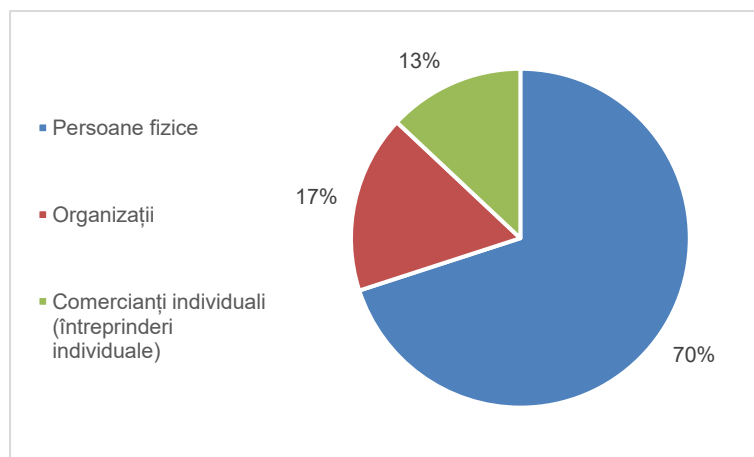


Figura -69 : Proprietarii parcelelor de teren afectate

În total, patru întreprinderi care dețin terenuri și își desfășoară activitatea în comuna Deleni sunt afectate de exproprierea legată de proiect: Agrodania SRL, Newco Agro Land SRL, Zoo Agro Traiani SRL și Nostalgic SRL. Aceste organizații sunt active în sectorul agricol și utilizează în prezent parcelele de teren afectate în baza unor contracte de închiriere sau a unor acorduri de proprietate.

În plus, alte trei întreprinderi (Amagenic SRL, Arosan Pietreni SRL și Agrodip Com SRL) au fost identificate ca utilizatori ai terenurilor afectate, întrucât nu sunt proprietari de terenuri.

Organizațiile afectate desfășoară activități agricole la scară largă, axate în principal pe producția vegetală (de exemplu, cereale și culturi oleaginoase), utilizând echipamente agricole mecanizate. În timpul interviurilor, reprezentanții acestora au raportat că parcelele afectate reprezintă doar o fracțiune

²⁸ Trebuie menționat că doar o singură parcelă de teren afectată de proiect este utilizată, conform rapoartelor, pentru activități de pășunat (aproximativ 2% din această parcelă va fi achiziționată de proiect pe o perioadă temporară). Prin urmare, atunci când raportează că primesc subvenții pentru pășuni, majoritatea respondenților se referă la alte parcele de teren pe care le utilizează și care nu sunt afectate de proiect.

din portofoliul total de terenuri exploatate de fiecare întreprindere. Pe parcelele afectate nu se află instalații de prelucrare, infrastructură de depozitare sau sedii permanente ale întreprinderilor.

Întreprinderile angajează un număr limitat de personal permanent, în principal operatori de utilaje agricole și personal administrativ. Pe baza informațiilor colectate în timpul interviurilor, nu se anticipează nicio reducere a forței de muncă, suspendare a activității sau întrerupere a operațiunilor ca urmare a proiectului.

Toate întreprinderile intervievate au declarat că impactul anticipat se limitează la utilizarea temporară sau parțial restricționată a terenurilor afectate, fără riscuri financiare sau operaționale semnificative pentru continuitatea activității.

Venitul tipic din ultimii trei ani a fost analizat în raport cu cheltuielile tipice declarate și cu vânzările medii. Rezultatele evidențiază diferențe substanțiale între întreprinderile individuale și întreprinderile agricole. Deși scopul întrebării a fost explicat în mod clar, o serie de respondenți au ales să nu furnizeze aceste informații. Absența răspunsurilor se datorează probabil naturii sensibile a informațiilor financiare sau dificultăților în reamintirea acestor date. În contextul agriculturii la scară mică și al întreprinderilor individuale, astfel de informații sunt adesea considerate sensibile din punct de vedere comercial și pot fi, de asemenea, asociate cu preocupări legate de impozitare, subvenții sau supravegherea reglementară. În plus, dificultățile în reamintirea cu exactitate a datelor financiare pe o perioadă de mai mulți ani au contribuit la absența parțială a răspunsurilor.

Venitul tipic variază în funcție de dimensiunea organizației. Venitul tipic al întreprinzătorilor individuali se situează între 200 000 RON (39 300 EUR) și 2 000 000 RON (392 800 EUR). În schimb, venitul tipic al organizațiilor mai mari este cuprins între 400 000 RON (78 600 EUR) și 14 000 000 RON (2 749 000 EUR).

În concordanță cu profilul de gen al forței de muncă din sectorul agricol, datele privind ocuparea forței de muncă din întreprinderile chestionate indică faptul că forța de muncă este predominant masculină, în special în cadrul societăților cu răspundere limitată (SRL). În cele șapte SRL-uri din setul de date, au fost raportați 87 de angajați, dintre care 69 de bărbați și 18 de femei (79% bărbați și 21% femei), în timp ce cele cinci întreprinderi individuale angajează împreună 21 de lucrători, dintre care 18 bărbați și 3 femei (86% bărbați și 14% femei). În ansamblu, datele sugerează că activitățile agricole și economice conexe din zona proiectului se bazează în principal pe forța de muncă masculină, cu o participare relativ limitată a femeilor.

7 Implicarea părților interesate

7.1 Obiective și principii

Divulgarea informațiilor și implicarea părților interesate relevante afectate de achiziția de terenuri și de strămutarea economică sunt cerințe cheie ale IFC PS 5 și EBRD ESR 5. Obiectivele cheie ale activităților de implicare sunt următoarele:

1. **Negociere de bună-credință:** vor fi puse în aplicare procese pentru a se asigura că MC stabilește și menține relații bune cu persoanele afectate de proiect (PAP). Aceasta va include stabilirea unui flux de comunicare bidirecțional cu părțile interesate pentru a încuraja conversații deschise și respectuoase cu persoanele afectate cu privire la orice problemă.
2. **Divulgarea informațiilor:** părțile interesate afectate ar trebui să fie informate cu privire la planurile proiectului pe parcursul tuturor etapelor ciclului de viață al proiectului, de la planificare până la finalizare și exploatare. Informațiile vor fi furnizate în timp util. În ceea ce privește deplasarea economică, părților interesate li se vor furniza informații privind strategia proiectului de achiziție de terenuri și de refacere a mijloacelor de subsistență. Compania va face public proiectul și versiunea finală a LRP. De asemenea, va publica o broșură cu informații succinte despre proiect și procesul de refacere a mijloacelor de subsistență.
3. **Participare semnificativă:** implicarea părților interesate va fi facilitată într-un mod adecvat din punct de vedere cultural, pentru a implica toate părțile interesate relevante și a se asigura că niciun grup vulnerabil sau marginalizat nu este exclus. Proiectul va facilita participarea persoanelor afectate la elaborarea și implementarea LRP.
4. **Implicarea grupurilor vulnerabile și sensibilitatea la aspectele de gen:** proiectul va identifica grupurile vulnerabile și va depune eforturi pentru a se asigura că aceste grupuri sunt implicate în mod adecvat în strategiile de refacere a mijloacelor de subsistență. Proiectul va implementa măsuri suplimentare pentru a facilita incluziunea de gen ca parte a proceselor de implicare a părților interesate, iar aspectele specifice de gen vor fi luate în considerare în cadrul studiului socio-economic, în cadrul căruia vor fi organizate discuții de grup cu femei.
5. **Implicare continuă:** pe parcursul întregului ciclu de viață al proiectului, MC va asigura o implicare continuă a părților interesate afectate (PAP) prin activități de informare și consultare, raportare și menținerea unui mecanism de soluționare a reclamațiilor (GRM) (a se vedea secțiunea 8).

7.2 Implicarea părților interesate finalizată

Implicarea părților interesate a fost realizată anterior ca parte a proiectului mai amplu Dunarea Windfarm, care a inclus atât amplasamentele din vest, cât și cele din est. Mai jos se află un rezumat al acestor activități de implicare.

7.2.1 Implicarea părților interesate ca parte a aprobărilor de reglementare

Implicarea părților interesate în proiect, în conformitate cu legislația română, a început încă de la început, între 2010 și 2011, și a continuat ulterior în 2019. Aceste activități de implicare au fost desfășurate pe parcursul etapei de zonare, în timpul procesului național de EIA, și ca o continuare în 2019, informând persoanele afectate și alte părți interesate cu privire la demararea proiectului. Aceste activități de informare publică și consultare sunt rezumate în Tabelul Tabelul -71 de mai jos (SEP, 2025).

Tabelul -71 : Prezentare generală a activităților de implicare a părților interesate în conformitate cu legislația națională

Data	Tipul de implicare	Locație / Metoda de notificare	Descriere
Etapa de zonare			

Data	Tipul de implicare	Locație / Metoda de notificare	Descriere
31 ianuarie 2011	Ședință publică	Primăria Adamclisi	<ul style="list-style-type: none"> dezbateri publice privind planul de amenajare a parcului eolian, inclusiv drumurile de acces și interconectările la rețeaua națională de energie electrică () din comuna Adamclisi, județul Constanța Anunțul a fost afișat la Primăria Adamclisi și publicat în ziarul local în zilele de 10 și 13 decembrie 2010.
1 februarie 2011	Ședință publică	Primăria Deleni	<ul style="list-style-type: none"> dezbateri publice privind planul de amenajare a parcului eolian, inclusiv drumurile de acces și interconectările la rețeaua națională de energie electrică din comuna Deleni, județul Constanța Anunțul a fost afișat la Primăria Deleni și publicat în ziarul local în zilele de 10 și 13 decembrie 2010.
Etapa EIA			
04 aprilie 2011	Publicarea informațiilor	Mass-media locală	<ul style="list-style-type: none"> Publicarea deciziei Agenției de Protecție a Mediului din Constanța.
07 mai 2011	Publicarea informațiilor	Presa locală, primăriile din Adamclisi și Deleni și site-ul APM Constanța	<ul style="list-style-type: none"> informații privind audierile publice ale Raportului de EIA și posibilitatea consultării documentației publicate în mai multe surse.
31 mai 2011	Ședință publică	Primăria comunei Adamclisi	<ul style="list-style-type: none"> ședință publică fără observații din partea participanților.
1 iunie 2011	Ședință publică	Sala de consiliu a comunei Deleni	<ul style="list-style-type: none"> ședință publică în cadrul căreia un reprezentant al ONG-ului local, Ocean Club, a solicitat clarificări cu privire la impactul proiectului asupra anumitor specii de rozătoare și păsări.
19 iulie 2011	Eliberarea confirmării	Presa locală și primăriile din Adamclisi/Deleni	<ul style="list-style-type: none"> a fost publicată confirmarea eliberării acordului de mediu.
Etapa de actualizare			
2019 [data urmează a fi confirmată de către MC]	Ședință publică	[locație de confirmat de către MC]	<ul style="list-style-type: none"> dezvoltatorul proiectului a organizat o întâlnire publică cu autoritățile locale și comunitățile, la care au participat 50 de proprietari de terenuri.

7.2.2 Implicarea părților interesate în legătură cu ESIA

Pe lângă implicarea părților interesate din cadrul autorităților naționale de reglementare, părțile interesate cheie au fost implicate în continuare în anii 2022 și 2023 pentru a alinia proiectul la standardele IFC și BERD. Aceste activități s-au desfășurat în cadrul fazei de definire a domeniului de aplicare (noiembrie 2022) și al fazei de colectare a datelor socio-economice de referință (martie-aprilie

2023) pentru proiectul mai amplu Dunarea Est și Vest WF, ca parte a procesului ESIA. Mai jos se află un rezumat al consultărilor desfășurate conform informațiilor furnizate în SEP, 2025 (Tabelul -72).

Tabelul -72 : Prezentare generală a activităților de implicare a părților interesate legate de ESIA

Data	Locație	Părți interesate implicate
Faza de definire a domeniului de aplicare		
15 noiembrie 2022	Comuna Deleni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Primarul comunei Deleni ▪ Secretarul primăriei
15 noiembrie 2022	Comuna Adamclisi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proprietari privați afectați de exproprierea terenurilor pentru proiect ▪ Primarul comunei Adamclisi ▪ Reprezentant al Oficiului de stare civilă ▪ consilier și directorul Muzeului Arheologic din Adamclisi ▪ Preotul din Adamclisi ▪ reprezentant al mediului de afaceri local (companie locală de drumuri, unitate de cazare și restaurant).
Faza de colectare a datelor de referință ESIA		
14 iunie 2023	Primăria comunei Deleni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Primarul comunei Deleni ▪ Viceprimarul comunei Deleni ▪ Nouă fermieri ▪ Serviciul social din Deleni ▪ Departamentul de contabilitate din Deleni ▪ Departamentul de Cadastru Agricol din Deleni ▪ Departamentul de urbanism din Deleni ▪ Consilier local al comunei ▪ reprezentant al poliției ▪ medic.
15 iunie 2023	Comuna Adamclisi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Primarul comunei Adamclisi ▪ Preot din comuna Adamclisi ▪ Șapte fermieri ▪ Departamentul de Asistență Socială al Comunei Adamclisi.

Mai jos sunt prezentate informații mai detaliate cu privire la aceste activități.

7.2.2.1 Etapa de definire a domeniului de aplicare

Angajamentul privind faza de definire a domeniului de aplicare a avut loc la 15 noiembrie 2022, când s-a organizat o ședință de consultare publică. Scopul acestei ședințe a fost:

- partajarea informațiilor relevante despre proiect și despre viitorul proces ESIA
- validarea zonei de influență socială
- stabilirea canalelor de comunicare cu părțile interesate instituționale, prezentarea și furnizarea datelor de contact ale persoanei de contact care reprezintă proiectul
- înțelegerea preocupărilor, nemulțumirilor și întrebărilor legate de proiect din partea părților interesate și oferirea unui răspuns sau angajarea la o urmărire.

Printre principalele observații ale părților interesate înregistrate în cadrul reuniunilor din faza de definire a domeniului de aplicare se numără:

- preocupări legate de infrastructura rutieră:

- ✓ posibile daune cauzate de lucrările de construcție drumurilor existente, în special drumului Deleni-Petrosani, recent asfaltat
- ✓ așteptarea ca drumul să fie readus la calitatea actuală după utilizarea intensă pentru transportul de materiale
- ✓ experiența negativă din trecut, din 2008, legată de construcția parcului eolian Fantanele-Cogealac, care a degradat drumurile locale
- solicitarea administrativă ca viitoarele comunicări privind proiectul să mențină separarea între elementele Adamclisi și Deleni, întrucât proiectul este autorizat ca două subproiecte distincte
- percepții pozitive:
 - ✓ autoritățile locale consideră proiectul benefic pentru dezvoltarea comunității
 - ✓ impactul accesului temporar restricționat la pășuni în timpul construcției este considerat minim și gestionabil prin implicarea în timp util a păstorilor care închiriază în prezent terenul (odată ce proiectul final și calendarul de construcție sunt confirmate).

7.2.2.2 Implicare în timpul colectării datelor de referință pentru ESIA

În 2023 s-a desfășurat o implicare suplimentară a părților interesate, ca parte a procesului mai amplu de colectare a datelor de referință sociale pentru ESIA pentru proiectul Dunarea East și West WF. Sesiunile au fost organizate în colaborare cu CLO-ul nou numit pentru proiect. Obiectivul principal al acestor activități a fost colectarea informațiilor de referință privind situația socio-economică de referință și implicarea în ceea ce privește riscurile și oportunitățile potențiale cheie asociate proiectului. În total, 38 de persoane au participat la întâlniri, dintre care 18 erau femei (aproximativ 47%). Procesul de implicare a părților interesate a constat în:

- distribuirea broșurii de informare a proiectului (PIL) și a fișei de informare a proiectului, în limba română, pentru diseminarea informațiilor și formularea de comentarii
- elaborarea de hărți pentru a sprijini implicarea
- desfășurarea de interviuri cu informatori-cheie (KII) cu părțile interesate relevante (reprezentanți aleși ai comunității și funcționari publici responsabili de departamentele agricole, de asistență socială sau de planificare, profesioniști din domeniul sănătății și al educației și polițiști)
- organizarea de discuții de grup (FGD) cu fermierii
- colectarea de opinii privind implicarea anterioară și sugestii pentru îmbunătățirea proceselor de implicare viitoare
- instituirea unui mecanism de soluționare a reclamațiilor, în parteneriat cu reprezentanții autorităților locale, în ambele comunități.

7.2.3 Implicarea părților interesate în legătură cu achiziția de terenuri

În timpul procesului de achiziție a terenurilor desfășurat de Rezolv Energy (Secțiunea4.2), implicarea proprietarilor de terenuri afectați a fost condusă direct de echipa Rezolv Energy în numele MC, care a gestionat toate negocierile și procedurile contractuale.

Implicarea persoanelor și organizațiilor afectate s-a desfășurat în întregime prin negocieri față în față. Nu s-au utilizat anunțuri publice prealabile, notificări scrise sau informații trimise prin poștă; în schimb, discuțiile au fost inițiate direct cu fiecare proprietar de teren în cadrul întâlnirilor la fața locului sau față în față.

Au fost semnate acte suplimentare (anexe la contract) atunci când a fost necesar, în principal din cauza:

- modificărilor aduse proiectului
- modificărilor condițiilor de piață și/sau
- modificări ale proprietății terenurilor.

Plățile prevăzute în contractele de închiriere semnate sunt efectuate în conformitate cu condițiile contractuale. Așa cum s-a discutat în secțiunea5.2.2 , nu s-a efectuat niciun proces de evaluare a

terenurilor pentru a determina prețul de închiriere și nu s-a realizat niciun inventar al activelor reprezentate de terenuri, culturi anuale, culturi perene sau arbori la momentul semnării contractului. Acest lucru a fost realizat de RSK în februarie 2026 (secțiunea 5.2).

Trebuie menționat că, în timpul colectării datelor primare în februarie 2026, marea majoritate a persoanelor afectate de proiect (PAP) intervievate au indicat că consideră suficiente activitățile de implicare (inclusiv divulgarea informațiilor și consultarea) privind achiziția terenurilor. Doar una dintre persoanele afectate de proiect intervievate a indicat că a primit informații insuficiente cu privire la procesul de achiziție a terenurilor. Cu toate acestea, din cauza procesului îndelungat de achiziție a terenurilor și a modificărilor aduse proiectului, unele dintre persoanele afectate de proiect au semnalat o lipsă de claritate cu privire la:

- dacă terenurile lor vor fi utilizate pentru proiect sau nu
- dacă se vor aplica restricții privind utilizarea parcelelor de teren afectate (inclusiv restricții privind utilizarea terenurilor care fac parte din parcelele cadastrale afectate, dar care nu sunt direct afectate de proiect).

Cele de mai sus indică necesitatea unui dialog continuu cu persoanele afectate pe parcursul elaborării, publicării și implementării LRP, precum și necesitatea de a asigura funcționarea eficientă a GRM.

7.3 Implicarea părților interesate în legătură cu LRP

7.3.1 Activități-cheie

Compania se angajează să colaboreze cu părțile interesate afectate direct de achiziția de terenuri și de strămutarea economică, pe baza principiului participării semnificative. Responsabilul cu relațiile cu părțile interesate (CLO) și managerul LRP (care urmează să fie angajat de proiect) vor facilita activitățile de implicare descrise în tabelul de mai jos, disponibil la adresa Tabelul -73.

Tabelul -73 : Prezentare generală a implicării părților interesate planificate în legătură cu LRP

Activitate și informații care urmează să fie divulgate	Calendar/frecvență orientativă	Părți interesate vizate	Parte responsabilă	Materiale/metode
Faza de elaborare a LRP				
Interacțiunea cu populațiile afectate (PAP) în timpul pregătirii proiectului LRP, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> ▪ studiu socio-economic ▪ inventarierea/verificarea activelor. 	2-7 februarie 2026	PAP	RSK	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broșura LRP ▪ Chestionarul LRP și liniile directe ale FGD.
Prezentarea proiectului LRP: <ul style="list-style-type: none"> ▪ o copie tipărită a proiectului LRP va fi disponibilă în Deleni ▪ o copie a proiectului LRP va fi furnizată fiecărui PAP afectat de strămutarea economică, la cerere, prin e-mail sau în format tipărit²⁹ 	Aprilie-mai 2026	PAP-uri și alte părți interesate externe	RSK	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broșură LRP ▪ copii digitale și tipărite ale proiectului de LRP (în engleză și română).

²⁹ Se pot furniza copii tipărite la cerere.

Activitate și informații care urmează să fie divulgate	Calendar/frecvență orientativă	Părți interesate vizate	Parte responsabilă	Materiale/metode
<ul style="list-style-type: none"> Proiectul LRP va fi publicat pe site-ul web al proiectului / Rezolv Energy. 				
Organizarea unei (unor) întâlniri la Deleni pentru a prezenta dispozițiile cheie ale proiectului de LRP părților interesate și pentru a obține feedbackul acestora (care va fi reflectat în LRP final)	Martie, aprilie/mai 2026	PAP	RSK / MC	<ul style="list-style-type: none"> prezentare Broșura LRP copii digitale și tipărite ale LRP-ului final.
Publicarea LRP-ului final: <ul style="list-style-type: none"> o copie tipărită a LRP-ului final va fi disponibilă în Deleni LRP-ul final va fi publicat pe site-ul web al proiectului (orice date cu caracter personal vor fi eliminate din documentul publicat) 	Iunie - iulie 2026	PAP și alte părți interesate externe	MC	<ul style="list-style-type: none"> Broșura LRP Copii digitale și pe hârtie ale LRP.
Organizarea de întâlniri individuale cu persoanele afectate de proiect (PAP) pentru negocierea și semnarea pachetelor de compensații suplimentare și a măsurilor de refacere a mijloacelor de subsistență	Iunie-iulie 2026	PAP	MC	<ul style="list-style-type: none"> Întâlniri private.
Identificarea și implicarea persoanelor afectate care nu au putut fi contactate în timpul pregătirii LRP (erau plecate etc.)	Iunie 2026 și în continuare	PAP	MC	<ul style="list-style-type: none"> întâlniri private.

Activitate și informații care urmează să fie divulgate	Calendar/frecvență orientativă	Părți interesate vizate	Parte responsabilă	Materiale/metode
Faza de implementare a LRP				
Actualizări continue privind starea principalelor activități de implementare a LRP	T2 2026 și în continuare	PAP-uri, alte părți interesate externe	MC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rapoarte de progres ▪ întâlniri cu PAP ▪ publicarea informațiilor pe site-ul web al proiectului.
Mecanismul de soluționare a reclamațiilor				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ să prezinte mecanismul de soluționare a reclamațiilor care va fi utilizat ca canal principal pentru transmiterea de comentarii, revendicări și reclamații ▪ să furnizeze informații actualizate cu privire la reclamațiile primite și la gestionarea acestora. 	Februarie 2026 și în continuare	PAP	MC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broșura LRP ▪ rapoarte de progres ▪ întâlniri cu PAP ▪ publicarea informațiilor pe site-ul web al proiectului.
Monitorizare și evaluare				
Implicarea părților afectate de proiect (PAP) în cadrul monitorizării interne și externe	T3 2026 și în continuare	PAP	MC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ întâlniri de grup/private.
Auditul de finalizare				
Colaborarea cu populațiile afectate (PAP) în cadrul auditului de finalizare	La 3 ani de la finalizarea măsurilor de compensare și de refacere a mijloacelor de subsistență și a ului (de confirmat)	PAP	MC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Întâlniri de grup/private.

7.3.2 Aspectul de gen al implicării părților interesate

MC va implementa procese pentru a asigura implicarea egală a femeilor și a bărbaților. Au fost discutate aspecte legate de gen în cadrul studiului socio-economic, inclusiv în timpul unui grup de discuții (FGD) cu femeile din gospodăriile afectate de strămutarea economică. Acestea includ discuții privind rolurile sau activitățile specifice ale femeilor din gospodăriile afectate, dacă acestea sunt mai dezavantajate decât bărbații (și de ce), dacă ar putea fi afectate în mod special de proiect și dacă ar trebui să li se acorde asistență specifică în timpul achiziției de terenuri și al refacerii mijloacelor de trai (a se vedea Secțiunea 12). Grupul de discuții cu femeile a fost condus de experte.

Compania se va asigura că atât femeile, cât și bărbații pot participa la toate activitățile de schimb de informații și de participare pe parcursul implementării LRP.

7.3.3 Implicarea părților interesate cu grupurile vulnerabile

Grupurile și persoanele vulnerabile sunt discutate în secțiunea 12.1. Implicarea grupurilor vulnerabile ca parte a procesului de achiziție a terenurilor și de refacere a mijloacelor de subsistență este un proces iterativ care va fi adaptat pe parcursul elaborării și implementării LRP pentru a răspunde mai bine nevoilor acestora. În această etapă, aceasta va include următoarele măsuri pentru a facilita participarea:

- Grupurile vulnerabile au fost identificate în cadrul studiului socio-economic și au fost stabilite dispoziții specifice necesare pentru a facilita participarea acestora la elaborarea și implementarea LRP. Aceasta a inclus organizarea unui FGD cu femeile pentru a identifica nevoile lor specifice în legătură cu impactul strămutării economice.
- Orele și locurile de desfășurare a întâlnirilor pentru implicarea părților interesate au fost și vor continua să fie selectate astfel încât să faciliteze participarea grupurilor vulnerabile. De exemplu, MC se va asigura că o serie de evenimente de implicare a părților interesate se vor desfășura în timpul orelor de școală, pentru a se asigura că femeile cu responsabilități de îngrijire a copiilor nu sunt împiedicate să participe. În plus, se vor depune eforturi pentru a organiza evenimente în locații accesibile membrilor comunității afectați de deplasarea economică, cum ar fi locuri cu legături fiabile de transport public în apropiere.
- Dacă sunt identificate persoane vulnerabile care ar fi împiedicate să participe la viața publică din cauza unor bariere financiare (cum ar fi incapacitatea de a-și permite costurile de transport etc.), MC va oferi asistență pentru a facilita participarea (Secțiunea 12).
- Se vor stabili mai multe canale de acces pentru depunerea reclamațiilor (poștă, e-mail sau comunicare directă cu CLO) pentru a se asigura că grupurile vulnerabile pot depune reclamații prin canalul pe care îl consideră cel mai accesibil. În cazul în care vreun PAP vulnerabil semnalează inaccesibilitatea acestor canale, se vor stabili metode alternative de la caz la caz.

Asistența acordată grupurilor vulnerabile este discutată în secțiunea 12.2.

8 Mecanismul de soluționare a reclamațiilor

8.1 Obiective

Este necesar să se elaboreze și să se implementeze un proces de gestionare a reclamațiilor conceput pentru a examina, aborda și răspunde la reclamațiile legate de procesele de achiziție a terenurilor și de refacere a mijloacelor de subsistență, precum și pentru a înregistra și monitoriza procesul. MC a stabilit un Mecanism de soluționare a reclamațiilor (GRM) bazat pe mecanismul de reclamații stabilit ca parte a SEP pentru proiectul WF Dunarea Est și Vest (RSK înțelege că un nou SEP va fi elaborat pentru proiect ca parte a procesului ESIA care urmează să fie desfășurat special pentru proiectul WF Dunarea Est). MC va asigura coordonarea între GRM elaborat în cadrul noului SEP și GRM discutat în acest document.

GRM are următoarele obiective:

- Furnizarea de canale pentru depunerea reclamațiilor de către persoanele afectate, întreprinderile și alte părți interesate în legătură cu planificarea și implementarea activităților de achiziție a terenurilor și de refacere a mijloacelor de trai într-o manieră transparentă, constructivă, promptă, confidențială, adecvată din punct de vedere cultural și accesibilă. Persoanele fizice pot depune reclamații fără costuri și în mod anonim, fiind puse în aplicare măsuri pentru a asigura anonimatul. Compania se va strădui să răspundă oricărui nevoi specifice, cum ar fi limba, nivelul de alfabetizare sau preferințele legate de genul persoanei care depune reclamația.
- Înregistrarea, clasificarea și prioritizarea tuturor reclamațiilor (inclusiv a celor prezentate informal sau verbal) pentru a stabili statistici privind preocupările gospodăriilor, întreprinderilor și altor părți interesate afectate, precum și modul în care acestea pot fi abordate
- Să investigheze cauzele reclamațiilor pentru a putea oferi un răspuns informat reclamantului. O investigație adecvată va permite Companiei să ofere soluții relevante pentru soluționarea reclamațiilor și preocupărilor.
- Să definească numărul maxim de zile pentru a răspunde și a soluționa o reclamație, precum și pentru a ține reclamantul la curent cu progresul
- Oferirea persoanelor afectate și altor părți interesate a unui mecanism clar de exprimare a preocupărilor și de căutare a unor soluții adecvate, contribuind la stabilirea unor relații de bună-credință și de încredere cu proiectul.
- Contribuirea la obținerea licenței sociale de operare de către MC.

Mecanismul nu trebuie să implice costuri sau represalii asociate cu depunerea unei reclamații. Eligibilitatea persoanelor afectate pentru despăgubiri și alte măsuri de sprijin conexe nu trebuie să fie afectată de reclamațiile pe care le depun. MC se va angaja să se asigure că niciuna dintre părțile interesate nu se confruntă cu represalii sau răzbunări ca urmare a reclamației lor sau a acțiunilor întreprinse pentru a discuta cu alte organizații sau grupuri cu privire la caz.

8.2 Violența și hărțuirea bazate pe gen

Pentru a atenua riscul și a facilita remediarea, vor fi oferite oportunități de depunere a plângerilor legate de violența și hărțuirea bazate pe gen (GBVH) ca parte a GRM, stabilite în cadrul SEP / planurilor și politicilor de management pentru bazinele hidrografice Dunarea de Est și de Vest și LRP.

MC se angajează să pună în aplicare cu strictețe politicile menite să reducă riscul de violență bazată pe gen (GBVH) și va adopta o politică de toleranță zero față de GBVH în cadrul proceselor de achiziție a terenurilor și de refacere a mijloacelor de subsistență.

8.3 Gestionarea reclamațiilor

MC va implementa următoarea procedură pentru gestionarea reclamațiilor legate de achiziția de terenuri și strămutarea economică. Procedura funcționează în conformitate cu principiile directoare și obiectivele de a asigura o gestionare echitabilă, eficientă și eficace a reclamațiilor exprimate de PAP în legătură cu achiziția de terenuri și strămutarea. Etapele cheie ale GRM sunt prezentate în Figura -81 și detaliate în textul de mai jos:



Figura -81 : Etapele cheie ale GRM

8.3.1 Etapa 1: Depunerea

Următoarele metode pot fi utilizate pentru depunerea unei reclamații (Tabelul -81):

Tabelul -81 : Datele de contact ale GRM

Date de contact	
Număr de telefon	+40 768 064 467 (Sorin Blidaru, CLO)
Adresă de e-mail	blidaru.sorin@yahoo.com (Sorin Blidaru, CLO)
Adresă poștală	B-dul Mamaia nr. 152, Lot 2, etajul 2, ap. 2, Constanța 900534
Site-ul proiectului	De stabilit

Datele de contact ale GRM pot fi actualizate pe parcursul implementării LRP și al dezvoltării proiectului, după cum este necesar.

Depunerea reclamațiilor nu va implica costuri pentru reclamant. Se va asigura posibilitatea de a depune reclamații în mod anonim.

8.3.2 Etapa 2: Primirea reclamațiilor

Procesul de primire a reclamațiilor este descris mai jos:

- Pasul 1: După primirea unei reclamații, MC va furniza reclamantului o explicație privind procesul de gestionare a reclamațiilor. MC va confirma primirea reclamației în termen de 5 zile lucrătoare (în scris), utilizând canalul de comunicare preferat de reclamant.
- Pasul 2: Toate reclamațiile vor fi înregistrate în baza de date a reclamațiilor (inclusiv cele depuse verbal). Baza de date va include, fără a se limita la acestea, următoarele informații: numărul reclamației, data depunerii, metoda de depunere, reclamantul, descrierea reclamației, părțile responsabile de soluționarea reclamației, măsurile luate și data închiderii.

MC va verifica periodic reclamațiile depuse prin intermediul site-ului web al proiectului și al casetelor de comentarii (cel târziu o dată la două săptămâni). Reclamațiile anonime vor fi gestionate în mod similar cu celelalte reclamații (MC va omite Pasul 1 pentru astfel de reclamații).

8.3.3 Etapa 3: Analiza și clasificarea reclamațiilor

În termen de cinci zile lucrătoare de la primirea reclamației, MC o va examina pentru a stabili eligibilitatea acesteia folosind următoarele criterii: reclamația se referă la activitățile proiectului și/sau la procesul de achiziție a terenurilor, iar descrierea reclamației este clară și include informații suficiente pentru a fi luată în considerare în continuare.

Dacă reclamația nu este eligibilă, MC va informa reclamantul cu privire la motivul neeligibilității și va îndruma reclamantul către partea competentă (dacă este posibil). Dacă reclamația este eligibilă, MC o va clasifica în consecință:

- Clasificare pe teme
 - ✓ întrebare generală despre proiect
 - ✓ întrebare privind structura proiectului și impactul economic al strămutării
 - ✓ eligibilitatea pentru a fi considerat PAP
 - ✓ despăgubiri
 - ✓ rezultatele inventarierii bunurilor
 - ✓ cereri de refacere a mijloacelor de subzistență
 - ✓ comportamentul personalului proiectului (inclusiv aspecte legate de GBVH)
 - ✓ altele.
- Clasificare în funcție de complexitate:
 - ✓ Nivelul 1: Reclamațiile pot fi soluționate de către Companie (acest lucru poate implica implicarea contractorilor proiectului)
 - ✓ Nivelul 2: Rezolvarea reclamațiilor poate necesita implicarea unor părți externe (cum ar fi administrațiile locale, ONG-urile etc.).

MC poate actualiza categoriile de mai sus, după cum consideră relevant, pe parcursul implementării LRP.

8.3.4 Etapa 4: Investigarea și răspunsul la reclamații

Investigarea și răspunsul la nivelul 1

Reclamațiile legate de achiziția de terenuri și refacerea mijloacelor de trai vor fi soluționate de managerul LRP și de CLO (cu posibila implicare a reprezentanților contractanților proiectului). Aceștia vor investiga, vor implica personalul relevant sau părți externe și vor informa reclamantul cu privire la rezultat, măsurile corective și opțiunile de apel. Răspunsurile vor fi furnizate în termen de 10 zile lucrătoare, împreună cu comunicarea timpului estimat de soluționare.

Ancheta și răspunsul de nivel 2

În cazul în care reclamațiile nu pot fi soluționate în cadrul procedurii de soluționare a reclamațiilor de nivel 1, acestea vor fi transmise unui comitet de soluționare. Acest comitet va include:

- Managerul LRP
- CLO
- Managerul senior al MC
- reprezentantul contractantului proiectului (după caz)
- reprezentant al administrației comunei Deleni (după caz)
- experți externi relevanți (după caz)
- alte părți (cum ar fi autoritățile sau ONG-urile).

Comitetul va audia plângerile în termen de două săptămâni de la sesizare, iar soluționarea acestora ar trebui să aibă loc în termen de două luni. Reclamantul va fi informat cu privire la rezultat, la eventualele



măsuri corective, la justificarea deciziilor și la opțiunile de apel (inclusiv apelurile la instanțe și la organismele de gestionare a plângerilor ale creditorilor relevanți)³⁰.

8.3.5 Etapa 5: Monitorizarea soluționării reclamațiilor și închiderea dosarului

MC va lua măsuri pentru soluționarea reclamației și le va înregistra în baza de date. Dacă reclamantul este mulțumit, reclamația se închide cu o confirmare scrisă din partea acestuia. În caz contrar, se efectuează o anchetă suplimentară. Dacă reclamația rămâne nesoluționată după o a doua încercare, aceasta se închide ca nesoluționată, toate măsurile luate de MC fiind documentate în întregime. Reclamantul este informat cu privire la opțiunile de contestare, inclusiv instanțele judecătorești și organismele de soluționare a reclamațiilor ale instituțiilor de credit relevante.

³⁰ Cum ar fi Ombudsmanul Consilierului de conformitate al IFC (dacă este cazul).

9 Cadrul de compensare

9.1 Abordarea compensării și evaluării în România

În România, sunt utilizate pe scară largă trei abordări principale pentru a determina valoarea terenurilor și a altor active, în conformitate atât cu Standardele Internaționale de Evaluare (IVS), cât și cu reglementările naționale. Aceste abordări sunt recunoscute de Asociația Națională a Evaluatoților Autorizați din România (ANEVAR) și sunt aplicate în conformitate cu Standardele de Evaluare din România (SEV), care sunt armonizate cu IVS.

Abordările utilizate în mod obișnuit sunt:

- abordarea veniturilor
- abordarea costurilor (bazată pe active)
- abordarea comparativă (de piață).

Aceste metode sunt susținute și reglementate de legislația română, inclusiv Legea nr. 243/2019 privind fondurile de investiții alternative, precum și de normele fiscale referitoare la evaluarea impozitului pe proprietate, cum ar fi GEV 500³¹ și prevederile Codului fiscal.

9.1.1 Abordarea veniturilor

Abordarea bazată pe venit oferă o indicație a valorii prin convertirea veniturilor viitoare, a economiilor de costuri sau a fluxurilor de numerar într-o singură valoare actualizată. Această abordare este utilizată în special în evaluarea proprietăților generatoare de venit, cum ar fi imobilele comerciale sau activele destinate închirierii.

Metodele din cadrul abordării bazate pe venit includ:

- **Metoda fluxului de numerar actualizat**
Proiectează fluxurile de numerar nete în timp și le actualizează la valoarea actuală utilizând o rată care reflectă riscurile specifice pieței și activelor.
- **Metoda capitalizării**
Convertește veniturile unui singur an în valoare utilizând o rată de capitalizare care reflectă condițiile actuale ale pieței și riscul. Aceasta este utilizată de obicei atunci când veniturile sunt stabile și previzibile.

Aceste metode sunt aplicate în conformitate cu SEV adoptat de ANEVAR și sunt în concordanță cu practicile de evaluare prevăzute de Legea 243/2019, în special pentru activele imobiliare de investiții deținute de entități reglementate.

9.1.2 Abordarea bazată pe cost

Abordarea bazată pe cost estimează valoarea pe baza costului de reproducere sau înlocuire a unui activ cu altul de utilitate echivalentă, minus amortizarea și uzura morală. Această metodă este deosebit de relevantă pentru infrastructura publică, clădirile cu destinație specială sau activele care nu sunt tranzacționate în mod obișnuit pe piața liberă.

Metodele din cadrul abordării bazate pe cost includ:

- **Metoda costului de înlocuire amortizat**
Estimează toate costurile directe și indirecte necesare pentru înlocuirea activului, apoi deduce amortizarea (fizică, funcțională și economică).
- **Metoda costului de reproducere amortizat**

³¹ GEV 500 este un standard de evaluare din România, parte a standardelor Asociației Naționale a Evaluatoților Autorizați din România.

Calculează costul de reproducere a unui activ identic, ajustat pentru toate formele de amortizare.

Această abordare este utilizată în mod obișnuit în scopuri de evaluare fiscală, în special la determinarea valorii impozabile a clădirilor în conformitate cu GEV 500 („Determinarea valorii impozabile a unei clădiri”) emis de ANEVAR. De asemenea, este recunoscută în Codul fiscal român, care permite sau impune utilizarea evaluării bazate pe cost pentru anumite declarații fiscale (de exemplu, pentru proprietățile nerezidențiale care nu au fost reevaluate în ultimii 5 ani).

Nerespectarea reevaluării proprietăților în conformitate cu aceste standarde poate duce la rate mai mari ale impozitului pe proprietate, astfel cum se prevede în Legea nr. 296/2023 privind măsurile fiscal-bugetare.

9.1.3 Abordarea comparativă (de piață)

Abordarea comparativă sau de piață estimează valoarea pe baza prețurilor observate ale unor active similare vândute recent pe piață. Este abordarea cea mai frecvent utilizată pentru imobilele rezidențiale și terenuri.

Metoda comparației de piață implică colectarea de date fiabile privind tranzacțiile din surse de piață și efectuarea de ajustări pentru diferențele dintre activul în cauză și proprietățile comparabile.

Utilizarea acestei metode trebuie să respecte liniile directoare ale SEV, inclusiv documentarea și justificarea tuturor ajustărilor efectuate. Aceasta este necesară în majoritatea evaluărilor ipotecare, tranzacțiilor imobiliare și contextelor fiscale în care sunt disponibile date de piață.

Caz special: Valoarea de lichidare

În circumstanțe specifice, evaluatorii pot estima valoarea de lichidare – prețul pe care un activ l-ar putea obține în condiții de vânzare restricționate.

Tipurile de valoare de lichidare includ:

- **Valoarea de lichidare voluntară**

Reflectă valoarea într-o vânzare efectuată sub presiunea timpului, dar fără constrângere, de obicei sub valoarea de piață. Se iau în considerare toate costurile directe și indirecte de realizare.

- **Valoarea de lichidare forțată**

Reprezintă cel mai mic preț preconizat în condiții de urgență sau de vânzare forțată. Aceasta este utilizată în procedurile de faliment sau în scenarii de executare silită, în conformitate cu orientările de evaluare emise de ANEVAR.

9.1.4 Opinia privind valoarea

Opinia finală privind valoarea este rezultatul aplicării uneia sau mai multor abordări considerate adecvate în funcție de tipul activului și de datele disponibile. Evaluatorul trebuie să aibă încredere în fiabilitatea metodei (metodelor) alese și să furnizeze documentația completă și justificarea în raportul de evaluare.

Rapoartele de evaluare din România trebuie să respecte Standardele de Evaluare din România (SEV) și sunt supuse revizuirii și controlului de calitate de către ANEVAR. Pentru anumite tipuri de active (de exemplu, cele deținute de fondurile de investiții imobiliare, conform Legii 243/2019), evaluările trebuie să respecte, de asemenea, reglementările stabilite de Autoritatea de Supraveghere Financiară și să fie efectuate de evaluatori independenți, înregistrați.

9.1.5 Abordarea aplicată pentru compensarea și evaluarea terenurilor agricole

Cea mai mare parte a terenurilor afectate de proiect sunt terenuri agricole. De obicei, terenurile agricole sunt evaluate utilizând abordarea comparativă/de piață, în conformitate cu cerințele SEV și IVS.

9.2 Compensarea și evaluarea în conformitate cu standardele internaționale

IFC și BERD impun costul total de înlocuire ca bază pentru despăgubire.

Conform IFC PS 5, costul integral de înlocuire ar trebui utilizat ca bază pentru despăgubire: „Atunci când strămutarea nu poate fi evitată, clientul va oferi comunităților și persoanelor strămutate despăgubiri pentru pierderea bunurilor la costul integral de înlocuire și alte forme de asistență pentru a le ajuta să-și îmbunătățească sau să-și restabilească nivelul de trai sau mijloacele de subzistență... Standardele de despăgubire vor fi transparente și aplicate în mod consecvent tuturor comunităților și persoanelor afectate de strămutare. În cazul în care mijloacele de subzistență ale persoanelor strămutate se bazează pe terenuri sau în cazul în care terenurile sunt deținute în comun, clientul va oferi, acolo unde este posibil, o compensație bazată pe terenuri persoanelor strămutate. Clientul va intra în posesia terenurilor achiziționate și a bunurilor aferente numai după ce compensația a fost pusă la dispoziție și, acolo unde este cazul, după ce locurile de relocare și indemnizațiile de mutare au fost furnizate persoanelor strămutate, în plus față de compensație. Clientul va oferi, de asemenea, comunităților și persoanelor strămutate oportunități de a beneficia de avantajele de dezvoltare corespunzătoare ale proiectului”.

„Costul de înlocuire este definit ca valoarea de piață a activelor plus costurile de tranzacție. La aplicarea acestei metode de evaluare, nu trebuie luată în considerare deprecierea structurilor și a activelor. Valoarea de piață este definită ca valoarea necesară pentru a permite comunităților și persoanelor afectate să înlocuiască activele pierdute cu active de valoare similară. Metoda de evaluare pentru determinarea costului de înlocuire trebuie documentată și inclusă în planurile aplicabile de relocare și/sau de refacere a mijloacelor de trai”.

9.3 Abordarea proiectului privind evaluarea activelor și despăgubirile

Această secțiune stabilește compensația care trebuie acordată persoanelor și organizațiilor afectate, în conformitate cu cerințele naționale și standardele internaționale.

9.3.1 Teren

La momentul elaborării prezentului LRP, majoritatea terenurilor fuseseră deja achiziționate de la persoanele și întreprinderile afectate. Compensația pentru terenuri a fost stabilită de un expert în evaluare certificat de ANEVAR. Compensația a fost stabilită la valoarea de piață, utilizând o abordare comparativă (de piață). Costurile de amortizare nu s-au aplicat. Conform informațiilor furnizate de Companie, costurile de tranzacție au fost, de asemenea, acoperite și compensate de Companie. Prin urmare, compensația pentru terenuri a fost stabilită la costul integral de înlocuire.

În plus, terenurile au fost achiziționate pe baza principiului vânzătorului dispus să vândă / cumpărătorului dispus să cumpere. Proprietarii de terenuri au avut posibilitatea de a refuza oferta de a-și ceda terenurile. La momentul elaborării prezentului LRP, plata compensațiilor în numerar pentru terenuri către unii proprietari a început deja. Toți PAP-urile care au început să primească plăți de compensare și care au fost intervievați în cadrul anchetei de teren din februarie 2026 au confirmat că valoarea compensației a fost suficientă/adecvată³².

Se consideră că despăgubirile pentru terenuri sunt acordate în conformitate cu cerințele naționale și standardele internaționale. Nu sunt necesare măsuri corective suplimentare.

9.3.2 Structuri

³² Unul dintre PAP a indicat că suma compensației oferite a fost „mai mult decât suficientă / mai mare decât se anticipase”. Niciunul dintre PAP care au început să primească compensații nu a indicat că suma a fost insuficientă.

Compensația pentru structuri se bazează pe valoarea justă de piață, în conformitate cu legislația română și cu IFC PS 5, și include costurile de tranzacție aplicabile. Acolo unde este necesar, compensația reflectă costul de înlocuire, asigurându-se că părțile afectate își pot reface structurile la dimensiuni, calitate și funcționalitate similare.

Valoarea structurilor este determinată de evaluatori independenți autorizați, certificați de ANEVAR, utilizând abordări recunoscute la nivel internațional:

- abordarea de piață – bazată pe comparația cu proprietăți similare vândute sau închiriate recent în zonă
- abordarea veniturilor – bazată pe capitalizarea venitului net pe care proprietatea l-ar putea genera în condiții de gestionare adecvată
- abordarea costurilor – bazată pe costul actual de construire a unei structuri de înlocuire, ajustat pentru depreciere, după caz.

Conform rezultatelor lucrărilor de teren efectuate în februarie 2026, nu s-au identificat construcții pe terenurile afectate. Prin urmare, în prezent nu se prevede acordarea vreunei despăgubiri pentru construcții.

9.3.3 Copaci și culturi perene

Compensațiile pentru arbori și culturi perene se bazează, de asemenea, pe valoarea justă de piață, în conformitate cu legislația națională și cu IFC PS 5, incluzând orice costuri de tranzacție aplicabile. Acolo unde este necesar, compensațiile reflectă costurile necesare pentru înlocuirea arborilor sau culturilor pierdute cu specii, calitate și vârstă echivalente, asigurându-se că părțile afectate își pot restabili capacitatea productivă.

Evaluarea copacilor și a culturilor perene este efectuată de evaluatori autorizați independenți sau de specialiști în agricultură, ținând seama de:

- specia și varietatea – inclusiv varietățile comerciale și locale
- vârsta și durata de viață productivă – stadiul de maturitate și anii productivi rămași
- starea și calitatea – sănătatea, dimensiunea și potențialul de randament
- valoarea de piață – pe baza vânzărilor locale recente sau a prețurilor curente pentru copaci sau culturi similare.

costul de înlocuire – inclusiv costurile de plantare, forța de muncă, întreținere și inputurile necesare pentru a stabili culturi de înlocuire la același stadiu productiv.

Calculul despăgubirii acoperă:

- costul total de înlocuire a copacilor sau culturilor, inclusiv cheltuielile de plantare și de stabilizare
- veniturile pierdute până când copacii sau culturile de înlocuire ajung la maturitate și la capacitate de producție, acolo unde este cazul
- costurile de tranzacție și administrative asociate înlocuirii.

Conform rezultatelor lucrărilor de teren efectuate în februarie 2026, nu au fost identificați copaci sau culturi perene pe parcelele de teren afectate. Prin urmare, în prezent nu se preconizează nicio compensație pentru aceste active.

9.3.4 Culturi anuale

Compensația pentru culturile anuale se bazează pe valoarea justă de piață, în conformitate cu legislația română și cu IFC PS 5, și include orice costuri de tranzacție aplicabile. Acolo unde este necesar, compensația reflectă costurile necesare pentru înlocuirea culturilor pierdute pentru sezonul afectat, asigurându-se că părțile afectate își pot restabili capacitatea de producție fără pierderi.

Evaluarea culturilor anuale este efectuată de specialiști agricoli independenți sau de evaluatori autorizați, ținând seama de:

- tipul de cultură – de exemplu, grâu, porumb, floarea-soarelui, orz sau alte culturi
- suprafața afectată – dimensiunea parcelei afectate de proiect
- randamentul și productivitatea – producția preconizată pe hectar pe baza randamentelor istorice și a datelor agronomice locale
- valoarea de piață – prețurile predominante de pe piața locală pentru culturi la momentul pierderii
- costurile de producție – inclusiv semințele, îngrășămintele, protecția culturilor, forța de muncă și irigațiile necesare pentru refacerea culturii.

Compensația acoperă, de obicei:

- costul de înlocuire a culturilor pierdute pentru sezonul agricol curent
- costurile de producție asociate necesare pentru replantarea sau refacerea culturii
- costurile de tranzacție și administrative, acolo unde este cazul.

Pe baza informațiilor obținute în cadrul anchetei pe teren efectuate în februarie 2026, PAP-urile și întreprinderile cultivă următoarele tipuri de culturi: grâu, porumb, orz, floarea-soarelui, rapiță, mazăre, muștar, lucernă și culturi furajere, cum ar fi fânul pentru animale.

Tabelul -91 : Rata de compensare pentru culturile anuale³³

Cultură anuală	Compensație pe ha, RON	Compensație pe ha, EUR
Grâu	4.500	883,8
Porumb	4.945	971,2
Orz	4.050	795,4
Floarea-soarelui	6.500	1.276,6
Rapiță	6.697,5	1.315,5

Ratele de compensare de mai sus sunt furnizate pe baza Raportului de evaluare emis de Dobrogea EVAL SRL pentru MC în decembrie 2025 (documentul a fost întocmit și semnat de evaluatorul certificat ANEVAR).

Toate culturile afectate de proiect vor fi despăgubite la rata celei mai valoroase culturi. Despăgubirile pentru culturile anuale vor fi acordate numai dacă persoanelor afectate de proiect (PAP) sau întreprinderilor nu li se permite să recolteze aceste culturi înainte de începerea construcției proiectului. Nu se vor acorda despăgubiri pentru culturile plantate după data limită. Dacă persoanele afectate de proiect (PAP) sau întreprinderile își recoltează culturile, nu se vor acorda despăgubiri pentru pierderea culturilor.

Compensația pentru pierderile neașteptate sau ocazionale de culturi dincolo de parcelele de teren achiziționate pentru proiect va fi stabilită de la caz la caz, în conformitate cu prevederile prezentului LRP, ținând seama de ratele de mai sus.

³³ Raportul de evaluare nu oferă informații cu privire la valoarea mazărei, a muștarului, a lucernei sau a culturilor furajere, cum ar fi fânul pentru animale. Cu toate acestea, toate aceste culturi au, în general, o valoare mai mică decât rapița; prin urmare, valoarea rapiței va fi utilizată ca bază pentru compensare în cadrul acestui program de reabilitare a terenurilor (LRP).

10 Eligibilitate și drepturi

10.1 Eligibilitate

Conform legislației naționale, numai proprietarii și utilizatorii de terenuri înregistrați (formali) au dreptul la despăgubiri. Conform cerințelor IFC și BERD, proprietarii și utilizatorii de terenuri neînregistrați (informali) sunt, de asemenea, eligibili pentru despăgubiri, pe lângă cei înregistrați. Cu toate acestea, așa cum s-a discutat în secțiunea „4.3”, niciun utilizator informal de terenuri nu este afectat de proiect.

Persoanele/întreprinderile eligibile pentru despăgubiri pentru pierderea terenurilor sau a altor active, precum și pentru asistență în vederea restabilirii mijloacelor de subsistență, includ:

- proprietarii de terenuri/acționarii
- utilizatorii de terenuri, inclusiv întreprinderile și angajații acestora afectați de strămutarea economică.

Eligibilitatea persoanelor/întreprinderilor afectate a fost verificată în timpul colectării datelor primare, așa cum se menționează în secțiunea 5.2.

10.2 Data limită

Conform cerințelor internaționale, „*planificarea eficientă a relocării implică realizarea unui recensământ socio-economic detaliat al persoanelor strămutate și a unui inventar al terenurilor și bunurilor afectate la nivel de gospodărie, întreprindere și comunitate. Data finalizării recensământului și a inventarului bunurilor reprezintă o dată limită*” (IFC GN 32). „*Informațiile privind data limită vor fi bine documentate și diseminate în întreaga zonă a proiectului*” (IFC PS 5, i.12).

10.2.1 Date limită utilizate anterior

Nu au fost stabilite date limită în timpul achiziției de terenuri pentru proiectul finalizat. Nu s-a efectuat niciun inventar al activelor. Valoarea despăgubirii a fost stabilită pe baza negocierilor față în față cu persoanele și organizațiile afectate, pe principiul vânzătorului dispus să vândă / cumpărătorului dispus să cumpere.

10.2.2 Data limită aplicată în timpul pregătirii LRP

RSK a comunicat data limită gospodăriilor și întreprinderilor afectate în momentul desfășurării anchetei socio-economice și a inventarierii bunurilor, în februarie 2026. Persoanele intervievate au fost informate că informațiile furnizate de acestea vor fi considerate definitive și vor fi utilizate la elaborarea LRP, precum și că nu se vor aduce modificări informațiilor furnizate. La finalul inventarierii activelor, rezultatele au fost validate de persoanele afectate sau de reprezentanții întreprinderilor afectate, care au confirmat că inventarul reflectă cu exactitate activele lor afectate.

Nu toate gospodăriile/întreprinderile afectate au fost contactate în timpul anchetei socio-economice și al inventarierii activelor efectuate în februarie 2026, deoarece informațiile privind unele dintre acestea nu erau disponibile înainte de colectarea datelor primare (secțiunea 5). Compania va continua identificarea și implicarea acestor persoane afectate/întreprinderi. Datele limită pentru acestea vor fi anunțate în momentul în care se vor desfășura ancheta socio-economică și inventarierea activelor cu respectivele persoane afectate/întreprinderi.

10.3 Matricea drepturilor

Tabelul -101 de mai jos prezintă matricea de eligibilitate care descrie toate tipurile de pierderi suferite de diferite categorii de gospodării și/sau întreprinderi afectate. În special, acesta discută:

- drepturile prevăzute de cerințele IFC și BERD
- compensațiile deja acordate gospodăriilor și întreprinderilor afectate, în conformitate cu cerințele naționale



- măsuri suplimentare de compensare pentru a asigura conformitatea cu cerințele IFC și BERD.

Informațiile privind măsurile de restabilire a mijloacelor de subzistență (sprijin) care urmează să fie furnizate în plus față de măsurile discutate în Tabelul -111 este prezentat în secțiunea 11 de mai jos.

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsurile suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
Pierderea terenului				
Pierderea terenurilor	Proprietari de terenuri/acționari	<p>Opțiunea 1</p> <ul style="list-style-type: none"> înlocuirea în natură a terenului cu unul de dimensiuni și calitate similare. <p>sau</p> <p>Opțiunea 2</p> <ul style="list-style-type: none"> despăgubiri în numerar la valoarea integrală de înlocuire (despăgubirea pentru pierderea mijloacelor de subsistență bazate pe terenuri este discutată mai jos). 	<p>Majoritatea terenurilor au fost achiziționate de la persoanele afectate de proiect (PAP) / întreprinderi între 2009 și 2025.</p> <p>Compensația a fost plătită pe baza datelor cadastrale și a dimensiunii parcelelor de teren achiziționate (pe baza tarifelor standard pentru achiziția temporară și permanentă a terenurilor). Valoarea compensației a fost stabilită pe baza negocierilor față în față cu persoanele afectate (PAP), pe principiul vânzătorului și cumpărătorului de bunăvoie.</p> <p>Plata compensației în numerar pentru terenuri către unii proprietari a început deja. Pentru unul dintre proprietari, s-a pus la dispoziție un teren de înlocuire.</p>	<p>Compensația a fost stabilită la valoarea de piață. Nu s-au aplicat costuri de depreciere. Costurile de tranzacție au fost compensate. Prin urmare, compensația pentru terenuri a fost stabilită la costul integral de înlocuire.</p> <p>În plus, terenurile au fost achiziționate pe baza principiului „vânzător dispus / cumpărător dispus”. Proprietarii de terenuri au avut posibilitatea de a refuza oferta de a-și ceda terenurile. Toate persoanele afectate de proiect (PAP) care au început să primească plăți de despăgubire și care au fost interviewate în timpul anchetei pe teren au confirmat că valoarea despăgubirii a fost suficientă/adecvată³⁴. Nu sunt necesare măsuri corective suplimentare pentru a asigura conformitatea cu standardele internaționale.</p> <p>Pentru terenurile care urmează să fie achiziționate:</p>

³⁴ Unul dintre PAP a indicat că suma compensației acordate a fost „mai mult decât suficientă / mai mare decât se anticipase”. Niciunul dintre PAP care au început să primească compensații nu a indicat că suma era insuficientă.

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
				<ul style="list-style-type: none"> să se acorde despăgubiri în numerar la valoarea integrală de înlocuire sau să se ofere o înlocuire în natură a terenului cu unul de dimensiuni și calitate similare, în cazul în care un proprietar de teren afectat preferă această opțiune (locația terenului de înlocuire ar trebui stabilită în colaborare cu persoana/organizația afectată).
	Utilizatori oficiali ai terenurilor ³⁵	Nu se acordă despăgubiri pentru terenuri. Se acordă despăgubiri în numerar pentru pierderea structurilor, a culturilor anuale/perene și a copacilor (a se vedea mai jos).	Nu s-a acordat nicio compensație pentru teren utilizatorilor oficiali de teren (cu excepția cazului în care un utilizator oficial de teren este și proprietar de teren – a se vedea mai sus), deoarece acest lucru nu este prevăzut de legislația națională.	N/a (nu este necesară nicio despăgubire pentru teren pentru utilizatorii de teren)
	Utilizatori informali ai terenurilor ³⁶	Nu se acordă despăgubiri pentru terenuri. Se acordă despăgubiri în numerar pentru îmbunătățirile aduse terenurilor, precum și pentru pierderea structurilor, a culturilor anuale/perene și a copacilor (a se vedea mai jos).	Proiectul nu afectează niciun utilizator informal al terenurilor. Legislația națională nu prevede acordarea de despăgubiri utilizatorilor informali de terenuri.	N/a (niciun utilizator informal al terenului nu este afectat de proiect)

³⁵ Sunt disponibile documente care atestă drepturile de utilizare a terenurilor.

³⁶ Nu există dovezi oficiale privind proprietatea sau utilizarea unui teren.

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
Pierderea structurilor				
Pierderea locuințelor principale	Proprietar care locuiește permanent într-o casă/locuință, parțial într-o casă/locuință, nu locuiește într-o casă/locuință (dar aceasta este în stare locuibilă)	<p>Opțiunea 1</p> <ul style="list-style-type: none"> despăgubire în numerar la valoarea integrală de înlocuire sprijin pentru achiziționarea unei locuințe alternative (pentru rezidenții permanenți) asistență pentru relocare (pentru rezidenții permanenți) <p>sau</p> <p>Opțiunea 2</p> <ul style="list-style-type: none"> construcția unei case/locuințe de înlocuire, plus o compensație în numerar la valoarea de înlocuire pentru fiecare metru pătrat de reducere a suprafeței totale a casei/locuinței asistență pentru asigurarea accesului la infrastructura de bază: drumuri, tratarea deșeurilor, servicii de alimentare cu apă și energie electrică. <p>Toți proprietarii de case/locuințe vor avea dreptul la sprijin pentru recuperarea materialelor din casele lor și la transport pentru mutarea bunurilor lor la noua reședință.</p>	N/a (fără pierderea locuințelor principale)	N/a (fără pierderea locuințelor principale)
Chiriași	Chiriaș al unei case/locuințe	Compensație în numerar echivalentă cu 6 luni de chirie	N/a (fără pierderea contractului de închiriere)	N/a (fără pierderea contractului de închiriere)

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
		pentru a permite chiriașului să găsească o locuință alternativă.		
Pierderea structurilor gospodărești (bucătării, magazii, băi exterioare etc.)	Persoană sau organizație care deține/utilizează o structură n ³⁷ ă	Opțiunea 1 <ul style="list-style-type: none"> înlocuirea în natură a structurilor cu altele de dimensiuni și calitate similare. sau Opțiunea 2 <ul style="list-style-type: none"> compensare în numerar la costul integral de înlocuire. 	N/a (fără pierderea structurilor gospodăriei)	N/a (fără pierderea structurilor gospodăriei)
Pierderea structurilor agricole auxiliare (depozite, hambare, țarcuri pentru animale, cotețe pentru găini etc.)	Persoană sau organizație care deține/utilizează o structură nerezidențială	Opțiunea 1 <ul style="list-style-type: none"> înlocuirea în natură a structurilor cu altele de dimensiuni și calitate similare. sau Opțiunea 2 <ul style="list-style-type: none"> compensare în numerar la costul integral de înlocuire. 	Majoritatea terenurilor au fost achiziționate de la persoanele afectate de proiect (PAP) / întreprinderi între 2009 și 2025. Nu s-a realizat niciun inventar al activelor, cum ar fi structuri, culturi anuale și perene, arbori. Nu s-a acordat nicio compensație pentru astfel de active.	N/a (fără pierderi de structuri ale gospodăriei) Dacă inventarierea/verificarea activelor efectuată pentru orice persoane afectate de proiect (PAP) care nu s-au implicat încă identifică structuri agricole auxiliare, se vor implementa următoarele măsuri: <ul style="list-style-type: none"> acordarea unei compensații pentru structuri la costul integral de înlocuire acordarea de sprijin pentru recuperarea materialelor din structuri și transportul bunurilor lor către noua locație.
Pierderea copacilor și a culturilor				

³⁷ Proprietarul unei construcții primește despăgubiri pentru această construcție. Dacă construcția nu are un proprietar oficial, se presupune că este deținută de o persoană/întreprindere care utilizează această construcție, despăgubirile relevante fiind plătite în consecință.

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
Pierderea copacilor și a culturilor perene	Persoana sau organizația care deține/utilizează copacii și culturile perene d ³⁸	<ul style="list-style-type: none"> despăgubiri în numerar la valoarea integrală de înlocuire 	<p>Majoritatea parcelelor de teren au fost achiziționate de la persoanele afectate de proiect (PAP) / întreprinderi între 2009 și 2025.</p> <p>Nu s-a realizat niciun inventar al activelor, cum ar fi structuri, culturi anuale și perene, arbori. Nu s-a acordat nicio compensație pentru astfel de active.</p>	<p>N/a (fără pierderi de arbori și culturi perene)</p> <p>Dacă inventarierea/verificarea activelor efectuată pentru orice PAP care nu a fost încă implicat identifică copaci sau culturi perene, se vor implementa următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> se va permite persoanelor afectate de proiect (PAP) / organizațiilor să recolteze copacii și culturile perene înainte de începerea construcției <p>și</p> <ul style="list-style-type: none"> să acorde despăgubiri la valoarea integrală de înlocuire, pe baza rezultatelor inventarierii bunurilor. Suma despăgubirii care urmează să fie acordată trebuie să acopere impozitele relevante (impozitul pe venit etc.) și costurile de tranzacție.
Pierderea culturilor anuale	Persoana sau organizația care deține/utilizează culturile anuale	<ul style="list-style-type: none"> despăgubire în numerar la valoarea integrală de înlocuire 	<p>Majoritatea parcelelor de teren au fost achiziționate de la persoanele afectate de proiect (PAP) / întreprinderi între 2009 și 2025.</p> <p>Compensația pentru teren a fost plătită pe baza datelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> Persoanele/organizațiile afectate vor avea dreptul să recolteze culturile anuale înainte de începerea construcției <p>sau</p> <ul style="list-style-type: none"> Să se acorde o despăgubire la costul integral de înlocuire, pe baza

³⁸ Proprietarul unor arbori și/sau culturi perene primește despăgubiri pentru acești arbori și/sau culturi perene. Dacă arborii și/sau culturile perene nu au un proprietar oficial, se presupune că acestea sunt deținute de o persoană/întreprindere care utilizează acești arbori și/sau culturi perene, despăgubirile relevante fiind plătite în consecință.

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
			<p>cadastrale și a dimensiunii parcelelor de teren achiziționate (pe baza tarifelor standard pentru achiziția temporară și permanentă de teren). Valoarea compensației a fost stabilită pe baza negocierilor față în față cu persoanele afectate de proiect (PAP), pe baza principiului vânzătorului dispus să vândă / cumpărătorului dispus să cumpere.</p> <p>Nu s-a efectuat niciun inventar al activelor, cum ar fi structuri, culturi anuale și perene, arbori. Nu s-a acordat nicio compensație pentru astfel de active.</p>	<p>rezultatelor inventarierii/verificării activelor efectuate în februarie 2026. Tipurile de culturi cultivate de persoanele afectate de proiect (PAP) și de întreprinderi includ grâu, porumb, orz, floarea-soarelui, rapiță, mazăre, muștar, lucernă și culturi furajere, cum ar fi fânul pentru animale. Compania s-a angajat să despăgubească pentru cel mai scump tip de cultură, astfel cum a fost stabilit de expertul în evaluare (Secțiunea9). Compensația va fi acordată numai pentru culturile plantate înainte de data limită.</p> <p>Suma compensației care urmează să fie acordată va acoperi taxele relevante (impozitul pe venit etc.) și costurile de tranzacție.</p> <p>Compensația pentru pierderile neașteptate sau ocazionale ale culturilor dincolo de parcelele de teren achiziționate pentru proiect va fi stabilită de la caz la caz, în conformitate cu prevederile prezentului LRP.</p>
Pierderea sursei de trai				
Pierderea mijloacelor de subzistență	Gospodării afectate – fermieri individuali, nu întreprinderi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprijin în găsirea unui teren alternativ de dimensiuni similare și de aceeași calitate sau de o calitate superioară 	Nu s-a acordat nicio despăgubire pentru pierderea mijloacelor de subzistență bazate pe terenuri.	Pe baza datelor primare colectate în februarie 2026, nu există dovezi că proiectul va avea un impact semnificativ asupra mijloacelor de subzistență bazate pe terenuri pentru niciun PAP. Cu toate

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
bazate pe terenuri	(pentru despăgubirile destinate întreprinderilor, a se vedea mai jos)	<ul style="list-style-type: none"> asistență în obținerea unui titlu oficial de proprietate pentru un nou teren alte forme de sprijin pentru a asigura achiziționarea cu succes a unui teren alternativ de către o persoană afectată (de exemplu, ajutor la pregătirea noului teren pentru activități agricole). 		<p>acestea, utilizatorii de terenuri afectați pot suferi pierderi de venituri din cauza reducerii suprafeței cultivate ca urmare a achiziției de terenuri pentru proiect. Măsurile de compensare includ următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> acordarea de despăgubiri proprietarilor de terenuri pentru pierderea terenurilor (conform celor de mai sus) acordarea de despăgubiri utilizatorilor de terenuri pentru pierderea recoltelor (conform celor de mai sus) acordarea de sprijin tranzitoriu utilizatorilor de terenuri pentru a-și restabili activitățile agricole afectate de proiect (a se vedea secțiunea 11) acordarea de compensații pentru valoarea verificată a subvențiilor pierdute (a se vedea mai jos) acordarea de sprijin pentru găsirea de terenuri alternative de aceeași dimensiune și de calitate egală sau superioară (dacă se solicită).
Pierderea mijloacelor de subzistență bazate pe salariu	Angajații întreprinderilor afectate de proiect	<ul style="list-style-type: none"> În cazul în care o persoană își pierde locul de muncă (sau angajarea sa este suspendată) deoarece o întreprindere este afectată de un proiect, compania acordă despăgubiri pe perioada necesară pentru relansarea activității 	Nu s-a acordat nicio compensație pentru pierderea mijloacelor de trai bazate pe salariu, deoarece acest lucru nu este prevăzut de legislația națională.	N/a. Nu au fost identificate impacturi asupra persoanelor care își câștigă existența din salarii ca urmare a achiziției de terenuri pentru proiect. Implementarea proiectului nu va duce la pierderea sau suspendarea angajării niciunui lucrător. Niciunul dintre reprezentanții întreprinderilor intervievați nu se așteaptă la schimbări în ceea ce

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsurile suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ În cazul în care o unitate își încetează definitiv activitatea, compania va acorda angajaților afectați o despăgubire echivalentă cu salariul pe 6 luni. 		<p>privește angajarea lucrătorilor ca urmare a proiectului. Nu este necesară acordarea unei compensații suplimentare.</p> <p>Dacă în timpul implementării LRP se identifică impacturi asupra mijloacelor de trai bazate pe salariu, se vor lua următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dacă angajarea este suspendată, se va acorda o compensație în numerar echivalentă cu un salariu pentru perioada de suspendare angajaților afectați, a căror perioadă de angajare și venituri anterioare au fost verificate de angajator ▪ dacă întreprinderea trebuie să se închidă, se va acorda o compensație în numerar echivalentă cu un salariu pe 6 luni angajaților afectați, a căror vechime în muncă și venituri anterioare au fost verificate de angajator ▪ se va oferi posibilitatea de a participa la programe relevante de refacere a mijloacelor de subsistență (Secțiunea 11).
Pierderea mijloacelor de subsistență bazate pe întreprinderi	Gospodăriile afectate care desfășoară activități și afaceri bazate pe întreprinderi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ despăgubiri pentru proprietarii de terenuri pentru pierderea terenurilor (conform celor de mai sus) ▪ compensare pentru pierderea structurilor (conform celor de mai sus) 	Nu s-a acordat nicio compensație pentru pierderea de venituri suferită de întreprinderile afectate. Pentru proprietarii de terenuri:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ se va acorda o compensație proprietarilor de terenuri pentru pierderea terenurilor (conform celor de mai sus) ▪ acordarea de despăgubiri utilizatorilor de teren pentru

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ compensare pentru pierderea veniturilor suferită între momentul producerii impactului și momentul în care se poate anticipa în mod rezonabil reluarea activității (de obicei 3-6 luni pentru întreprinderile mici din economiile emergente) ▪ despăgubiri pentru costul relocării fizice a echipamentelor și structurilor (după caz) ▪ despăgubiri pentru costurile juridice (de exemplu, reînregistrarea) și alte costuri. 	<p>Proprietarii individuali de terenuri care își închiriază parcelele către organizații agricole ar putea fi afectați de pierderea veniturilor din chirii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ veniturile lor din chirie vor scădea probabil din cauza reducerii suprafeței de teren disponibile pentru închiriere în urma achiziționării de terenuri pentru proiect. Cu toate acestea, proprietarii de terenuri care au generat anterior venituri din închirierea terenurilor către organizații agricole vor primi compensații prin plățile de chirie din partea proiectului. Această compensație va fi acordată ca parte a plăților prevăzute în contractul de închiriere; ea este considerată parte a compensației pentru pierderea terenului (a se vedea mai sus) ▪ nu se preconizează că valoarea părților din parcelele de teren afectate care nu au fost achiziționate pentru proiect va scădea din cauza proiectului WF. <p>Pentru utilizatorii de terenuri:</p>	<p>pierderea recoltelor (conform celor de mai sus)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ restabilirea terenurilor achiziționate temporar după finalizarea construcției proiectului pentru a permite continuarea utilizării agricole ▪ să ofere sprijin tranzitoriu utilizatorilor de terenuri afectați pentru pierderea de venituri cauzată de reducerea suprafeței cultivate (Secțiunea 11) ▪ să ofere sprijin pentru pregătirea terenurilor (Secțiunea 11) ▪ să ofere despăgubiri pentru costurile de relocare fizică a echipamentelor și structurilor (după caz) ▪ să acopere alte cheltuieli (după caz).

Tipul pierderii	Categoria persoanelor/întreprinderilor afectate	Drepturi conform standardelor IFC și BERD	Compensații acordate conform cerințelor naționale	Măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea cu cerințele naționale și cu cele ale IFC și BERD
			Veniturile utilizatorilor de terenuri pot fi afectate din cauza suprafeței cultivate mai mici ca urmare a achiziției de terenuri pentru proiect.	
Altele				
Pierderea accesului la teren	Proprietarii și utilizatorii de terenuri – formal și informal	<ul style="list-style-type: none"> să asigure accesul continuu la teren, dacă este posibil dacă asigurarea accesului la teren nu este posibilă, să ofere despăgubiri pentru pierderea terenului (pentru utilizatorii formali ai terenului), a bunurilor (clădiri, copaci și culturi) și/sau pentru pierderea mijloacelor de subzistență relevante. 	Nu s-a acordat nicio compensație pentru pierderea accesului la teren.	<p>N/a (nu se anticipează niciun impact asociat pierderii accesului la terenuri³⁹).</p> <p>Dacă în timpul implementării LRP sunt identificate astfel de impacturi, vor fi luate următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> asigurarea accesului continuu la teren, dacă este posibil dacă asigurarea accesului la teren nu este fezabilă, se va acorda o compensație pentru pierderea de teren, bunuri și orice pierdere aferentă a mijloacelor de subzistență (a se vedea mai sus).
Pierderea subvențiilor	Proprietarii/utilizatorii oficiali de terenuri, care primesc subvenții	<ul style="list-style-type: none"> despăgubiri pentru valoarea verificată a subvențiilor pierdute sprijin tranzitoriu (dacă este relevant) pentru a restabili nivelurile de venit din perioada anterioară proiectului. 	Nu s-a acordat nicio compensație pentru pierderea subvențiilor.	<ul style="list-style-type: none"> acordarea unei compensații în numerar pentru valoarea verificată a subvențiilor pierdute.

³⁹ Niciunul dintre PAP sau reprezentanții întreprinderilor afectate nu a raportat, de asemenea, că anticipează vreun impact legat de pierderea accesului la teren.

11 Restabilirea mijloacelor de subzistență

11.1 Abordarea privind refacerea mijloacelor de subzistență

Această secțiune descrie măsurile de restabilire a mijloacelor de subzistență pentru persoanele și întreprinderile afectate de strămutarea economică legată de proiect. Aceste măsuri vor fi implementate alături de măsurile de compensare stabilite în matricea de eligibilitate (Tabelul -101).

Conform PS 5 al IFC, dezvoltatorii de proiecte sunt obligați „să îmbunătățească sau să restabilească mijloacele de subzistență și nivelul de trai al persoanelor strămutate”. PS 5 indică faptul că „compensația în numerar singură... este adesea insuficientă pentru a restabili mijloacele de subzistență”. PS 5, GN 12 al IFC recomandă elaborarea de măsuri pentru îmbunătățirea și/sau restabilirea mijloacelor de subzistență bazate pe terenuri, salarii sau întreprinderi:

- **Mijloace de subzistență bazate pe terenuri:** În funcție de tipul de strămutare economică și/sau de locul în care sunt relocați bărbații și femeile afectate, aceștia pot beneficia de: (i) asistență în achiziționarea sau accesarea de terenuri de înlocuire, inclusiv acces la pășuni, terenuri lăsate în pârlă, păduri, combustibil și resurse de apă; (ii) pregătirea fizică a terenurilor agricole (de exemplu, defrișare, nivelare, căi de acces și stabilizarea solului); (iii) împrejmuirea pășunilor sau a terenurilor agricole; (iv) inputuri agricole (de exemplu, semințe, răsaduri, îngrășăminte, irigații); (v) îngrijire veterinară; (vi) credite la scară mică, inclusiv bănci de orez, bănci de vite și împrumuturi în numerar; și (vii) acces la piețe (de exemplu, prin mijloace de transport și acces îmbunătățit la informații despre oportunitățile de piață)
- **Mijloace de subzistență bazate pe salarii:** Salariații din gospodăriile și comunitățile afectate pot beneficia de formare profesională și plasare în câmpul muncii, de prevederi incluse în contractele cu subcontractanții proiectului privind angajarea temporară sau pe termen lung a lucrătorilor locali, precum și de credite la scară mică pentru finanțarea întreprinderilor nou-înființate. Femeilor și bărbaților afectați ar trebui să li se acorde șanse egale de a beneficia de astfel de prevederi.
- **Mijloace de subzistență bazate pe întreprinderi:** Antreprenorii și artizanii consacrați și cei aflați la început de drum pot beneficia de credite sau de formare (de exemplu, planificare de afaceri, marketing, gestionarea stocurilor și controlul calității) pentru a-și extinde afacerea și a genera locuri de muncă la nivel local. Clienții pot promova întreprinderile locale achiziționând bunuri și servicii pentru proiectele lor de la furnizori locali.

Măsurile de refacere a mijloacelor de subzistență stabilite în această secțiune sunt elaborate pe baza liniilor directe de mai sus și se bazează pe rezultatele studiului socio-economic și pe implicarea părților interesate relevante.

11.2 Măsuri de refacere a mijloacelor de subzistență

Profilul mijloacelor de subzistență ale populației afectate este prezentat în secțiunea 6.2.

În timpul colectării datelor primare din februarie 2026, principalele provocări semnalate de persoanele afectate și de reprezentanții întreprinderilor afectate intervievați au fost legate de lipsa irigațiilor și de starea precară a drumurilor. În consecință, îmbunătățirea drumurilor de acces și sprijinul în materie de irigații au fost cele mai frecvente măsuri de sprijin potențiale raportate.

Tabelul -111 descrie setul de măsuri de refacere a mijloacelor de subzistență care urmează să fie implementate de Companie pentru a sprijini mijloacele de subzistență ale persoanelor afectate de proiect. Gospodăriile afectate pot beneficia de mai multe categorii de măsuri de refacere a mijloacelor de subzistență discutate în tabel, după caz.

Tabelul -111 : Măsuri de refacere a mijloacelor de subzistență

Tipul mijloacelor de subzistență	Măsuri de refacere a mijloacelor de subzistență
<p>Mijloace de subzistență bazate pe terenuri</p>	<p>Toate persoanele afectate de proiect (PAP) care desfășoară activități bazate pe terenuri vor fi eligibile pentru următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprijin pentru pregătirea terenurilor în vederea dezvoltării agricole. Acest lucru va permite utilizatorilor de terenuri să desfășoare activități agricole pe un nou teren, , precum și să sprijine restabilirea capacității agricole a terenurilor afectate de construcția proiectului. Sprijinul va fi proporțional cu suprafața afectată. Valoarea sprijinului pentru pregătirea noilor terenuri este de 600 EUR pe hectar⁴⁰ . ▪ Sprijin pentru mijloacele de trai în perioada de tranziție (TLS). Scopul TLS este de a oferi gospodăriilor/întreprinderilor afectate asistență financiară pe durata unei perioade rezonabile necesare pentru a-și restabili capacitatea de a genera venituri și nivelul de trai. <p>Compania va oferi sprijin de tranziție persoanelor/întreprinderilor afectate pentru a acoperi veniturile preconizate din culturi pentru un sezon, ajutându-le să-și restabilească activitățile agricole. TLS se calculează pe baza valorii culturilor de pe suprafața afectată, utilizând rata celei mai valoroase culturi.</p> <p>Compania va oferi sprijin tranzitoriu persoanelor afectate/întreprinderilor sub forma unei plăți unice în numerar.</p> ▪ Sprijin pentru îmbunătățirea accesului rutier la parcelele de teren. Se poate acorda sprijin utilizatorilor de teren pentru îmbunătățiri minore ale accesului rutier, de la caz la caz. ▪ Alte tipuri de sprijin pentru utilizatorii de teren, de la caz la caz ▪ Sprijin pentru tranziția către un loc de muncă alternativ, pentru cei interesați (a se vedea mai jos).
<p>Mijloace de subzistență bazate pe salarii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formare profesională pentru persoanele afectate <p>Rezolv Energy va organiza un curs de dezvoltare a competențelor pentru a sprijini diversificarea veniturilor participanților. Deși acest curs nu va fi dezvoltat în cadrul LRP, el va fi deschis și participării persoanelor afectate de proiect (PAP) care se confruntă cu strămutarea economică.</p> <p>Persoanele afectate de proiect vor fi informate cu privire la oportunitatea de a participa la curs și vor primi îndrumare și asistență adecvate pentru a le sprijini participarea.</p>
<p>Mijloace de subzistență bazate pe întreprinderi</p>	<p>Toate organizațiile agricole și comercianții individuali care desfășoară activități legate de terenuri vor fi eligibili pentru următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprijin pentru pregătirea terenurilor în vederea dezvoltării agricole (vezi mai sus) ▪ Sprijin pentru mijloacele de subzistență în perioada de tranziție (a se vedea mai sus) ▪ Sprijin pentru îmbunătățirea accesului rutier la parcele. Sprijinul poate fi acordat de la caz la caz.

⁴⁰ Valoarea de 600 EUR/ha reflectă costul mediu estimat al pregătirii de bază a terenului și al înființării culturilor în zona proiectului.

Tipul mijloacelor de subzistență	Măsurile de refacere a mijloacelor de subzistență
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formare Întreprinderile afectate nu au solicitat formare în domeniul dezvoltării afacerilor (sau similar). Nu se prevede niciun sprijin specific în cadrul LRP. Cu toate acestea, Compania poate oferi următoarele forme de asistență la cerere (în colaborare cu centrele de dezvoltare a afacerilor / ONG-urile, dacă sunt disponibile): <ul style="list-style-type: none"> ✓ oferirea posibilității de a participa la cursuri de formare în domeniul gestionării financiare pentru proprietarii individuali de terenuri ✓ oferirea posibilității de a participa la cursuri de formare în domeniul dezvoltării afacerilor adaptate întreprinderilor mici ▪ Alte tipuri de sprijin, de la caz la caz.

Măsurile de refacere a mijloacelor de subzistență pot fi actualizate și/sau detaliate pe parcursul implementării LRP și al colaborării cu PAP-urile.

11.3 Parteneri de implementare

La momentul elaborării prezentului LRP, nu au fost identificați (sau raportați de către PAP sau alte părți interesate) parteneri specifici de implementare. Cu toate acestea, Compania va căuta oportunități de cooperare cu parteneri de implementare în timpul punerii în aplicare a măsurilor de refacere a mijloacelor de subzistență. Partenerii potențiali includ:

- ONG-uri la nivel de district, național și internațional care activează în domeniile dezvoltării agricole, veniturilor și mijloacelor de subzistență
- Centre de ocupare a forței de muncă
- Centre de dezvoltare a afacerilor
- Agenții guvernamentale care sprijină dezvoltarea agricolă.

Criteriile indicative pentru selectarea partenerilor de implementare sunt următoarele:

- Experiență de lucru în comunitățile locale și în cadrul districtului
- Experiență anterioară în implementarea programelor de refacere a mijloacelor de subzistență
- Expertiză tehnică și calificări relevante
- Relații existente cu organismele guvernamentale, administrațiile și întreprinderile.

12 Persoane vulnerabile

12.1 Identificarea persoanelor vulnerabile

Persoanele vulnerabile includ persoane fizice sau gospodării care, din cauza unor factori precum genul, vârsta, etnia, dizabilitatea fizică sau mentală, dezavantajul economic, statutul social sau alte circumstanțe, pot fi afectate în mod disproporționat sau mai grav de strămutare decât altele și care pot avea o capacitate limitată de a solicita și de a beneficia de asistență pentru refacerea mijloacelor de subsistență. Lista persoanelor vulnerabile de mai jos este adaptată din SEP (mai 2025) pregătită pentru proiectul mai amplu WF de 600 MW (care include proiectul WF Dunarea) și actualizată în scopul LRP pe baza informațiilor obținute în timpul colectării datelor primare în februarie 2026. Persoanele vulnerabile includ:

- **Persoanele în vârstă (peste 65 de ani) / pensionarii:** vulnerabilitățile sunt legate de nivelurile de venit și de capacitatea limitată de a schimba sau de a crește accesul la resurse financiare suplimentare ca răspuns la șocurile economice, accesul la îngrijiri medicale, împreună cu o susceptibilitate mai mare la boli și dizabilități. Locuitorii în vârstă din așezările rurale pot depinde de agricultura de subsistență și pot avea acces limitat la serviciile publice. Mulți pensionari locali beneficiază, de asemenea, de pensii agricole, ceea ce ridică constrângerile financiare suplimentare dacă disponibilitatea acestor pensii este limitată.
- **Minori (sub 18 ani: copii și tineri):** copiii pot fi deosebit de vulnerabili în ceea ce privește schimbările condițiilor de mediu și efectele asupra sănătății. În zonele rurale, copiii se deplasează adesea prin comunități fără a fi însoțiți de adulți, ceea ce îi face mai vulnerabili la orice impact asupra sănătății și siguranței, inclusiv la cele legate de trafic. Copiii din familii cu venituri mici și/sau copiii aparținând minorităților etnice se pot confrunta cu vulnerabilități sporite.
Tinerii din zonele rurale pot fi vulnerabili din cauza lipsei de proprietate funciară și/sau a metodelor de asigurare a mijloacelor de subsistență, în special cei cu persoane în întreținere. Aceștia sunt mai susceptibili să fie implicați în practici de muncă precare din cauza lipsei de experiență. Tinerii cu un nivel de educație mai scăzut se pot confrunta cu șomajul și au șanse mai mici de a obține locuri de muncă în zonele urbane, unde ratele șomajului sunt mai mici și salariile mai mari. Tinerii calificați care dețin calificările necesare pot întâmpina în continuare dificultăți în obținerea de oportunități de angajare din cauza lipsei de locuri de muncă în zonă.
- **Șomeri:** persoanele șomere sunt considerate vulnerabile deoarece au adesea surse de venit limitate și instabile, ceea ce le reduce capacitatea de a face față schimbărilor sau perturbărilor legate de proiect. Venitul din chirie pe care îl primesc din închirierea terenului afectat poate fi singura lor sursă de venit.
- **Famiile cu venituri mici:** este posibil să nu dispună de resurse financiare suficiente pentru a-și acoperi nevoile de bază. Acest lucru le face mai vulnerabile la schimbările de mediu și economice și le poate limita capacitatea de a-și proteja drepturile și interesele, inclusiv cele legate de terenuri. De asemenea, pot avea opțiuni limitate de transport, ceea ce, la rândul său, le limitează oportunitățile de a se implica în procesele de implicare a părților interesate și de luare a deciziilor.
- **Persoanele cu dizabilități fizice/mentale (persoanele cu handicap⁴¹):** persoanele cu dizabilități se confruntă cu bariere în ceea ce privește participarea la procesul decizional și accesul la oportunități de angajare. De asemenea, acestea pot suferi diferite grade de excluziune socială și marginalizare din partea comunității și sunt mai vulnerabile la schimbări, în special la impactul achiziționării de terenuri.
- **Comunitatea romă (minoritate etnică):** Comunitatea romă este considerată vulnerabilă în funcție de o serie de indicatori, printre care accesul la servicii, nivelul de educație și alfabetizare, participarea la procesul decizional și accesul la resurse financiare. Munca copiilor și practicile de muncă necorespunzătoare reprezintă, de asemenea, un risc sporit în cadrul acestei comunități.

⁴¹ Conform legislației române (art. 86 din Legea nr. 448/2006), categoriile de handicap sunt ușor, mediu, accentuat și sever.

- **Gospodăriile conduse de o singură persoană:** gospodăriile conduse de o singură persoană, inclusiv cele conduse de femei, pot fi mai vulnerabile la schimbări, au resurse financiare limitate și oportunități limitate de a-și proteja drepturile și interesele, inclusiv cele legate de terenuri. De asemenea, acestea pot avea o capacitate limitată de a participa la procesele de implicare a părților interesate și de luare a deciziilor.
- **Femeile:** conform SEP, domeniile specifice de vulnerabilitate pentru femei sunt legate de sărăcie și de lipsa accesului la servicii de bază. Femeile au mai puține opțiuni pe piața muncii decât bărbații. Vulnerabilitatea femeilor este cea mai răspândită în rândul femeilor în vârstă, în special în cazurile în care locuiesc singure.

Persoanele care nu sunt acoperite de sistemul național de securitate socială și adulții fără studii primare au fost, de asemenea, considerați ca potențiale categorii de vulnerabilitate în timpul colectării datelor primare din februarie 2026; cu toate acestea, nu au fost identificate astfel de cazuri în rândul gospodăriilor afectate.

Interviurile cu părțile interesate (KII) cu persoanele afectate de proiect (PAP) și alte părți interesate, precum și discuțiile de grup (FGD) cu femeile, desfășurate în timpul anchetei de teren din februarie 2026, nu au identificat nicio dovadă a unui dezavantaj economic sistemic bazat pe gen în zona proiectului. Femeile sunt implicate activ în gestionarea terenurilor, în activități agricole și, în mai multe cazuri, în calitatea de proprietari de afaceri. Niciun risc specific legat de mijloacele de subsistență sau impacturi disproporționate legate de proiect care să afecteze femeile nu au fost raportate de către respondenții de sex masculin sau feminin.

Cu toate acestea, genul rămâne un aspect important, deoarece poate interacționa cu alți factori, cum ar fi vârsta, dependența sau statutul profesional, în determinarea vulnerabilității. În consecință, femeile din rândul persoanelor afectate de proiect au fost considerate un grup vulnerabil, pentru a asigura o supraveghere continuă sensibilă la aspectele de gen pe durata implementării LRP.

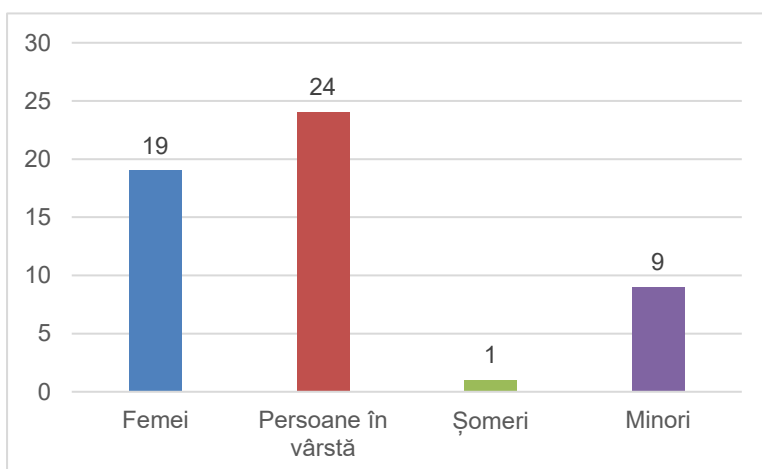


Figura -121 : Grupuri vulnerabile în rândul persoanelor afectate de proiect

Dintre cele 35 de gospodării afectate de proiect (PAH) chestionate care au furnizat informații despre membrii gospodăriei lor, au fost identificați factori de vulnerabilitate pe baza vârstei, genului și statutului profesional, așa cum se prezintă în Tabelul -121 .

Trebuie menționat că, în cazurile în care persoanele afectate de proiect au fost reprezentate de rude sau de reprezentanți autorizați, întrebările privind vulnerabilitatea membrilor gospodăriilor reprezentate nu au fost adresate în timpul interviurilor, pentru a se evita colectarea de date inexacte. Prin urmare, informațiile furnizate reflectă situația persoanelor afectate de proiect ale căror reprezentanți au fost intervievați direct.

Tabelul -121 : Grupuri vulnerabile în rândul persoanelor afectate de proiect

Categorie	Număr de persoane
Persoane în vârstă (peste 65 de ani) / pensionari (bărbați și femei)	24
Minori	9
Șomeri	1
Familii cu venituri mici	0
Minorități etnice (inclusiv romi)	0
Părinte singur	0
Femei	19
Total cu dubla contabilizare	63
Total fără dublă contabilizare	53

12 Unele persoane se încadrează în mai multe categorii de vulnerabilitate. Prin urmare, tabelul Tabelul -121 de mai sus oferă informații atât incluzând, cât și excluzând dubla contabilizare a persoanelor care apar în mai multe categorii.

12.2 Asistență pentru persoanele vulnerabile

Măsurile potențiale de sprijin disponibile pentru membrii vulnerabili ai gospodăriilor afectate includ (dar nu se limitează la) următoarele:

- asistență juridică
- explicarea detaliilor privind procesele de achiziție a terenurilor, de compensare și de refacere a mijloacelor de subsistență (inclusiv asistență în clarificarea pachetelor de compensare, a măsurilor de refacere a mijloacelor de subsistență și a sprijinului administrativ)
- curățarea și pregătirea terenurilor alternative (dacă este cazul), asistență la plantarea culturilor etc.
- asigurarea transportului pentru a permite participarea la activitățile de implicare legate de achiziția de terenuri și refacerea mijloacelor de subsistență
- clarificarea măsurilor disponibile de refacere a mijloacelor de subsistență.

Aplicabilitatea potențialelor măsuri de sprijin va fi evaluată în continuare pe măsură ce apar probleme. Sprijinul pentru persoanele vulnerabile va fi acordat de la caz la caz.

Oportunitățile de a primi sprijin vor fi anunțate în timpul divulgării LRP și a activităților de implicare conexe (Secțiunea 7.3). Persoanele și gospodăriile vulnerabile vor putea solicita asistență prin intermediul GRM sau contactând CLO-ul Companiei.

13 Monitorizare și evaluare

Monitorizarea oferă conducerii proiectului și PAP-urilor informații în timp util cu privire la faptul dacă despăgubirile, refacerea mijloacelor de trai și alte măsuri sunt puse în aplicare în conformitate cu angajamentele LRP și dacă rezultatele cheie sunt atinse. Monitorizarea identifică domeniile în care sunt necesare ajustări și recomandă acțiuni corective. De obicei, aceasta este efectuată atât intern, de către echipa de proiect, cât și extern, de către părți independente.⁴²

Monitorizarea verifică dacă:

- angajamentele LRP sunt implementate integral și la timp
- persoanele îndreptățite primesc compensația
- activitățile de refacere a mijloacelor de subzistență sunt implementate și duc la o refacere durabilă și la îmbunătățirea bunăstării persoanelor afectate de proiect (PAP)
- caracteristicile mijloacelor de subzistență afectate după restaurare sunt la fel sau mai bune decât înainte de implementarea proiectului
- comentariile și reclamațiile sunt soluționate în timp util
- persoanele vulnerabile sunt asistate după cum este necesar.

Monitorizarea permite Companiei, creditorilor și altor părți interesate să se asigure că procesul de implementare a LRP este pe drumul cel bun, precum și să efectueze ajustările necesare la proces, dacă este cazul.

Detaliile privind monitorizarea internă și externă sunt prezentate mai jos.

13.1 Monitorizarea internă

Compania este responsabilă de efectuarea monitorizării interne. Managerul LRP va asigura monitorizarea indicatorilor de intrare/ieșire și de rezultat, așa cum se discută mai jos. Se va crea o bază de date cu informații privind monitorizarea refacerii mijloacelor de trai, care va fi actualizată lunar.

Indicatorii de monitorizare a intrărilor și ieșirilor și frecvența activităților de monitorizare sunt prezentați în Tabelul -131 :

Tabelul -131 : Indicatori de intrare și ieșire

#	Indicator de monitorizare	Frecvență
1	Identificarea și implicarea părților interesate și a întreprinderilor afectate	
1.1	Procentul/numărul de persoane și părți interesate vizate de LRP din numărul total de persoane și părți interesate vizate	Lunar
2	Compensații	
2.1	Numărul de contracte individuale de închiriere/cumpărare a terenurilor semnate d ⁴³	Lunar
2.2	Procentul/numărul de contracte individuale de închiriere/cumpărare a terenurilor semnate în comparație cu numărul total de contracte individuale de închiriere/cumpărare a terenurilor	Lunar
2.3	Procentul/numărul plăților de despăgubire efectuate la timp (în conformitate cu calendarul stabilit în contracte) în baza contractelor	Trimestrial

⁴² IFC, 2023. Manual de bune practici: Achiziționarea de terenuri și strămutarea involuntară.

⁴³ Acorduri necesare pentru achiziționarea terenurilor în conformitate cu cerințele naționale.

#	Indicator de monitorizare	Frecvență
	individuale de închiriere/cumpărare a terenurilor, comparativ cu numărul total de contracte individuale de despăgubire semnate	
2.4	Numărul de acorduri de despăgubire suplimentare semnate d ⁴⁴	Lunar
2.5	Procentul/numărul acordurilor de compensare suplimentară semnate în comparație cu numărul total de acorduri de compensare suplimentară	Lunar
2,6	Procentul/numărul plăților de despăgubire efectuate la timp (conform calendarului stabilit în acorduri) în conformitate cu acordurile suplimentare de despăgubire, raportat la numărul total de acorduri suplimentare de despăgubire semnate	Trimestrial
3	Refacerea mijloacelor de subzistență	
3.1	Numărul de activități de implicare desfășurate în legătură cu refacerea mijloacelor de subzistență cu persoanele afectate de proiect (PAP) eligibile și întreprinderile afectate	Trimestrial
3.2	Numărul de persoane afectate de proiect (PAP) care participă la activități de implicare legate de refacerea mijloacelor de subzistență	Trimestrial
3.3	Numărul de întreprinderi care participă la activități de implicare	Trimestrial
3.4	Numărul de evenimente/activități din cadrul programului de refacere a mijloacelor de subzistență	Trimestrial
3.5	Numărul de participanți la fiecare program de refacere a mijloacelor de subzistență	Trimestrial
3.6	Numărul de sesiuni/activități desfășurate în cadrul fiecărui program de refacere a mijloacelor de subzistență	Trimestrial
3.7	Procentul/numărul de programe de refacere a mijloacelor de subzistență finalizate	Trimestrial
4	Implicare și gestionarea reclamațiilor	
4.1	Numărul de activități de informare și consultare desfășurate cu persoanele afectate eligibile (prin interacțiuni față în față, apeluri telefonice sau alte activități)	Lunar
4.2	Numărul de părți interesate care participă la activități de informare și consultare	Lunar
4.3	Numărul de reclamații primite referitoare la achiziționarea de terenuri, despăgubiri și refacerea mijloacelor de subzistență	Lunar
4.4	Procentul/numărul de reclamații nerezolvate legate de achiziția de terenuri, despăgubiri și refacerea mijloacelor de subzistență din numărul total al acestor reclamații	Lunar
4.5	Numărul de cauze aflate pe rol	Lunar

Indicatorii de monitorizare a rezultatelor și frecvența activităților de monitorizare sunt prezentați în Tabelul -132 de mai jos:

Tabelul -132 : Indicatori de monitorizare a rezultatelor

⁴⁴ Acorduri suplimentare în conformitate cu prevederile prezentului LRP.

#	Indicator de monitorizare	Frecvență
1	Refacerea mijloacelor de subsistență	
1.1	Modificări ale nivelurilor de venit ale persoanelor afectate de proiect	Trimestrial în primul an de monitorizare; anual ulterior
1.2	Modificări ale nivelurilor de ocupare a forței de muncă ale persoanelor afectate de proiect	
1.3	Modificări ale nivelurilor de venit ale întreprinderilor afectate	
1.4	Procentul de persoane afectate (PAP) / întreprinderi afectate ale căror venituri au revenit la nivelul dinaintea proiectului sau s-au îmbunătățit	
1,5	Opiniile generale ale persoanelor afectate de proiect (PAP) / întreprinderilor afectate cu privire la schimbările condițiilor socio-economice după achiziția terenurilor	
1.6	Satisfația generală a persoanelor afectate de proiect (PAP) / a întreprinderilor afectate față de procesul de compensare	
1.7	Satisfația generală a persoanelor afectate de proiect (PAP) / a întreprinderilor afectate față de activitățile de refacere a mijloacelor de subsistență	
2	Implicare și gestionarea reclamațiilor	
2.1	Cunoștințele persoanelor afectate de proiect (PAP) / ale întreprinderilor afectate cu privire la activitățile de implicare legate de LRP	Trimestrial în primul an de monitorizare; anual ulterior
2.2	Participarea PAP-urilor / a întreprinderilor afectate la activitățile de implicare legate de LRP	
2.3	Satisfația generală a PAP-urilor / întreprinderilor afectate față de activitățile de implicare și gestionarea reclamațiilor	
3	Vulnerabilitate	
3.1	Numărul de persoane afectate (PAP) cu modificări ale statutului de vulnerabilitate (care devin vulnerabile sau nu mai sunt vulnerabile)	Trimestrial în primul an de monitorizare; anual ulterior

Datele de monitorizare trebuie colectate ținând cont de gen și de statutul de vulnerabilitate, acolo unde este relevant. Indicatorii de monitorizare pot fi revizuiți după caz pe parcursul procesului de monitorizare.

Managerul LRP va pregăti rapoarte de monitorizare trimestriale pentru a furniza informații cu privire la indicatorii-cheie discutați mai sus, inclusiv cei referitori la:

- identificarea și implicarea persoanelor și comunităților afectate (PAP) și a întreprinderilor afectate
- despăgubiri
- restabilirea mijloacelor de subsistență
- implicarea și gestionarea reclamațiilor.

Rapoartele vor discuta, de asemenea, orice probleme identificate în timpul monitorizării și acțiunile întreprinse pentru a le rezolva, precum și vor evalua alinierea generală a procesului de restabilire a mijloacelor de trai cu IFC PS5 și EBRD ESR5. Pe baza rezultatelor monitorizării, LRP poate fi actualizat după cum este necesar.

13.2 Monitorizarea externă

Monitorizarea externă va acoperi activitățile discutate în Tabelul -133 :

Rezolv Energy

Planul de refacere a mijloacelor de subsistență pentru proiectul parcului eolian Dunarea Est

81615

Tabelul -133 : Activități de monitorizare externă

Tipul de monitorizare	Descriere	Frecvență
Monitorizare periodică	Monitorizarea externă periodică va începe la un an de la începerea punerii în aplicare a LRP. Scopul principal al acestui audit este de a se asigura că PAP-urile sunt identificate cu precizie și de a se a dacă măsurile LRP sunt adecvate și puse în aplicare în mod eficient.	Anual
Auditul de finalizare	Auditul de finalizare va fi efectuat la trei ani după finalizarea implementării LRP, inclusiv a tuturor plăților de despăgubire și a programelor de refacere a mijloacelor de trai, sau după finalizarea ultimei activități. Obiectivul auditului extern de finalizare este de a determina dacă eforturile Companiei de a reface sau îmbunătăți mijloacele de trai ale PAP au fost implementate în mod eficient și de a evalua rezultatele acestora. Auditul de finalizare va verifica dacă toate contribuțiile fizice angajate în cadrul LRP au fost livrate și dacă toate serviciile au fost furnizate. Pe baza rezultatelor acestei evaluări, va fi întocmit un Raport de finalizare, care va confirma că LRP a fost implementat integral sau va prezenta orice acțiuni suplimentare necesare pentru a asigura finalizarea cu succes a procesului de refacere a mijloacelor de trai.	O singură dată

Pentru a desfășura activitățile de mai sus, MC va angaja firme de consultanță calificate, cu experiență în realizarea de misiuni de achiziție de terenuri și de refacere a mijloacelor de trai, în conformitate cu IFC PS5 și EBRD PR5.

MC va împărtăși rezultatele monitorizării externe cu creditorii (se recomandă, de asemenea, ca Termenii de referință pentru firmele de consultanță angajate să efectueze monitorizarea externă să fie supuși aprobării creditorilor).



14 Calendarul de implementare

Tabelul -141 prezintă calendarul de implementare a LRP.

Tabelul -141 : Calendarul de implementare a LRP

#	Activitate	Luna, anul											
		2025			2026								
		Oct	Nov	Dec	ian	feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sept
1	Pregătirea LRP												
1.1	Pregătirea LRF												
1.2	Studiu socio-economic și inventar al activelor												
1.3	Elaborarea proiectului de LRP												
1.4	Discutarea proiectului de LRP												
1.5	Elaborarea versiunii finale a LRP												
2	Compensații suplimentare												
2.1	Semnarea acordurilor individuale de compensare												
2.2	Plăți de compensare în numerar												
3	Restabilirea mijloacelor de subsistență												
3.1	Elaborarea programelor și activităților de refacere a mijloacelor de subsistență												
3.2	Implementarea programelor/activităților de refacere a mijloacelor de subsistență												
4	Monitorizare și evaluare												
4.1	Primirea și soluționarea reclamațiilor												
4.2	Colaborarea continuă cu populațiile afectate												
4.3	Monitorizarea trimestrială a implementării LRP												
4.4	Audit extern de finalizare (aproximativ în 3 ani*)												

* Calendarul auditului de finalizare va fi confirmat cu puțin timp înainte de finalizarea activităților LRP.

15 Roluri și responsabilități

Rolurile și responsabilitățile legate de LRP sunt prezentate în tabelul de mai jos, disponibil la adresa Tabelul -151 :

Tabelul -151 : Roluri și responsabilități

Rol	Roluri și responsabilități
Personalul de proiect și subcontractanții	
Manager de proiect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ supraveghează implementarea LRP prin: <ul style="list-style-type: none"> ✓ coordonarea cu managerul LRP și CLO ✓ revizuirea rapoartelor de monitorizare ▪ aprobarea bugetelor pentru implementarea LRP ▪ supraveghează soluționarea reclamațiilor.
Managerul LRP	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asigurarea implementării LRP, inclusiv, dar fără a se limita la: <ul style="list-style-type: none"> ✓ plata compensațiilor ✓ activități de refacere a mijloacelor de subzistență ✓ implicarea părților interesate legate de LRP și gestionarea reclamațiilor ▪ menține o comunicare regulată cu persoanele afectate de proiect (PAP) – în colaborare cu CLO ▪ participarea la soluționarea reclamațiilor legate de LRP – în colaborare cu CLO ▪ coordonarea cu partenerii de implementare în ceea ce privește punerea în aplicare a LRP ▪ desfășurarea activităților de monitorizare și pregătirea rapoartelor interne de monitorizare ▪ angajarea de consultanți pentru efectuarea monitorizării externe și a sprijinului consultativ (după cum este necesar) ▪ revizuirea și actualizarea LRP în numele Companiei pe parcursul procesului de implementare.
CLO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să sprijine managerul LRP în comunicarea cu PAP-urile pe durata implementării LRP ▪ să asigure implementarea eficientă a GRM și să coordoneze împreună cu managerul LRP reclamațiile legate de LRP ▪ să sprijine managerul LRP în monitorizarea și raportarea LRP.
Contractant EPC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să prezinte companiei planul de resurse umane spre analiză în ceea ce privește formarea profesională și recrutarea ▪ să sprijine managerul LRP și CLO în implementarea LRP (după cum este necesar) ▪ să informeze managerul LRP și CLO cu privire la orice potențiale daune aduse culturilor agricole în timpul lucrărilor de construcție (de exemplu, dacă sunt afectate terenuri suplimentare, în afara celor achiziționate pentru proiect) și să colaboreze cu MC pentru a remedia situația.
Părți externe	
Administrația comunei Deleni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să colaboreze cu MC la soluționarea reclamațiilor ▪ să colaboreze cu MC la implementarea măsurilor de refacere a mijloacelor de trai.
Consultant – sprijin consultativ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să ofere sprijin consultativ pentru implementarea LRP (după cum este necesar). Acest lucru poate include asistență la elaborarea unui model de acord de despăgubire, conceperea și/sau punerea în aplicare a măsurilor

Rol	Roluri și responsabilități
	de refacere a mijloacelor de subzistență, realizarea de studii socio-economice și/sau inventarierea bunurilor pentru persoanele afectate de proiect (PAP) identificate în timpul implementării LRP etc.
Consultant – monitorizare independentă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să efectueze monitorizarea independentă a implementării LRP pentru a asigura conformitatea acesteia cu cerințele naționale și standardele internaționale.
Auditor extern	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să efectueze un audit de finalizare pentru a evalua rezultatele procesului de refacere a mijloacelor de subzistență și conformitatea generală cu PS5 al IFC și ESR 5 al BERD. Auditul va verifica dacă toate măsurile stabilite de LRP au fost implementate corespunzător și va determina dacă mijloacele de subzistență ale persoanelor afectate au fost refăcute/îmbunătățite în mod adecvat.



Anexa 1 – Chestionar principal



Anexa 2 – Ghiduri pentru interviurile cu informatorii-cheie și discuțiile în grupuri focus



Anexa 3 – Broșura proiectului/LRP: versiunile în engleză și română